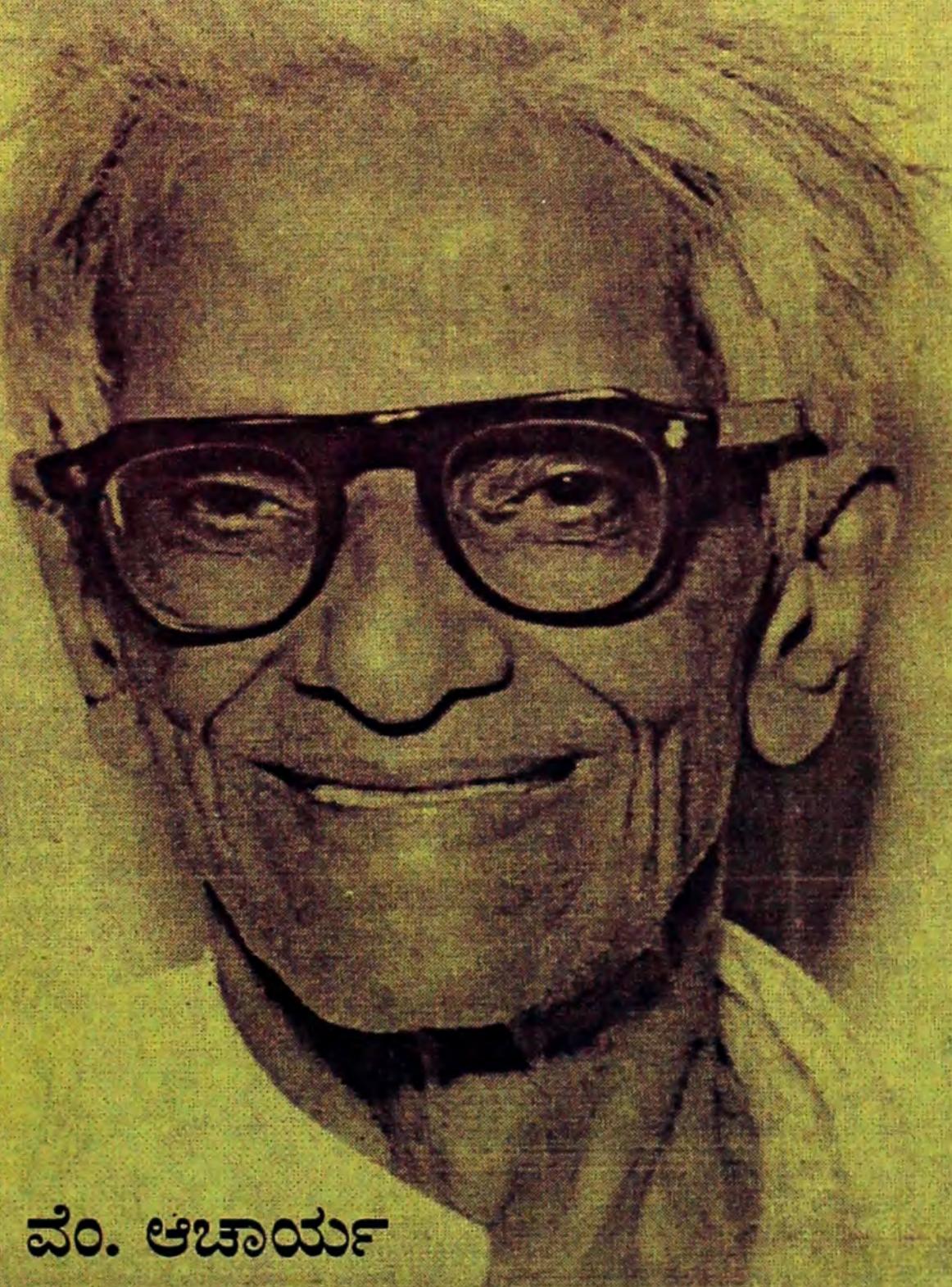

ಹಿಂದ್ರೋ ಮುಸ್ತಿಂ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲಗಳು

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ

ಎ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಂಪುಟ ೨

(ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ)

ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಂ

ಮತ್ತು

ಇತರ ಕರ್ತೆಗಳು

ಕರ್ತೆಗಾರರು

ಎ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ

ಸುಮಂತ ಪ್ರಕಾಶನ

ಉಪಿನಕೋಟೆ, ಬೃಹಾವರ

**HINDU - MUSLIM
MATTU
ETHARA KATHEGALU :
PA. VEM. ACHARYARYARA
SAMAGRA SAHITYA - SAMPUTA 7**

Published by :
Sumantha Prakashana,
1-183, Uppinakote,
Brahmavar - 576 213.
Udupi Dist.

First Impression : 2002
Pages: XIV + 84

ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳು
©ಪಾವೆಂ ಆಚಾರ್ಯ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಸಮಿತಿ
ಚೆಲೆ : ರೂ. 42.00

ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ :
ನವಭಾರತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಂಡಾರ
ಪ್ರಥಾನ ಅಂಚೆ ಕಬೇರಿ ಒಳಿ
ಉಡುಪಿ - 576 101.
ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : 521082

Cover Design : Honna - Padma Printers, Udupi.
D.T.P at : Prasadhan Computers, Bejai, Mangalore.
Printed at : Honna - Padma Printers, Udupi.

ನನವರಿಕೆಗಳು..

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾದ ಕರ್ತವೀಯರು ಹೆಚ್ಚಿನವು ಹಳಗಾಲದವು, ಎಂದರೆ ಗಣಿತದ ದಶಕದವು. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿಹೇಳುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ರಚಿತವಾದ ಕಾಲ ಹಿಂದಿನದಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಿರುಪುಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ಕಾಲದ ಕಥನಕ್ರಮವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುವಂತಿವೆ. ಶೈಫ್ರೆಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಕರೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಇದೇನೋ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಕರೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ಅನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಘಟಣೆಯ ದುರುಪಯೋಗದ ಒಗೆ ನವೀನವಾದದ್ದೇ ಆಲ್ತುವೆ

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಅಪರ ಜೀವನ' ಕರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ಕರೆಯು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ 'ಅಂತರಂಗ ಕರ್ತವೀಯ' ಎಂಬ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನದರ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಏತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇಶಕುಲಕರ್ಮಯವರು ಆ ಕರೆಯನ್ನೂ, ಅದೇ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಇನ್ನೆರಡು ಕರ್ತವೀಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, 'ಅಪರ ಜೀವನ'ದ ಕುರಿತು ಕೇಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ, ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ :

'ಆತ್ಮ' ಎನ್ನುವುದು ಅಮರವಾದದ್ದು. 'ವಾಸಾಂಸಿ ಜೀವಾನಿ ಯಥಾ ವಿಹಾಯ' ಎಂಬ ಗೀತೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಧಾರ್ತ್ವ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ್ದು ಇಂದಿಗೆ ಸಾಗಿಬರುತ್ತವಾದರೂ ಅದರ ನೆನಪು -ಕುರುಹು ಮಾತ್ರ, ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಲವರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆ ಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಆಗೋಮ್ಮೆ ಈಗೋಮ್ಮೆ ಕಂಡು ಬಂದಾವು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವು ಇದನ್ನು para psychology ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆಂಬಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡದ್ದುಂಟು. ಭೇರಪ್ಪ ಅವರ 'ನಾಯಿನರಳು' ಕಾದಂಬರಿ ಇದೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಅತೀಂದ್ರಿಯ

ಜ್ಞಾನದ ಅಂಶವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ಸೋನಾರ್' ಕಿಲ್‌ ಎಂಬ ಚಲನಚಿತ್ರಪನ್ನು ಸೆತ್ಯಾಚಿತ್ರ ರೇ ಸಿಮ್‌ಸಿದ್ದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಸುಮಾರು ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ 'Illustrated weekly' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನದ ಕೆಲವು ಫುಟನೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು ೧೦೫.

ಪಾವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಈ 'ಅಪರಜೀವನ' ಕತೆಯು ಅದಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದಿನದು. ಇಂಗ್ಲಿಶ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ವಸ್ತುಪಿನ ಕತೆಯೊಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತುಂತೆ. ಆಚಾರ್ಯರು ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಕತೆಗಾರ ಹಾಗೂ ಕತೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ. ಅದರ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಬಳಸಿ, ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. 'ಅಂತರಂಗ' ಪತ್ರಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವೂ ಆಯಿತು. ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಡು, ನಿಗೂಢತೆ, ಕೊನೆ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಇವೆಲ್ಲ 'ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶ' ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇಂದಿಗೂ ನವನವೀನವಾದ ಕಥಾರಚನೆ ಎನ್ನಬೇಕು. 'ಅತೀಂದ್ರಿಯ' ಪ್ರಜ್ಞಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇಂದಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವಾಗ ಪಾವೆಂ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದದ್ದು ಅವರ ಹಿರಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಕರ್ತವ್ಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸ ಶ್ರೀ ಬಿನ್ನಂಜ್ಲಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಸಮಿತಿಯ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಮನವಾರೆ ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕಿಸುವುದು.

ನವಯುಗದ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂಭವಿ ಪಾಪೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆವರು. 'ನನಗೂ ಅವರದೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿರಿ' ಎಂದು ಕೇಳುವಷ್ಟು ಗೌರವ ಭಾವನೆ ಪಾಪೆ ಆಚಾರ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ನಮನಗಳು.

ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರಸಾಧನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನವರು ನೇರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ. ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕಿಸುವೆಷ್ಟು.

ಬೆಂಗಳೂರು

ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦೦೯

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ್

(విశ్వస్త సమితియ పరవాగి)

ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ

'ಕಸ್ತುರಿ'ಯ ಸಮಧಿ ಸಂಪಾದಕರು,
 "ಒಮ್ಮೆಗೆ ಹೊಡನೆ ಹರಟೆ" ಹೊಡದಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು,
 ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಚಿಂತಕರು,
 ಸರ್ವಕುಶೂಹಲಿ - ಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರು,
 ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪಂಡಿತರು;

ಈ ರೀತಿಯ ನಾನಾ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಪಾಡಿಗಾರು
 ಮೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯರ ಸಮಗ್ರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಿತ್ತು.

ಕೃತಿ ರಚನೆ

ಪಾ.ವೆಂ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಮೂರು ಕಾಲಾವಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ
 ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

- ಗಣಾರಿಂದ - ಗಣಾಳಿ : ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, 'ಅಂತರಂಗ', 'ಜಯಕನಾಷಟಕ'
 ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂಫ ಕತೆ - ಕವನಗಳ ರಚನೆ. ಅವರ ಮೊದಲ
 ಕವನ 'ಉದ್ದಾರ' ಎಂಬುದು 'ಜಯಕನಾಷಟಕ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. (ಗಣಾಳಿ).
 ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಸಣ್ಣಕತೆ 'ಮಧುವನ' ಎಂಬ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ
 (ಗಣಾಳಿ).
- ಗಣಾರಿಂದ ಗಣಾಳಿ : ಕರ್ಮಾವೀರ, ಕಸ್ತುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ
 ಪ್ರಕಟವಾದ ಬರಹಗಳು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಬಲುದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ ಈ
 ಕಾಲದ್ದು.
- ಗಣಾಳಿ ರಿಂದ ಗಣಾಳಿ : ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ತುಷಾರ, ಸುಗುಣಮಾಲಾ,
 ತರಂಗ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸರ್ವ ವಿಧದ ಬರಹಗಳು.

ತುಳು ಕವನಗಳ ರಚನೆಯೂ ಇದೇ ಅವಧಿಯದು. ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ
'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ವಿವೇಚಿಸಲಾದ 'ಪದಾರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ'.

ಫಾ. ವೆಂ. ಅವರ ಒಟ್ಟಿನ ಬರವಣಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪುಟಗಳನ್ನು
ಮೀರುವುದಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ತೀರು ಕಡಿಮೆ. 'ರಶ್ಯಿಯದ
ರಾಜ್ಯಕ್ಷಾರ್ಥಿ' ಮತ್ತು 'ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ' ಎಂಬೆರಡು ಪ್ರಚಲಿತ ರಾಜಕೀಯ
ವಿಶೇಷಣೆಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಹರಟೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಮತ್ತು ಎರಡೇ ಕವನ
ಸಂಗ್ರಹಗಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಕೃತಿಗಳಿಂದು 'ಸುಭಾಷಿತ ಚಮತ್ವಾರ' ಹಾಗೂ
'ಪದಾರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ' ಇವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬೇಕು.

ಪಂಚಮುಖಿಗಳು

ಫಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿರಚನೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಏದು ಮುಖಿಗಳಲ್ಲಿ
ರೇಖಿಸಬಹುದು. ಅವೆಂದರೆ - ಕಲ್ಪಕತೆ; ಚಿಂತನಪರತೆ; ಶಬ್ದಸ್ಕಿತಿ; ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮ;
ಅಣಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

ಕಲ್ಪಕತೆ ಅವರ ಕವನ, ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ವೃಕ್ತವಾದರೆ, ಚಿಂತನಪರತೆಯು ಜೀವನ
ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತ ವಿಚಾರಮಂಧನದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶಬ್ದಸ್ಕಿತಿಯಂತೂ
'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯು ಆರಂಭವಾದ ಕಾಲದಿಂದ ತೋರಿಬಂದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮದ
ಬಗೆಯನ್ನು ಅವರು ಘಾಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯೇ ಕಾರಣವಾಯ್ತು. ಅಣಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ
ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಜಾತವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿರಚನೆಗೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಹರಟೆಗೆ
ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಇವು ಏದೂ ಭೂಮಿಕೆಗಳ ಹಿಂದೆ
ಅಖಿಂಡವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಪ್ರಿಯತೆ - ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಗಣಸತಕ್ಕೂದು. ತುಸು
ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡೋಣಾವೆ?

ಅನೇಕರಂತೆ ಫಾ.ವೆಂ. ತಮ್ಮ ಲೇಖನವನ್ನು ಕವನಿಸುವುದರಿಂದಲೇ
ಆರಂಭಿಸಿದರು - ಹನ್ಮೋಂದು ವರ್ಣದವರಿದ್ದಾಗಿ. ಆ ಮುಂದೆಯೂ ಕವಿತಾರಚನೆಗೆ
ಮನಗೊಟ್ಟಿರು, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಲ
ಮುಂದೆ ಸರಿದಂತೆ ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನವನವೀನ
ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಿಸಿತು. ಅವರ ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಗಹ 'ನಮ್ಮೀರದ'ಕೇ

ಆಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಪಾರಿಶೋಷಕವೂ ಲಭಿಸಿತು. ಅನಂತರ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸಂಗ್ರಹದ ಹೆಸರು 'ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು'. ಈ 'ಕೆಲವು' ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಒಟ್ಟಿನ ಕವನ ರಚನೆಗೂ ಅನ್ನೀಯಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷವಂದರೆ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮೆ'ನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು 'ಪೆಂಗೋಪದೇಶ'ದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವು ಈ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಮಾದರಿ :

ಬದುಕು ಖಿಟರಾ ಬಸ್ಸು ; ವಿಧಿಯದರ ದ್ರೃವರನು
ಕುಡಿದು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎರಡು ಕಾನುತ್ತ
ಗಟರವೂ ಮರವೂ ಸಂಕವೂ ಟ್ರಕ್ಕೊಂಡೆಯೋ
ಮಡಿವವನಿಗಾವುದೇನೋ ಎಲವೂ ಪೆಂಗೇ.

ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಘಾವೆಂ ಅವರದು ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹಳಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖಗಳು, ಮೌಲಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. 'ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಣಾಯ ವಿವೇಚನೆ' ಎಂಬ ಲೇಖಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತು ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಬಗೆಗೆ ನವೀನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಬರೆದದ್ದು ಕಂಡು ಬಾರದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ - ಆದರೆ ಹಿರಿಯರಾದ ಸಾಹಿತಿ, ಪತ್ರಕರ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಮನನೀಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಶ್ ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣಾದ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಆಚಾರ್ಯರ ವ್ಯಾದುಷ್ಯಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಇತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದ ದ. ಬಾ. ಕುಲಕರ್ನಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಎದ್ದು ತೋರುವಂತಿದೆ.

ಇವಲ್ಲಿವನ್ನು ಮಿರಿಸಿದುವೆಂದರೆ ಅವರ ಮೌಲಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೂ ಉಗೊಂಡ ಪ್ರಬಂಧಗಳು. ಅವು ಆಚಾರ್ಯರ ವ್ಯಾಸಂಗಪ್ರೇರಿತವಾದ ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. 'ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವುಂಟೆ?' ಆದರಂತೆ, 'ಮಾನವ

ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮೊಲ್ಯುಗಳು', ಪಾಪಪ್ರದ್ಭೇ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆ, ಅತ್ಯಸಾಹಿ - ಈ ಬಗೆಯ ಹತ್ತಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಷ ಆಲೋಚನೆಯ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕೇಲವು ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾ.ಗೆ ತಾಸ್ತುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕು? ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮೊಲ್ಯುಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಒದಲೂವನೆ ಹಾಗೂ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳು. ಇವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಪಾವೆಂ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಚಿಂತಕರೆಂಬುದು ಮನವರಿಕೆ ಯಾಗುವುದು. ಅವರ 'ಬ್ರಹ್ಮಾರೇಷು ಮಾಡಬೇಕು?' ಎಂಬ ಸೆವಿವರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬೇಕು. ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಪಕ್ಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಕಸ್ತೂರಿ'ಗಾಗಿ ಬರೆದ ಲೇಖಗಳು ೧೦೦ರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿವೆ. ಅವನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು :

- ಅ) ಜಗದ್ವಿಶ್ವಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ
- ಆ) ದೇಶ - ವಿದೇಶಗಳ ಪರಿಚಯ
- ಇ) ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವ್ಯಾಟ್ಕೃಗಳು.
- ಈ) ಭಾರತದ ಆಗು -ಹೋಗುಗಳು.
- ಉ) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳು.

ಇಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯೇವಿಧ್ಯಮಯ ಲೇಖಗಳಿಗಾಗಿ ಪಾವೆಂ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಕಸ್ತೂರಿಗಾಗಿ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಬರಯುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸುವವರಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯ ಕಸ್ತೂರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲೇಬೇಕಲ್ಲವೆ, ಹೀಗಾಗೆ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವೆಂ. ಅವರ ವಾಚನದ ಬಹುಪಾಲು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಕ್ಕೇ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿತು. ಅವರೇನೂ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಾಲೇಜು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒದಿದಪರಲ್ಲ. ಈಗ ಅಂಥ ಬರಹಗಳನ್ನು

ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಅಥವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಅದರ ವಿಷಯ ಪೂರ್ವತೆಗೆ ಬೇರೆ ಲೇಖಿಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಿತ್ತು; ಕನ್ನಡ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಸ್ವರೂಪ ಅಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಿವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪಾಠಂ. ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಲ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಲೆಕ್ಕಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಗಣ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ - ಲೇಖಿಕರೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಅವರು ಪ್ರಾಯಶಃ ವಿಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಖಿಗೋಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಭೌತಿಕ, ಸಸ್ಯ - ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚ. ಜೊತೆಗೆ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಲ್ಯಂಗಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳೂ ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೇಳಿದಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖನ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಘಾಲು ಸೂದಿದೆ. ರೋಗಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಜನ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಸದಾಶಯವನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೀಗ ಹರಟೆಗಳು. ಅವರ ಒಟ್ಟಿನ ಕೃತಿರಚನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ 'ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯ' ಹೆಸರಿನ ಹರಟೆಗಳದ್ದೇ. ಇದುನೂರನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹರಟೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೇರಾರೂ ಬರೆದಂತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನವು ಕರ್ಮ ವೀರದಲ್ಲಿ ಬಂದವುಗಳು.

ಹರಟೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೋಂದು ಪ್ರಕೋಪನ (provocation) ಬೇಕು. ಒಂದು ಯಾರ್ಕೆಟ್‌ತ ಫೂಟನೆ, ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಆಡಿದ ಒಂದು ಮಾತು - ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ಪ್ರಕೋಪನೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಆರಂಭಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬಹುಶ್ರಾತತ್ವದ ಚೆಂಬಲದಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯಾಂಗ್ಯದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅನೇಕ ಹರಟೆಗಳ ಶಿಂಗಿತ್ವಕೆಗಳೇ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿವೆ : 'ನಗ್ನಾಪರಾಧ', 'ಗೋಪತ್ಯ ಮಾಡಿರಿ', 'ಮನಷ್ಯ ನಗದಿದ್ದರೆ', 'ಶ್ವರ(ಗಡ್ಡ) ಚಿಂತಾರತ್ನಂ', 'ನೀವು ಹೆಂಡತೀನ್ನ ಹೊಡಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?'

'ಕಸ್ತೂರಿ' ನಿಮಿತ್ತದ ಅವರ ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮವನ್ನು ತುಸು ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಈಗಿನ ಪತ್ರಿಕಾ ವೃತ್ತಿಯಿಂದರೆ ತತ್ವಾಲದ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಏನು ಬೇಕೊ ಅದನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು, ಎಷ್ಟು ಬೇಕೊ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇನೇ ಗೀಚುವುದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಆ ಲೇಖವನ್ನು (ಆ ಲೇಖಕನನ್ನೂ) ಮರೆತುಬಿಡುವುದಾಗಿದೆ. ಪಾ. ವೆಂ. ಅವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವೇ ಎಂಬಂತಿದ್ದಿತು. ವಿಷಯವೈಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಕುಶಾಹಲದ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿತೆಂದರೆ ತಾವು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಲೇಖಕರನ್ನು ಮುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಬರೆಯಿಸುವುದು, ಅದರ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಬರೆಯಿಸುವುದು; ಅನಂತರವೇ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾ.ವೆಂ. ಹಿರಿ ಕಿರಿಯರೆನ್ನದೆ ಸತತವಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳೆಯ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯ ಲೇಖಕರು ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ, ಪಾ.ವೆಂ. ಅವರ ಈ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಬಾಯುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಸ್ತೂರಿ ವಸ್ತುಶಃ ಡೈಜೆಸ್ಟ್ ಪತ್ರಿಕೆ. ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮಧುವನ್ನು ತಂದು ಇರಿಸಿದ ಜೀನ್ನೊಣಿದ ಹಾಗೆ. ಪಾವೆಂ ಅವರ ಮೇಲ್ಪುಂಡ ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮದಿಂದಾಗಿ ಆ ಜೇನುತುಪ್ಪ ತರುಣಾರಿಂದ ಮುದುಕರ ವರೆಗೆ ಸರ್ವಾಗ್ರಹ್ಯವಾಯಿತು.

ಈ 'ಕಸ್ತೂರಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯೇ ಅವರ ಶಬ್ದಸ್ಥಿಗೆ ಪ್ರಾಟಕೊಟ್ಟಿತು. ಮುದ್ದಣ, ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳಂಧ ಶಬ್ದಸಕ್ತರು ಬಾಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಬಂದವರಾಗಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಕಸ್ತೂರಿಯ ಆರಂಭದ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿದ 'ನಿಮ್ಮ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನಂತರ ಬರತೊಡಗಿದ 'ಪದ - ಅಧ್ಯ ಚಿಂತಾಮನೀ'ಯ ನಿಯಮಿತ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶಬ್ದದ ಪೂರ್ವಾಪರ, ಅದರ ಚ್ಛಾತಿಪದಗಳು, ಅದರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು - ಇವುಗಳ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿದು 'ಚಿಂತಾಮನೀ' ರತ್ನವನ್ನೇ ಹೊರತೆಗೆದರೆನ್ನಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಶಬ್ದಗಳ ನಂಟನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯೇದುಷ್ಟದಿಂದಾಗಿ ಕಿಟಲ್, ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ

ಮತ್ತು ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಭ್ರಯ್ಯ - ಇವರಿಗೆ ಸಮನಾಗಿಯೇ ಪಾ. ವೆಂ. ಅವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ಪಾಪೆಂ. ಅವರ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಹತ್ತಾರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದು. ಬರಹವಂತೂ ಸರಿಯೇ, ಅವರೊಡನೆ ಮಾತಿಗೆ ನಿಂತಾಗಲೂ ಇದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತಿತ್ತು. ವಿಧವಿಧವಾದ, ಎಷ್ಟೋ ಸಲಭಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ - ಎನಿಸುವಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಕಾರಂಜಿಯ ನೀರಿನಂತೆ ಬಿಮ್ಮತ್ತಿದ್ದವು. ಸ್ವರಣ - ಎನ್ನುವುದು ಹೀಗೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲವೇ! ಈ ಸ್ವರಣವೇ ನವನವೋನ್ನೇಷ ಶಾಲಿನಿಯಾದ ಪ್ರತಿಭೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು. ಅವರ ಅನಂತರ ಹೆಸರಿಸಬೇಕಾದವರು ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರೇ.

ಸಮಾರೋಪ

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರು ಕಲಿತದ್ದು ಕಡಿಮೆ ; ಓದಿದ್ದೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಅವರ ಈ ಒಂದು ಬಿಡುವರಿಯದ್ದು. ಅದೇನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಓದಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ಸವಾಕಾಲೀನ ಘಟನೆಗಳಿದ್ದರೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಭಾವಕೊಳ್ಳಬಹುದ್ದಿರುತ್ತದ್ದರು. ಅನಂತರದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು, ಹಿಂದು ಮುಂದುಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ, ಸಾರಸಾರ ವಿವೇಕದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತದ ಅಭಿರುಚಿ. ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ, ದೃಷ್ಟಿ - ಇವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಸಮಗ್ರ ಪಾ. ವೆಂ.

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಸಮಸ್ತ ಬರಹಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಯೋಚನೆ ಬಂದು, ಪಾಪೆಂ, ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. (ಸದಸ್ಯರು: ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಪಾಡಿಗಾರ, ಪ್ರೌ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ) ಅವರ ಬರಹಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಲಾಂಗೂಲಾಡಯ್ - ಹೆಸರಿನ ಹಡುಕೆಗಳು, ನೊಬರಹಗಳು (ಸುಮಾರು ೫೦೦)
- ಉದುಪಿಯ ಪರಿಸರದ ಲೇಖಿಗಳು (ತುಳು ವಿಷಯವೂ ಸೇರಿ)
- ಜಗದ್ವಿಶ್ವಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ಚರಿತ್ರಾತ್ಮಕ)
- ಜೀವನ ಮಂಥನ (ಮೌಲಿಕ ವಿಚಾರಗಳು)
- ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವರಣ (ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಸಹಿತೆ)
- ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ವ್ಯೇಚಿತ್ರ್ಯದ ಘಟನೆಗಳು
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರ
- ಲಲಿತ ಸೃಷ್ಟಿ (ಕವನ, ಸಣ್ಣಕತೆ, ಪೆಂಗೋಪದೇಶ ~.)
- ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಾಟನ (ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ತೋಟಕ ಪರಿಚಯ)
- ಪಾ. ವೆಂ. ಕಂಡ ಭಾರತ (ಪ್ರಚಲಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ)
- ಸುಭಾಷಿತ ಚಮತ್ವಾರ (ಮರುಮುದ್ರಣ)

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ -

೧. ಆಯ್ದು ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಸಂ. : ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ
ಪ್ರ. : ಪ್ರಸಮಾ ಬುಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೦.

೨. ಆಯ್ದು ನಗೆಬರಹಗಳು

ಸಂ. : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ ಮತ್ತು ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ,
ಪ್ರ. : ಪ್ರಸಮಾ ಬುಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೦.

೩. ಉದುಪಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪಾಠೆ. ಆಚಾರ್ಯರು

ಸಂ.: ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ
ಪ್ರ.: ಪ್ರಸಾಧನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೮.

೪. ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ (ತುಳು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ)

ಪ್ರ. : ಕನಾರಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೦೮.

- ಇ. ಚಿತ್ರ, ವಿಚಿತ್ರ, ಈ ಜಗತ್ತು
 ಸಂ. : ಎಸ್. ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿ
 ಪ್ರ. : ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೮.
 - ಇತ್ತೀರೆಚಿನವು -
೬. ಇವರೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ! (ಆಯ್ದು ಹರಟಿಗಳು)
 ಸಂ. : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ
 ಪ್ರ. : ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪ್ಪೆ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ, ೨೦೦೭.
೭. ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಣ್ಣ ಕರ್ತೆಗಳು
 ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ಮುಸ್ನಿಡಿಯೊಡನೆ
 ಸುಮಂತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಉಪ್ಪಿನಕೋಟೆ, ಬೃಹತ್ತಾವರ - ೨೦೦೯.
 ಈ ಕೆಳಗಿನವು ಪ್ರಕಟನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿವೆ.
೮. ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖನಗಳು
 ಪ್ರ. : ನವಕನಾಂಟಿಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೯.
೯. ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರು
 ಪ್ರ. : ಪಾವೆಂ. ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ೨೦೦೯
೧೦. ಭಾರತೀಯ ಗಣರು
 ಪ್ರ. : ಪಾವೆಂ. ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೯.
೧೧. ಸುಭಾಷಿತ ಚರ್ಮತಾಂತರ
 ಪ್ರ. : ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೯.
 ನೆನವರಿಕರೆಗಳು

• •

ಸಂತಸದ ನಲ್ಲುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಆಧಾರತೋ ಪ್ರಾ. ವೆಂ. [ಪಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟರಮಣಚಾರ್ಯರು] ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಾಗಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ "ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕನಾಟಕ" ಮತ್ತು "ಜಯ ಕನಾಟಕ" ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಇಬ್ಬರು ತರುಣ ಕವಿಗಳ ಪೈಪ್ಲೋಟಿ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ "ಪಾ.ವೆಂ."ರವರ ಕವಿತೆ ಒಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ "ಸಾ.ವೆಂ." [ಸಾಂತ್ಯಾರು ವೆಂಕಟರಾಜರ] ಕವಿತೆ ಒಂದೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರ ಲೆಕ್ಕಣೆಗಳಿಗೂ ಸರಸ್ವತಿಯ ಅನುಗ್ರಹವಿತ್ತು.

ಪಾ. ವೆಂ. ಉಡುಪಿಯಿಂದ ತೆರಳಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸೇರಿದ ವೇಲೆ ಆವರ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೆಳೆಯಲೂ, ಬೆಳಗಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ವಾಮನ, ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಗಿ ಶ್ರವಿಕ್ರಮ! ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಆವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಅತ್ಯತ್ಮಮ ಕವಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಬುದ್ಧ ಲೇಖಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೆದ್ದ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಪಾ. ವೆಂ. ರವರ ಚಿಂತನಶೀಲತೆ, ರಸಾಭಿಜ್ಞತೆ, ಪದಸಿದ್ಧಿ ಅನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹವೂ ಆವರ ವಿಶಾಲ ಲೋಕಾನುಭವಕ್ಕೆ - ಪ್ರತಿಭಾ ಶಾಲೀನತೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಮಾನವನ ಬದುಕು ವಿಶಾಲವೂ ನಿಗೂಢವೂ ಆದ ತತ್ವದ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ - ಸೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಹಸ್ರ ಮುಖಗಳ ದರ್ಶನಭಾಗ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಲಘ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಉಘ್ಯವೆನಿಸಿದ ಭಾಗ್ಯವಂತರಲ್ಲಿ 'ಪಾ. ವೆಂ.' ಒಬ್ಬರು. ಅವರು ಒರೆದ ಹಲವಾರು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹವೂ

ಪಾ. ವೆಂ. ರವರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಏಶಾಲ ಲೋಕಾನುಭವ ಪಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ.

"ಹಿಂದೂ ಮಸ್ಸಿಂ" ಕತೆಯಲ್ಲಿನ ರಹಿಮುಲ್ಲಾಖಾನ್ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟರು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ನೈಜತೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರುವ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. "ವಿನೋದದ ಪರಮಾವಧಿ" ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನಡೆ ನುಡಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. "ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಥೆ"ಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವ ವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾದ ಕುತ್ತಾಹಲಗಳಿಗೆ ಸೋಲುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದರ ಚಿತ್ರಣವಿದ್ದರೆ, "ಒಂದು ಅ-ನೀತಿ" ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದಾರು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದಾದ ಮತಾಂತರದ ಹಾವಳಿಯ ಕಡೆಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. "ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೋ" ಆಡಲಿತದ ಕೇಲ ವೈಶಿರಿಯ ಕುರಿತ ವಿಡಂಬನೆಯಾಗಿದೆ, "ಕನಸು" ಮುಗ್ಗೆಯೊಬ್ಬಳ ಸರಳ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯ ತುಮುಲವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. "ನಿರುದ್ಯೋಗಿ", "ಪಿಶಾಚಿಯ ತವರುಮನೆ" ಮುಂತಾದವೂ ಓದುಗರ ಮನ ಸೇಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಸರಳ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಜೀವಿಯಾದ ಪಾ. ವೆಂ. ರವರ ರಸಾಯನ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸರ್ವಾಧಾ ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ವರ ಪೂರ್ತಾಹಕಕ್ಕೆ ಅಹ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂಕಲನ ವಾಚನೀಯವೂ ಸಂಗ್ರಹಣೀಯವೂ ಆಗಿದೆ.

ಉಡುಪಿ

4-2-2002

ಒನ್ನುಂಜಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

	ಪ್ರಾಟ ಸಂಖ್ಯೆ
೧. ಕರುಳಿನ ಮರುಳು	೧೯೩೫
೨. ಅಪರ ಜೀವನ	೧೯೩೬
೩. ಪೀಠಾಚೆಯ ತಮರು ಮನೆ	೧೯೪೦
೪. ಕಣ್ಣ-ಸನ್ನೈ	೧೯-೨೮
೫. ನಿರುದ್ಯೋಗಿ	೨೯-೩೯
೬. ಹೀಂದೂ-ಮುಸ್ತಿಷ್ಠೂ	೧೯೪೦
೭. ವಿನೋದದ ಪರಮಾವಧಿ	೧೯೩೬
೮. ಎರಡು ಮಹಾ ಕಥೆಗಳು	೧೯೨೦
೯. ಒಂದು ಅ-ನೀತಿ ಕಥೆ	೫೪-೬೧
೧೦. ಕನಸು	೧೯೬೨
೧೧. ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಥೆ	೧೯೪೪
೧೨. ವಾಕೀಂಗ್ ಸ್ವಿಕ್ಷಿನ ಪ್ರಕರಣ	೧೯೬೦
	೭೯-೮೪

೮. ಶರುಳಿನ ಮರುಳು

.....

"ಅಮ್ಮಾ...."

".....ಏಕೆ ಮಗು? ಇನ್ನೂ ನಿದ್ದೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?....."

".....ಇಲ್ಲ ಅಮ್ಮಾ....."

ಶಿಂಗಳಿರುಳಿನ ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಕಿರಿದಾದೊಂದು ಕಲ್ಲನ್ನೇಸೇದ ಹಾಗೆ ನೀರವದ ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತುಗಳು ತರಂಗಿತವಾದುವು.

ಕೊಂಚೆ ಹೊತ್ತು ಮೌನ

".....ಅಮ್ಮಾ!"

"ಏಕೆ ಮಗು?"

"ನೀನು ಅಳುತ್ತಿರುವುದೇಕಮ್ಮೆ?"

"..... ಎಲ್ಲಿ ಮಗು?"

"ಆಗಿಂದ ನೀನು ಮೌನವಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ?"

"ಇಲ್ಲ ಮಗು!....."

"ನೀನು ಸುಳ್ಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿ. ಆಗಿಂದ ನನಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಿ.... ಏಕಮ್ಮಾ ಅಳುವುದು....?"

ಕಟ್ಟು ಹರಿದು ಹೋಯಿತು. ಕಣ್ಣೀರು ಕೋಡಿ ಹರಿಯಿತು. ಕರುಳಿನ ಚೊರನ್ನು ಒಡಲಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡಳು.

ಷಕೆಂದರಿಯದೆ ಹುಡುಗನೂ ಅತ್ತನು... ಕಾಳಿಂದಿಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಕೈ
ತೋಡೊಂದು ಬಂದು ಸೇರಿದ ಹಾಗಾಯಿತು.

.....

"ಹೀಗೇಕೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡದೆ ಅಳುತ್ತಿರುವುದಮ್ಮು.....ನನ್ನ ಹೂಡೆ
ಹೇಳಲಾಗದೆ?"

"ಯಾಕೂ ಇಲ್ಲ ಮಗು!...."

"ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇ ಅಮ್ಮು....?"

"ಬೇಡ ಮಗು! ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಈ ವೋಗ್ಗಿನ ಬಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ
ಉರಿಯನ್ನೇಕೆ ಉರಿಸಲಿ?"

ಹುಡುಗನಿಗೆ ಅಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.....

"ಯಾಕೆ ಅಳುತ್ತಿರುವೇ, ಹೇಳಮ್ಮು!"

"ಯಾಕೆನ್ನಲಿ ಮಗು?....."

ಗುಡುಗಿಲ್ಲ, ಮಿಂಚಿಲ್ಲ, ಮೋಡವು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿತು.
ಒಂದೊಂದು ಹನಿಗೂ ಆ ಹುಡುಗನ ಎದೆಯ ಬೇಗುದಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು.

"ನನ್ನ ಹೂಡೆ ಹೇಳಬಾರದೆ ಅಮ್ಮು....?"

".....� ಬಡತನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಹೋದರಲ್ಲ
ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ..... ನನ್ನ ಕರುಳಿನ ಕೂಸಿಗೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಅನ್ನವನ್ನು
ಇಕ್ಕೆಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಹೂಡೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ..."

"ಇಲ್ಲ ಅಮ್ಮು.... ನನಗೆ ಅರ್ಹೋಟ್ಟೆಯಾದದ್ದಿಲ್ಲ.... ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು
ಕಾಡಿದ್ದುಂಟೆ?...."

"ಇಲ್ಲ ಮಗು, ನೀನು ಕಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನಂಥ ಮಗುವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ
ಉಣಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ... ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ
ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರು.... ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಸು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ..."

"ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನೇನು ಮಾಡಿದನಮ್ಮು...?"

"ಏನು ಮಾಡಿದನೆನ್ನಲಿ?..... ಎಲ್ಲ ಆ ವಿನೋದಾಸಾನಿಯು ದೋಚಿಕೊಂಡಳು.....ಹೀಗೆ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಗತಿಗೆಡಿಸಿ ಹೋದರು..... ಸತ್ತವರಿಗೇನು ಇದ್ದವರ ಸುಖದುಃಖ?"

"ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ಆಕೆ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋದಳೆ?....."

"ಇಲ್ಲ ಮಗು.....ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ದುಃಖವಿರಲಿಲ್ಲ..... ನಿನ್ನಪ್ಪನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು...."

"ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಯಾಕಮ್ಮಾ....?"

"ಅಯೋ! ಮಗು.... ಯಾಕೆನ್ನಲಿ?..... ಅವಳು ಸೂಳೆ... ಅವಳಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿ ನಿನ್ನಪ್ಪ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.... ನಿನ್ನಪ್ಪನಿಗೆ ನಾನೋಬ್ಬಳೆ ಸಾಲದೆ ಸೂಳೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು."

ಹುಡುಗನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ... ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಕರುಳಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತಿದ್ದ ದುಃಖದ ಸ್ವರಗಳು ಆತನ ಕರುಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಆ ಸ್ವರಪ್ಪ ಅವ್ಯಕ್ತ.... ಮುಚ್ಚೆಂಜೆಯ ಹಾಗೆ ಮಸುಕು ಮಸುಕು... ತಿರುಗಿ ವಿಷಾದಮಯ!

.....

"ಮಗು...." ಕರುಳು ಮೃದುವಾಗಿ ರುಂಕರಿಸಿತು.

"ಯಾಕೆ ಅಮ್ಮು?" ಕರುಳಿನ ತುಂಡು ಪ್ರತಿ ರುಂಕರಿಸಿತು.

"ನೀನು ನಿನ್ನಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿ.... ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ದುಃಖಗೊಳಿಸಬೇಡ...." ಕರುಳಿನ ಮರುಳು ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡದೆ ನುಡಿಸಿತು.

"ಇಲ್ಲಮ್ಮು."

"ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಬ್ಬಳ ಸಂಗ ಮಾಡೆನೆಂದು ನನ್ನಾಣೆ ಹಾಕಿ ನುಡಿ...."

"ನನ್ನಾಣೆಯಾಗಿ ನಾನು ಬೇರೊಬ್ಬಳ ಸಂಗ ಮಾಡೆನು!"

ಹುಟ್ಟಿ ಹೃದಯವು ಅರಿಯದ ಹುಡುಗನಿಂದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಸಿತು.

ಹನ್ನರಡು ಮಧುಮಾಸಗಳು ಆಗಸ್ಟನ್ನು ತೋಳಿದವು ಮಾತೇಯ ಮೋಹದ ಮಾಡಿಲಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣೀರ ಹೊನಲ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಹುಡುಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯು ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲರ ಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಆತನನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ಮೆಟ್ಟಲೇಬ್ರಿತು. ಕಾಲೇಜಿನ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ತಾಯಿಯ ಸ್ನೇಹಮಯವಾದ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಚಿರಕಾಲ ತೊಡಕುಂಣತಾಯಿತು.

ಆತ ಕಿಟಕಿಯ ಬಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದ....

ನಾಲ್ಕು ಕೆಲ್ಲುಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿದುವು.

ದೂರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾತ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಆರೂರಾಗವು ಕಳೆಯೇರುತ್ತಿತ್ತು....
ಅವರ ಕಪ್ಪೋಲಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ರಾಗವು ಕ್ಷಣಿಕಾಲ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾದಂತೆ ತೋರಿತು.
ಎರಡೂ ಮೋಗಗಳು ಜೋತೆವು....

"ಸರಳಾ!.... ಏ ಸರಳಾ!"

"ಒಂದೆನಮ್ಮು...."

ಅವನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ : ಆಕೆಯ ಮೂತ್ರಿಯು ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ತಾಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಮೃತಮಯವಾದ ಚೆಳ್ಳಿಂಗಳು ಶ್ಯಾಮಲ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಲಾರದೆ ಹೊರ ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕುಸುವಾಗಳರಳಿ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾರುತನ ವ್ಯಾದುಲ ಸ್ವರ್ಥದಿಂದ ತರು-ಲತೆಗಳು ದರವಿಹ್ವಲವಾಗಿದ್ದವು. ಅದೇ ಉದ್ಯಾನದ ಮಾಮರದ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿನ ಬಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾರು...?

... ಪ್ರತಿಚ್ಛಯಾಗಿ ಹನ್ನರಡು ವರುಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದವು!.....

" ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ ಮೇಲೂ ಒಂದು ದಿನ ಸುಮ್ಮನೆ ನಾನೇಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡೆ... ಹಾಸ್ಪಿಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅನನುಕೂಲವೆಂದಲ್ಲ ಈ 'ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ' ಉಳಿದುಕೊಂಡುದು... ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವ್ಯಾಸಂಗವಾಗುವುದೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು..... ಹೈಸ್ಟೋಲಿಗೆ ಸೇರಿದಂದಿನಿಂದ ಎಷ್ಟೂಂದು ಬಾರಿ ಹೃದಯವನ್ನು ಮಿದಿದು ಇಂಥಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿದ್ದು!.... ಆದರೆ ಹದಿಮೂರು ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಯು --- ಅಯ್ಯೋ ದುರ್ಬಲ ಹೃದಯವೇ!.... ಅಂದು ಮಾತೆಯ ಕಣ್ಣೀರಿನ..... ಬಿಸುಸುಯ್ಯಾನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಚ್ಛೆ.... ಈ ಮೋಹನ ಮೂರ್ತಿಯು.... ಈ ಮೆಸಂತಪ್ಪ.... ಅದನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡವಲ್ಲ!.... ಈ ಒಂದು ದಿನ ಹೃದಯವನ್ನು ಮಿದಿದಿದ್ದರೆ....?

..... ಅಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಶಿಟಕಿಯನ್ನು ತೆರೆದಾಗ... ಹೂಕೊಯ್ಯಲು ಒಂದ ಆಕೆಯ ದರ್ಶನವಾಯಿತು... ಹೃದಯವನ್ನು ಮಿದಿಯುವುದು ಆಗಲೇ ನನಗೆ ದುಸ್ಸಹವಾಯಿತು..... ಆದರೆ..... ಯಾವ ಪಾಪವು ನನ್ನನ್ನು ಆ ಕಡೆ ಎಳೆಯಿತೋ!.... ಒಂದೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ.... ಮಾತೆಯ ಕಣ್ಣೀರಿನ, ಬಿಸು ಸುಯ್ಯಾನ, ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಚ್ಛೆ... ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಸುಖಕ್ಕೆ... ಎರವಾಯಿತು..." ಬಾಹು ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿಯತ್ತ ತೆರಳುವಾಗ ಈ ಮೋಡಗಳು ಆತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆವಿದಿದ್ದವು.

ಮಾತೆಯ ಸಮ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ತಲೆವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ಆತ :

"..... ಹನ್ನರಡು ವರುಷವಾಯಿತಮ್ಮ..... ನಿನ್ನ ಸಂತಪ್ತವಾದ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖವನ್ನಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಚ್ಛೆ ಮಾಡಿ... ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಆ ಪ್ರತಿಚ್ಛಯಾಗಿ ಕಾದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ.... ಅಂದಿನ ಆ ಎಂಟನೆ ವರುಷದ ಪ್ರತಿಚ್ಛಯ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಯಾವ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೋ, ಅದೇ ಹೃದಯ ಇಂದು..... ಆದರ ಭಂಗದ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ --- ಹದಿಮೂರು ವರುಷಗಳ ಮೇಲೆ....

ಮಾತೆಯ ಕಣ್ಣೀರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನ ಕಾದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದೆ...."

ಆತನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತು... ಹೃದಯವು ರುದ್ಧವಾಯಿತು. ತರಂಗಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಬಂದು ದಡಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಶಾರದ ಗಗನದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿ ನಿಷ್ಣಲಂಕವಾಗಿದ್ದ ಹೃದಯದಿಂದ ಅರಿಯದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದ ಎಂಟು ವರುಷದ ಮುಕುಗನ ಆ ಮುಖವನ್ನು ಯಾವ ಸೈಹದಿಂದ ತನ್ನ ಉರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ್ದಳೋ, ಹನ್ನರಡು ವರುಷಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲಂಕಿತವಾದ ಹೃದಯದ ಭಾರವನ್ನು ಆಕೆಯ ಮುಂದೆ ಇಳಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದ ಮಗನ ಅದೇ ಮುಖವನ್ನು... ಅದೇ ಕ್ಷಮಾಮಯವಾದ ಸೈಹದಿಂದ ಬರಸೆಳೆದು ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಆತುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು ಆ ಮಾತೆ.

ಮಾತೆಯ ಸೈಹವಯವಾದ ಹೃದಯವು ಯಾವುದನ್ನು ತಾನೇ ಕ್ಷಮಿಸದಿರುವುದು?

ಬೀಸಿದ ಗಾಳಿಯ ತೀಟಕ್ಕೆ ದಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದ ತೆರೆಯನ್ನು ಸಮುದ್ರವು ತನ್ನೊಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲದು?

೭. ಅಪರ ಜೀವನ

ನಾನು ಸತ್ತದ್ದು ಗಿಂನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಲ್ಲಿ. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಿಂನೆಯ ತಾರೀಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಸಫ್ರಂಚರ ಹದಿಮೂರರಲ್ಲಿ. ನನಗೆ ಮದುವೆಯಾದದ್ದು ನವಂಬರ್ ಹದಿಮೂರರಲ್ಲಿ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತದ್ದು ಜನವರಿ ಹದಿಮೂರರಲ್ಲಿ.

ಸಾಯುವಾಗ ನನಗೆ ಮುವ್ವತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಆದರೆ ಜೀವನದ ಆಶ-ಅಭಿಲಾಷೆಗಳು ಇನ್ನೂ ತೀರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತು ಒಂದು ವರುಷವಾಗಿತ್ತುವ್ಯೇ ಇನ್ನೂಂದು ಮದುವೆಯ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂತು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರ್ದಿಂದ ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀಳಬೇಕಾಯಿತು. ಹಸರಿಗೇನೋ ಅವರು ನನ್ನ ಡೈಷರ್ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಆದರದಿಂದ ವೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಇಚ್ಛಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಳಗೊಳಗೆ ಅವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಿದ್ದೆಯ ನಟನೆಯಿಂದ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಸಾಖನ್ನು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗನು ಹಾರ್ಡ್‌ಸಲು ಕಾರಣವಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ೧೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ವಿಮೆಯಿತ್ತು. ನಾನು ಸತ್ತಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂತತಿಯಾದ ನನ್ನ ಈ ಹಣವು ಆತನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ನಶ್ಶಯವಾಗಿತ್ತು.

ಎನು ವೂಡು? ಇಷ್ಟುಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೂ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನನಗೆ ಬೇರೆ ಗತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಸತ್ತ ಸಮಯವು ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಮೂರು ಸಂಚೆಯ ಮಬ್ಬು ಅರ್ಥಮಧ್ಯ ಕವಿದಿತ್ತು. ನನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೇತನದ ಕೋಡು ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿದಿತ್ತು. ಡಾಕ್ಟರರು ಬಂದು ನೋಡಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ನಿಷ್ಠೆಯೋಜಕವೆಂದು ಅವರ ಇತ್ಯಧ್ರವ್ಯಾ ಆಯಿತು. ನನ್ನ ನಾಲಗೆ ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಿವಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಲ್ಲಾ ಎವೆ ಮುಚ್ಚಲೂ ಸಹ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆಯೇ ತೆರೆದಿದ್ದೆ. ಡಾಕ್ಟರರ ಇತ್ಯಧ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗ ಒಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವನ ಮುಖಿ ಅರಳಿತ್ತು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಗಲೇ ಆತನ ಕೊರಳು ಹಿಸುಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಕೊಂಚ ಕೊಂಚವಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಈಗಲೂ ಮೈ ಜುಂ ಎನ್ನುತ್ತೇದೆ.

▲▲▲

ಹೀಗೆಷ್ಟು ದಿನ ಸತ್ತಿದ್ದನೋ ನನಗೇನೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ತಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ನೆನಪೆಂದರೆ ಹಂಪನಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು. ನಾನು ಸತ್ತ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆನಿಸಿತು. ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸತ್ತಾಗ ಹಂಪನಕಟ್ಟೆ ಇಷ್ಟ್ವಾಂದು ಘರಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ಚೋದ್ಯಮೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾ ನಾನು ಹಂಪನಕಟ್ಟೆ ಬಸ್ ಸೈಂಡಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆ. ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಟ್ಟೊಣಾಗಳು, ಜನಸಂದರ್ಭ ಕಣ್ಣಗೆ ಬಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹಚ್ಚು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕಷ್ಟಸಿದ್ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭವನದ ಭವ್ಯಾವಾದ ಕಟ್ಟಡ. ಸೀದಾ ಒಳಗೆ ನಡೆದು ಬಂದು ಮೇಡಿನ ಒಳ ಕುಳಿತೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳ ಬಾಯಾರಿಕೆಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಸರ್ವರ್ ಬಂದು ಕೇಳಿದ - "ಏನು ತರಲಿ?" ಲೆಮನ್ ಕ್ರಿಶ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ ಸಾಲದ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಬಿಲ್ ಬಂತು. ನೋಡಿದೆ - ತಾರೀಕು ಗ್ರಂಥ - ಉ-ಗಣಿತ.

ನಾನು ಸತ್ತ ಆರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿತ್ತು! ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡವು. ನನ್ನ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಟ್ಟೊಣು

ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗ - ನಾನು ಸಾಯಂವಾಗ ಆತನಿಗಾದ ಸಂತೋಷ ನನಗೆ ಆಗ ಆದ ಅನುಭವ.

ಈ ಕೆಹಿ ನೆನಪುಗಳೊಡನೆ ದ್ವೇಷವೂ ನನ್ನದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸಹತ್ತಿತು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅವನನ್ನು ಕೊಂಡು ಬಿಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಹೋಟೆಲಿನವನಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿನ್ನೇಪ್ಪಿಗೆ ಹೂ ಮಾಕೆಟ್‌ನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದೆ ನನ್ನ ದಾಯಾದಿ ಇದ್ದಾದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯೇ

ಅವನಿದ್ದ ಮನಗೆ ಹೋದೆ. ಅದರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪುನಃ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದೆ. ನನಗೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದಾಕೆಯೊಬ್ಬಳು ಬಾಗಿಲು ತರೆದಳು.

"ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಯೇ?" ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

"ಇದು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲ -ಹಾಂ. ಆ ಹೆಸರಿನವರೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಅವರು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ಪೆಟ್ಟುಲಂಡ್ ಫೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಸ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ."

ಸರಿ. ಪೆಟ್ಟುಲಂಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಸನಿನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದೆ.

ಸಿಕ್ಕಿದವರೊಡನೆ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿ(ನನ್ನ ದಾಯಾದಿ)ಯ ಮನೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆ ಅದು. ನನ್ನ ವೇರ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು. ನನ್ನ ವಿಮೆಯ ಹಣದಿಂದ ಈತ ಇಷ್ಟು ಸುಖಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ!

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ದರ್ಷಕಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬಂಗಲೆಯ ಪ್ರೋಟೆಕ್ಟೆಹೋದ ಮೇಲೆ ಹೋದೆ. ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಡುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದೆ, ಒಬ್ಬಳು ಕೆಲಸದಾಕೆ ಬಾಗಿಲು ತರೆದಳು.

"ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಇದ್ದಾನೆಯೇ?" ದರ್ಷಕಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

"ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪೂಲ್ ಸೀಕು. ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ."

"ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ?"

"ಇಲ್ಲ; ಅಮ್ಮೆ ರಾಜು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಉಪನಯನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ."

"ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಹೇಳು. ನಿನ್ನ ಹಳೇ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಬ್ಬರು ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಳಗೆ ಬರಬಹುದೇ ಎಂತೆ."

ಹುಡುಗಿ ಹೆದರಿ ಹೆದರಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದಳು. ನಾನು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಪಟ್ಟಿಗೆ, ನನ್ನ ಟ್ರಾಂಕು, ನನ್ನ ಮೇಚು, ನನ್ನ ಕುಚ್ಚಿಗಳು! ಹಗೆ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಏರಿತು.

ಹುಡುಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಂದು ಬರಬಹುದೆಂದಳು. ನಾನು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೇರಿದೆ. ಆಕೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಲಂಗದ ವೇಲೆ ವಾಲಗಿದ್ದು; ನಾನು ಬಾಗಿಲು ದೂಡಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ಒಳಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಿದೆ. ನಾನು ದ್ವೇಷ ಬೆರೆತೆ ಹುಸಿನಗೆಯೋಡನೆ -

"ಎನು ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಗುರುತು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದೆ.

"ಹಾಂ...ಹ...ಹ..ಹ.. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಇಂದ್ರಾಂ... ನೋಡಿದ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ." ಎಂದ ತನ್ನ ಸಹಜವಾದ ದೇಶಾವರದ ನಗೆಯಿಂದ.

"ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಯಿತು?"

"ಇಂದ್ರಾಂ... ಗಣಿಗರಲ್ಲಿ"

ನಾನು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ -

"ನಾನು ಸತ್ತು ಇನ್ನೂರನ್ನಿನ ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೆ, ಅಲ್ಲವೇ?"

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತ.

"ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ ನೀವು? ಯಾರು ಸತ್ತದ್ದು?-- ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ?..."

"ಮೂಖ್ಯಾ! ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಯಾದಿ ಆತ್ಮರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ! ನನ್ನ ಹಣದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಚೊಜ್ಞ ಬೆಳೆದಿದೆ ನಿನಗೆ! ನಾನು ಸತ್ತದಿನವನ್ನು ನೆನೆ ---"

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡದೆ ಒಂದೇ ಹಾರಿನಿಂದ ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಅವಕಿ ಹಿಡಿದೆ. ಸ್ವರವೇ ಹೊರಡದಂತೆ ಹಿಡಿದೆ - ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಆಮೇಲೆ ನನಗೆ ಸೆಕೆ ವಿಪರೀತವಾದ ಹಾಗೆ ತೋರಿತು. ಕೊಟು ತೆಗೆದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯ ಅಂಗಿಯು ಒಳಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಧ್ಯ ಕೈ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನನ್ನ ಕೈಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಿತ್ರವನಿಸಿತು.

ಕೊಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ -

ನಾನು ನಾನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ!

ಅದು ನನ್ನ ಮುಖವೂ ಅಲ್ಲ - ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ನನ್ನ ವಯಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಮುಂಚೆ ಅಷ್ಟು ಎತ್ತರವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಯಿತು ನನಗೆ.

ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಲೆ ಕರಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹೆಂಡತಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುನಃ ಕೊಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಟುಹೋದೆ. ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದೆ ನಡೆದೆ. ಹಂಪನಕಟ್ಟೆಗೆ ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಗುಚಿ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ತಲೆ ತಿರುಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಬಿಟ್ಟೆ

ಪುನಃ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ನಾನು ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದಾಕೆಯೊಬ್ಬಿಳು ನನ್ನ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಿಳು.

ಆಕೆ ಮಾತನಾಡುವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾನು ಅವಳ ಗಂಡನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ನಾನಾಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ ರೀತಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಹುಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಹುಟ್ಟು? ನಾನು ಆತ್ಮಾರಾಮ ಶಾಸ್ತಿ! ಆರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸಾವಿನಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಂಡವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ --

ಹಂ, ಸಂಹರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ನೆನಪು ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರೆ? ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿತು.

ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆ ಮನೆಯ ಕೆಲಸದವರು ನನ್ನ ಗುರುತು ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು. ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಯಾದು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

▲▲▲

ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆನ್ನುವಾಕೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ವಕೀಲರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಳು. ಜಡ್ಜರ ಮುಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಎದುರುಗಡೆಯ ವಕೀಲರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

"ನನ್ನ ಹೆಸರೇನು?"

"ಆತ್ಮರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರ!"

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕಡೆಯ ವಕೀಲ ಹೇಳಿದೆ:

"ಈ ಮನುಷ್ಯ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈತನ ಹೆಸರು ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ"

ನನ್ನ ಕಡೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೂ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂಬಾಕೆಯೂ ನಾನು ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿದರು. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಾಗಳೇದೆ :-

"ನಾನು ಆತ್ಮರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರ. ನಾನು ಸತ್ತದ್ವಾತ್. ಐ.ಎ.ಎಂಎಂಲ್ಲಿ..."

ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪಿಷ್ಟಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ.

ಆದರೆ ಆತ್ಮರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸತ್ತ ಆರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

ಖೂನಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಕಡೆಯ ವಕೀಲರು ಹೊಸೆ ಯುಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಹೂಡಿದರು.

"ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಹುಟ್ಟಿಹಿಡಿದು ಈ ರೀತಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈತನೇ ಖೂನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರಬಹುದಾದರೂ ಇವನಿಗೆ ಆಗ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಇವನು ಕ್ಷಮಾರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ."

ನಾನು ಏನೆಂದರೂ ಯಾರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯ ಪರಿಶ್ರಮವುಷ್ಟಿ
ಡಾ ಟಿಕಾಡೋರವರನ್ನು ಕರೆಸಲಾಯಿತು. ಅವರು ಎಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ಹುಟ್ಟಲ್ಲವೆಂದು ನಿಧಾರ ಕೊಟ್ಟರು.

ಆದರೂ ನಾನು ಆತ್ಮಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಯೆಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂಬಾಕೆಯ ಹತ್ತಿರ ತುಂಬ ಹಣವಿತ್ತು. ಆಕೆ ನನ್ನ
ಹುಟ್ಟಿನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಯಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ಹತ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ಕಲ್ಪತ್ರಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆಸಿದಳು.

ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ ತುಂಬಾ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೋಟಿನ ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ
ಕೊಟ್ಟರು.

"ಈ ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟನಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ತವನ ಮನಸ್ಸು ಹೊಸ
ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶ ಹೊಂದಿದ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ
ಕೇಸುಗಳು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಹೊರತಾಗಿ
ನನಗೇನೂ ಈ ವಿಷಯ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು
ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈತನು ಆತ್ಮಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಯೇ ಎಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು.
ಆದರೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಈತನು ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯೇ ಸರಿ.
ಹೀಗಿರುತ್ತು ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯ ಕಾಯವನ್ನು ಆತ್ಮಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಯ ಆತ್ಮವು
ಹೊಕ್ಕಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯ ಆತ್ಮವೇ ಈತನ
ಶರೀರದೊಳಗೆ ಬರುವ ಸಂಭವವೂ ಇದೆ."

ಅನುಮಾನಕರ ಪ್ರಸಂಗವಾದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಯಿತು.

ನಾನು ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯೋ ಆತ್ಮಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಯೋ,
ಒಗೆಹರಿಯದಾಯಿತು.

ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂಬಾಕೆಯು ನನ್ನನ್ನು
ಕರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು.

ಎಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಹುಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಭುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇರಳ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಳು. ಏನೂ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮುಗಿದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮಧ್ಯ ಆಕೆಯ ಕ್ಯೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಎಪ್ಪೇಮ್ಮೇ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನನಗೆ ಹುಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಆತ್ಮರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಯೇ, ಆಕೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಆಕೆಯ ತಲೆಗೆ ಹೊಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಡಂಬಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ -

"ನೋಡು, ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬರುತ್ತಿತ್ತೇ?"

"ಇಲ್ಲ."

"ಹಾಗಾದರೆ ನೋಡು" ಎಂದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಹಾ ಮಹಾ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು, ವೇದ ಖ್ಯಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಎನೇನು ಮಾಡಿದರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಒಡಂಬಡಿಸಲು ನೂಕಲಿಲ್ಲ.

ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ನನಗೆ ಹುಟ್ಟೆಂದು ಒಡಂಬಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಜೀವಧಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿದಿಂದ ಕುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿ? ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿತ್ಯವೂ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಬಹಳ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಾನಲ್ಲ!

ಈ ಒನರ ವರ್ತನೆಗಳು, ಆಹಾರಗಳು ನನಗೆ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭೀತಿ, ಅನುಮಾನ ಅಸಹ್ಯಗಳು ತುಮುಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಈ ರೀತಿ ಬದುಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಾಯಂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಓಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

▲▲

ಇದು ಮೊನ್ನೆ ರ್ಯೆಲಿನ ಅಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಯ ಚೀಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಪತ್ರ. □

(ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕತೆಯೊಂದರ ಆಧಾರ)

ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು

೨. ಪಿಶಾಚಿಯ ತವರುಮನೆ

ರಾತ್ರಿ, ಒಂಭತ್ತು ಫ್ರಂಟ್‌ಯಾಡರ್‌ ಅಂಗರ ಮತ್ತು ಶೋಮರಿಗೆ ಮನೆಯ ನೆನಪೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಗಡಂಗಿ (ಹೆಂಡದಂಗಡಿ)ಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಕುಡಿಯುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನಾರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೆಲಸ ವೂಡುವವರು, ಒಡಲ ಗೆಳೆಯರು, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚು ಒಬ್ಬಳೇ ಮದಿರಾದೇವಿಯ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಭಕ್ತರು. ಮೇಲಾಗಿ ಇಂದು ತಿಂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅವರ ಕ್ಯಾಗೆ ಒಂದಿತ್ತು. ಜಣಜಣಸುವ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅವರ ಜೀಬಿನೊಳಗೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೂಲಿಗಾರ ಜೀವನದ ಏಕತಾನದ, ಕಷ್ಟ, ನಿಷ್ಪೂರಗಳ, ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಗಳ, ಸಾಲಸೋಲುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ತಿಂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನವೊಂದು ಕಟ್ಟಿರುಳಿನ ಹಣತೆ ದೀಪದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂತಸದ ಸಂದರ್ಭ.

ಆ ಗೆಳೆಯರು ಕಾರಣಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಟವರು ಮನಸೇರದೆ ಸೀದಾ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಯ ದಾರಿಯೇ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಮನ ಸೇರಿದರೆ ಜೀಬಿನೊಳಗಿದ್ದ ಐದಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ತಿಂಗಳ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಲದಾಗಿದ್ದವು. ಕಾರಣಾನೆಯ ಗೇಟಿನ ಮುಂದೆ ಕಾದು ನಿಂತಿದ್ದ ಸಾಲಗಾರರ ನೋಟದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇವರು ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದಲೇ ಜಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟ್ವಾಂದು ಜತನದಿಂದ ಕಾಬಡಿಕೊಂಡ ಆ ಹಣವನ್ನು ದರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಲಿಗರಿಗೆ ದಾನಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಯಕೆಯ ಕೊಡವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ತೋಮರ-ಅಂಗರರು ಪಂಥಹಾಕೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಗರ ಇಂತಿಷ್ಟು ಬಾಟಲಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುವುದೆಂದು ಪಂಥ ಹಾಕಿದ್ದ. ತೋಮರ "ನನಗಿಂತ ಎರಡು ಬಾಟಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂಬ ಪಣತೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಅವರ ಕುಡಿತ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು. ಬಾಟಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಟಲಿಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಹೆಂಡವೆಂದರೆ ಅದೇನು ವಿಚಿತ್ರ ವಸ್ತುವೋ ನಾ ಕಾನೆ! ಒಬ್ಬ ಮಡುಕನ ಮೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಬಾಟಲಿ ಹೆಂಡ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲುದು, ಎಂಬ ನಿಯಮವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ತೋಮರ - ಅಂಗರರು ಹೆಂಡದಂಗಡಿ ಬಿಡುವಾಗ ಅವರಿಬ್ಬರ ಜೇಬುಗಳೂ ಬಕ್ಕ ಬರಿದಾಗಿದ್ದವು. ಹೊತ್ತೂ ಹತ್ತೂವರೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಕೊನೆಗೂ ತೋಮರನೇ ಸೋಲವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದು. ಅಂಗರನಿಗಿಂತ ಎರಡಲ್ಲ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನಾತೆ!

ಗಡಂಗಿನವನ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕಾಲ್ಲದ ತಾವಾಗಿಯೇ ಸ್ಪೇಚ್‌ಫೈಲುಂದ ಹೊರಟಿದ್ದಲ್ಲ ಅವರು. ಮನೆಯು ಅವರನ್ನು ಸೇಳಿದಿದ್ದಲ್ಲ. ಕುಡಿತದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಯೋಂದೇ ಏನು? ಇಡಿಯ ಜಗತ್ತೇ ದೂಡ್‍ತ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅಂಗಡಿಯವನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ, ಬೇರಾವ ದಾರಿಯೂ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ, ಅಭಾಷಸದ ಬಲದಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದ್ದರು.

▲▲

ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕು ಮಸು ಮಸುಕಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ತೋಮರನ ಗುಂಗಿನ ಮಹಾತ್ಮೆಯಿಂದ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಸುಕಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಇಡಿಯ ಜಗತ್ತೇ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಲಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭೂಸೂಘಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎತ್ತಿದ ಪಾದವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದರೊಳಗೆ ನೆಲವು ಮೊದಲಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಗಜ ಕೆಳಗೆ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋದಂತೆ ಭಾರಂತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾದವನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೇ ಕೆಳಗಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಈ ಕಾಟವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಕೊನೆಗೆ ವಾಗ್ರದಿಂದಿಳಿದು ಕಾಲುದಾರಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಸಾಲುಮರಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದು.

ಹೀಗೆ ಹೇಗೋ ಹೇಗೋ ತೋಮರ ದಾರಿನಡೆದು ವಾಗ್ದ
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಸೇರುವಾಗ ಹನ್ಮೌಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು.
ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ತೋಮರ 'ದುಗ್ಗೀ' ಎಂದು ಒರಲಿದ. ಆದರೂ ನಾಲಗೆ ಕೊಜರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನೆಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕರೆದರೂ ಅದು ಬಹಳ ದೂರ
ಕೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುತ್ತಾ ಬರಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಬರವನ್ನು ಕಾದು
ಕಾದು ಬೇಸಪ್ಪತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಿದ್ದ ದುಗ್ಗಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವದೆಂತು?

ದುಗ್ಗಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತೋಮರ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಭಾರಿ
ಕೂಗಿದ ನಿಷ್ಟ್ಯಯೋಜನ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದುತೆ ಬೈಯತ್ತು ನಿಂತ ಆದರೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ.

ಘ'ಕ್ಕನೆ ತೋಮರನ ಕಣ್ಣಗೆ ಬೆಳ್ಗಿನ ನೆರಳೊಂದು
ಗೋಚರವಾದಂತಾಯಿತು. ಅದು ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನಿಂದಿಳಿದು ತೋಟದ
ಮರಗಳಿಡೆ ಅದೃಶವಾದಂತಾಯಿತು. ತೋಮರನು ಒಂದೇ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅದೊಂದು
ಗಂಡಸೆದು ನಿಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಪ್ರಾಂಗುತ್ತಾ ಅದರ ಬೆನ್ನಟ್ಯುವ
ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿದ್ದರಲ್ಲವೇ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಶಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ
ತೆಗಿನ ಮಡಲ ನೆರಳು ಅಲ್ಲಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಅವನು ಮೋಹಿತನಾದದ್ದು.

ಕುಡುಕನ ತಲೆಯೋಳಗೊಂದು ವಿಚಾರ ನುಗ್ಗಿತೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು
ಯಾರಿಂದಲೂ ಹೊರ ಹೊರಡಿಸಲು ಸಲ್ಲಿದು. ಸಂಶಯ ಚಿತ್ತವಂದರೆ ಪಿಶಾಚಿಯ
ತವರುಮನೆ. ತೋಮರ ತನ್ನ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಮೆದುಳನ್ನು ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ
ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಚಿಂತಿಸಲೇಳಸಿದ. ರಾತ್ರಿ ತಾನಿಲ್ಲದ ವೇಳೆ ಗಂಡಸೊಬ್ಬ ತನ್ನ
ಮನೆಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಾನು? ಆದೂ ದುಗ್ಗಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದಾಳೆ. ಹ ಹ್ಯಾಂ!
ಅವಳ ಮಿಂಡನಿರಬೇಕು!

ಆ ಯೋಚನೆ ಬಂದದ್ದೇ ತಜ್ಞ! ತೋಮರನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು.
ಒರಲುತ್ತಿರುವ ಬಾಯಿಂದ.

'ರಂ....ಡೇ! ನಾನು.. ಇಲ್ಲೇ..ಇರುವಾಗ..ಮಿಂಡನ್ನು ಬರ್ಪಿಕೊಂಡು ...ಈಗ
ನಿದ್ದೆ ಬಂದದೇಂತ...ಕ..ಖಿಳ್ಳತನ ತೋರಿಸ್ತಾಯಾ?' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮನೆಯೋಳಗೆ
ನುಗ್ಗಿದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಕು ಮುರುಕು ಕುಚ್ಚಿಸಿತ್ತು. ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ

ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುದೆ ಎಡವಿ ಬಿದ್ದು. ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ತಲೆಗೇರಿತು. "ಒಮೋ! ನನ್ನ..ನಾನು ಬಿಳ್ಳೀಕೂಂತ..ಕುಚ್ಚಿ ಅಡ್ಡ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀಯಾ.. ಎಂದು ಒಳದನಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಮೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತ. ಅವನಿಗಾಗ ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಂತೆ ತೋರಿತು! ಅದೇ ಮುರುಕು ಕುಚ್ಚಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಪಡಸಾಲೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಗಂಡ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಪಾಪ ಹಾಗೇ ನಿದ್ದೆ ಬಂದುಹೋಗಿತ್ತು. ಗೋಡೆಯ ಕಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣತೆಯ ದೀಪವೊಂದು ಈಗಲೋ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ನಂದಿಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆ ದೀಪಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ತೋಳ ತಲೆದಿಂಬಿನ ಮೇಲೆ ಬರಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ದುಗ್ಗಿ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು.

ಹುಡುಕ ಅವಳ ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಕಳ್ಳನಿದ್ದೆಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ. ಅವನ ಹೋಪ ಇಮ್ಮೆಡಿಸಿತು. ಕುಚ್ಚಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಬಲವಾದ ಬಂದು ಪೆಟ್ಟನ್ನು ಅವಳ ಮೇಲಿಳಿಸಿದ. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಣತೆಯೂ ಆರಿಹೋಯಿತು.

ಸರಿ! ಮತ್ತೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನೋ ಅವನಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕುಚ್ಚಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಡಿಪ್ರಡಿಯಾಗಿ ಎರಡು ಕ್ಯಾಲಿ ಅದರ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದಿದ್ದರೂ, ತೋಮರನ ಬಡಿತ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ...

ಕೊನೆಗೆ ಕ್ಯಾಕಾಲು ಬಳಲಿ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ ತೋಮರ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದ.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜನೆ ಬಂಭತ್ತು ತಾಸಾದರೂ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಯಾರ ಸುಳಿವ್ರಾ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ, ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿದ್ದ ದನ್ನೂ ಕಂಡು ನೆರೆಮನೆಯವಳೊಬ್ಬಳು ಒಳಗೆ ಹಣತೆದಳು. ಬಹಳ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯವೊಂದು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರಿತು. ದುಗ್ಗಿಯ ನೆತ್ತರು ಕಾಲವೆಯಾಗಿ ಹರಿದು ಹೆಪ್ಪಿಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಗುರುತೂ ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿತ್ತು ಅವಳ ಮೈಮಂಡೆ.... ಆ ನೆತ್ತರು ಕೊಂಡದ ಬಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತೋಮರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಗೂರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು.

ಪೂರ್ವೀಸಿನವರು ಬಂದು ನಾಲ್ಕುರು ಒದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರಿಗೆ ತೋಮರನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರವಾದ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ, ನಡೆದುದರ ಬಂದು ಅನುಮಾತ್ರವೂ ಅವನಿಗೆ ನೆನಘಾಗಲಿಲ್ಲ!

□

ಳ್ಳ. ರಣ್ಣ-ಸನ್ನ್ಯಾಸಿ

ಮಾರ್ಚ್‌ಸ್‌ ಡಿ ರನ್ನೆಡನ್‌ ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು... ತನ್ನ ಬೆಚ್ಚಿಗಿನ, ಪರಿಮಳ ತುಂಬಿದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ; ಮೆತ್ತನ್ನ ತಗ್ಗಾದ, ಅಗಲ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ; ಪ್ರೇಮದಂತೆ ಭಂಗುರವಾದ, ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಮುದ್ದಾದ ನುಣ್ಣಿಗಿನ ಹೊದಿಕೆಗಳಿಂದೆಯಲ್ಲಿ. ಆಕೆ ಏಕಾಕಿನಿಯಾಗಿ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಮಲಗಿ ಗಂಡ ತೊರೆದ ಹೆಂಡತಿಯ ಆಳವಾದ ಸುಖನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಬೈತಕ್ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿಯ ಕೀರುದನಿಯ ವಾತುಗಳಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಸುಖಿಯಾದ ಬೆರನೆಸ್ ಡಿ ಗ್ರಂಗೇರಿಯು ಒಂದು ತನ್ನ ಚಾಕರಿಯವಳೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಚಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು.

ಮಾರ್ಚ್‌ಸಳು ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಕುರುಳುಗಳಿಂದ ಅರೆಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಮೊಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊರಗಿಕ್ಕಿದೆಳು.

"ಏನಮಾಡು, ಇಷ್ಟ್ವು ಬೇಗ ಈ ಕಡೆ ಏನು ಬಂದೆ? ಇನ್ನೂ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿಲ್ಲ."

ಬೆರನೆಸೆಳ ಮುಖ ಬಿಳುಪೇರಿದ್ದಿತು; ಕಂಗೆಟ್ವು ನಡುಗುವ ದನಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದಳು :

"ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದುಹೋಗಿದೆ."

"ಬಾರಮಾಡು ಒಳಗೆ."

ಅವಳು ಒಳಗೆ ಬಂದಳು. ಸಖಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಮುತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.* ಮಾರ್ಕಿಸಳು ಪುನೇ ತನ್ನ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೇರಿದಳು. ಚಾಕರಿಯವಳು ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆರೆದು ಶುದ್ಧವಾದ ಬೆಳಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಾರ್ಕಿಸ್ ರೆನ್ನೆಡನಳು, "ಏನಾಯಿತು ಹೇಳು," ಎಂದಳು.

ಗ್ರಂಗೇರಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಹೆಂಗಸರ ಜೆಲುವಿಕೆಗೆ ಕಳೆಯೀರಿಸುವ ಆ ನಿಮ್ಮಲ ಕಂಬನಿಗಳು ಕೆಳಗುದುರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕಣ್ಣಗಳು ಕೆಂಪೇರುವವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಅವನ್ನು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ, ತಡೆತಡೆದು ನುಡಿದಳು. "ಬಹಳ ಭಯಂಕರ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ನಡೆದು ಹೋಯಿತುಂಬಾ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿನಿದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ನೋಡು, ನನ್ನ ಎದೆ ಹೇಗೆ ಹಾರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು!"

ಹೀಗೆಂದು ಆಕೆ ಸಖಿಯ ಕೈಯನ್ನೆಳಿದು ತನ್ನೆದೆಗೆ, ಕಾಮಿನಿಯರ ಹೃದಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ, ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರ ಆಶೇಯ ಏಕಮಾತ್ರ ವಸ್ತುವಾದ, (ಅದರೊಳಗಿರುವುದೇನೆಂಬ ಆತುರವಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ) ಉನ್ನತ, ಬಂಧುರ, ಸುದೃಢ ವಕ್ಷ್ಯಃಸ್ತಾಲದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನೊತ್ತಿಕೊಂಡಳು! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳಿದೆಯು ವೇಗವಾಗಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೆರನೆಸ್ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು:

"ಸಂಗತಿ ನಡೆದದ್ದು ನಿನ್ನ ಹಗಲಲ್ಲಿ... ಸಾಯಂಕಾಲ ನಾಲ್ಕು ಫ್ರಂಟೆಯ ಸೆಮ್ಯ. ನನ್ನ ಮನ ಗೂತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ನಿನಗೆ; ಅದರ ಒಂದನೆ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೈರ್ಕೊ ಖಾನೆಯಿದೆಯಲ್ಲ; ಅದು ರೂಸೆಯಿಂಟ್ ಲಾಜಾರೆ ರಸ್ತೆಗೆ ತಾಗಿದೆ.. ಆಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಚರಿಸುವ ಜನಸಂದರ್ಭಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ. ನಿಲ್ಲಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಆ ರಸ್ತೆ ಅಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದ - ಯಾವಾಗಲೂ ತುಂಬಿದ ನೆರೆಯಂತಿದೆ... ನಿನ್ನ ನಾನು ಆ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ನನ್ನ ತಗ್ಗಿನ ಆರಾಮ ಕುಚ್ಚಿಯನ್ನೆಳಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದು; ಕಿಟಕಿಯ ಬಾಗಿಲುಗಳು ತೆರೆದಿದ್ದವು. ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಲೋಚನೆಯೂ

*ಇದು ಯೋರೋಪ್ಯರ ಪದ್ಧತಿ

ಇದ್ದಿಲ್ಲ; ಒಂದೇ ಸವನೆ ತಂಗಾಳಿಯ ಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಯಂಕಾಲವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು.

"ಹತಾತ್ಮಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಎದುರು ಪಕ್ಕದ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಕೂಡಿರುವ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಆಕೆ ಕೆಂಪು ರಂಗಿನ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು; ನಾನು ನನ್ನ ಆ ಚೆಲುವಿನ ರೇಶ್ಮೆ ಘೃಕನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆಕೆಯ ಗುರುತು ನನಗಿಲ್ಲ - ಅವಳು ಹೊಸರೆಬಳು, ಬಂದು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆಯಷ್ಟು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ತುಂಬಾ ಇತ್ತು ನೋಡು. ಅದೇ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಆಕೆ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಹೆಂಗಸಲ್ಲವೆಂದು ನಂಗಣಿಸಿತು. ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು, ನನ್ನಂತೆಯೇ ಅವಳು ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಂಗೆ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಕಡೆ ಕಡೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಒಂದು ಕೂತುಕದ ಕೆಲಸವೆಂದು ಕಂಡುಬಂತು. ಮುಂಗೈಯ ಮೇಲೆ ಗಲ್ಲವನ್ನೂರಿ, ಆಕೆ ಅತಿತ್ತತ್ತ ಹೋಗುವ ಗಂಡಸರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವರಲ್ಲ ತಿರುಗಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೊಡನೆ ಜನರಿಗೊಂದು ಸೂಟು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಯಿ ತನ್ನ ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ ಅರಿಯುವ ಹಾಗೆ ಅವರು ಅವಳ ಇರವನ್ನರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ! ಆ ಮನೆಯ ಎದುರು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಫ್ರಕ್ಕನೆ ಅವರು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಅವಳ ಕೂಡೆ ನೋಟಗಳನ್ನು ಬೆರಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತುವಳ ನೋಟ!

"ಅವರ ನೋಟಗಳ ಉತ್ತರ:

" 'ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ', ಇಲ್ಲವೇ 'ಇನ್ನೂಂದು ದಿನ,' ಅಥವಾ 'ಹಣವಿಲ್ಲ' ಅಥವಾ 'ಹೋಗೇ ಆಚೆ, ಬಜಾರಿ!'

ಈ ಕೊನೆಯ ಉತ್ತರ ವಯಸ್ಸುದ ಗಂಡಸರ ಸೆನ್ನೆಯ ಅಧ್ಯ.

"ಎಷ್ಟೊಂದರೂ ಆಕೆ ತನ್ನ ಆ ದುರ್ವಾಸಂಗವನ್ನು ಅಫ್ಮಾ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಡೆಸುವ ರೀತಿಯ ಚೋದ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರೆ."

"ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವಳು ಫ್ರಕ್ಕನೆ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೋಡಿದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಆಕೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ಹೊಗುತ್ತಿದ್ದು. ತನ್ನ

ಬೇಟೆಯನ್ನವರು ಬೆಸ್ತನ ಹಾಗೆ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮನೆಯೋಳಗೆ ಹತ್ತೊೇ ಇಪ್ಪತ್ತೊೇ ಮಿನಿಟುಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ, ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಈ ಜೀಡರ ಮಳುವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನೂ ಹುರಿದುಂಬುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಮತ್ತೆ ಆಕೆಯೇನೂ ಕುರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ನೋಡು.

"ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಂತೆ ಅವರು ಯಾವ ಚಮತ್ವಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ದಿಟ್ಟಿಸುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ತಲೆಯಿಂದಲೋ, ಕೈಗಳಿಂದಲೋ ಏನಾದರೂ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ?

"ಇದರ ಮೂಲಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಚಕ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ. ಓಹೋ! ಅದು ಬರಿ ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ: ವೋದಲೊಂದು ಕುಡಿನೋಟ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಿರುನಗು, ಕೊನೆಗೊಂದು ತಲೆಯ ಸಣ್ಣ ಓಲಾಟ; ಅದರಥ್ರ: 'ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರಾ?' ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಲು ಚಡುರೆ ಆಕೆ!

"ಮತ್ತೆ ನಾನೆಣಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಚತುರತೆಯಿಂದ, ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಾನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲೆನೇ?

"ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆರೇ! ನಾನು ಅವಳಿಗಿಂತಲೂ ಚುರುಕಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲೆ! ಪುನಃ ಹೋಗಿ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ.

"ಪಾಪ, ಆಕೆಗೆ ಈಗೇಗ ಯಾರೂ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೌಶಲಕವಿದೆ; ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅಷ್ಟೇನೂ ಹಾಳು ಜನರಲ್ಲು ನೋಡು.

"ಈಗ ಸೂರ್ಯ ತಿರುಗಿದ್ದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲು ನನ್ನ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಯುವಕರು, ಮುದುಕರು, ಕಪ್ಪಿನವರು, ಬೆಳ್ಗಿನವರು, ನರಗೂದಲಿನವರು, ಕೆಂಚುಗೂದಲಿನವರು

ಎಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಚೆಲುವರಿದ್ದರು; ಒಳ್ಳೇ ಚೆಲುವರು, ನನ್ನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗಿಂತಲೂ - ನಿನ್ನ ಮುಂಚಿನ ಗಂಡ ಈಗ ನೀನವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದಿಯೇ - ಎಷ್ಟೋ ಚೆಲುವರು.

"ನಾನು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ - 'ನಾನು, ಗರತಿ ಹೆಂಗಸು, ಆ ಸೂಳೆಯ ಹಾಗೆಯೇ ಕಣ್ಣನ್ನೇ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿತೇ?' ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಒಂದು ಹುಟ್ಟು ಹಂಬಲವಾಯಿತು. ಅದೆಂಥಾ ಆಸೆಯೆನ್ನುತ್ತಿ! - ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬಸಿರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಯಕೆಯಾಗುತ್ತದಲ್ಲ, ಅಂಥ ಅದಮ್ಯವಾದ ಒಂದು ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಕಣ್ಣನ್ನೇ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು. ನನಗೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಅಂಥ ಬಯಕೆಗಳಾಗುವುದಿದೆ. ಅದು ಬರಿಯ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರ ಹೃದಯವೆಂದರೆ ಮಂಗಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆಯೋ ಏನೋ ಅಮ್ಮಾ. ಹಾಗೆಂದೇ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರರು ನನ್ನೊಡನೆ ಅಂದಿದ್ದರು. ಯಾವಾಗಲೂ ಒಬ್ಬರನ್ನಲ್ಲ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವಷ್ಟು ದಿನ ಅಂದರೆ 'ಹನೀಮೂನ್' * ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರ ಅನುಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ, ಅದಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಯಿಗಳನ್ನು, ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರನ್ನು, ನಮ್ಮ ಪಾದಿಗಳನ್ನು (ಅವರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ) ಅನುಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಸರಣೆಯನ್ನು, ಅವರ ಮಾತಿನ ರೀತಿಯನ್ನು, ಅವರ ಶಬ್ದ - ಶಬ್ದಗಳನ್ನು, ಅವರ ಭಾವಭಂಗಿಗಳನ್ನು - ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅನುಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದೊಂದು ಹುಟ್ಟು.

"ಇರಲಿ, ಏನಾದರೂ ವೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಲವಂತವಾದ ಆಶೆಯುಂಟಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಡುವುದು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವ.

"ಕೊನೆಗೆ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡೆ, 'ಈಗ ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಆಗುವುದೇನು ಮಣ್ಣ? ಒಂದು

* ವುದುವೆಯಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಗಂಡ ಹಂಡಿರು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಢ್ಣತಿಗೆ 'ಹನೀಮೂನ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮುಗುಳುನಗೆ ನಕ್ಕಾನು ಆತ, ನಾನೂ ನಕ್ಕೇನು, ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿ ಆಗುವುದುಂಟೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಆದರೂ ನಮಗೆ ಗುರುತು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಾನು ಒಪ್ಪಬೇಕಲ್ಲ!

"ಮತ್ತೆ ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುಹತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯನೊಬ್ಬತ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು. ಫಕ್ಕನೇ ಸುಂದರವಾದ ಅಚಾನುಬಾಹು ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ತೋರಿತು ಚೆಲುವರೆಂದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟು ನೋಡುತ್ತು.

"ನಾನವನನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಮುಗುಳು ನಗು ಬೀರಿದೆ; ಅವನೂ ನಕ್ಕು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಭಂಗಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ... ಅವನು ತಲೆದೂಗಿದ. ಆಮೇಲೆ... ಆಮೇಲೆ... ಏನಾಯಿತು ಗೊತ್ತೇ?.... ಅವನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು... ಎದುರು ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ!

"ಆಗ ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ನೀನೇ ಎಣಿಸಿಕೊ! ನನ್ನ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿತ್ತೆಂದೆಣಿಸಿದೆ. ನನಗೆ ಆಗಿದ್ದ ಭಯವೋ! ಈಗ ಅವನು ನನ್ನ ಡಾಕರ ಜೋಸೇಫನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆತ ನನ್ನ ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರ ಸೇವಕ; ಈ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ನನಗೂ ಬಹಳ ದಿನದ ಸ್ನೇಹವೆಂದು ಅವ ನಂಬದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

"ಏನು ಮಾಡಲಿ, ಏನು ಹೇಳಲಿ, ಅಯ್ಯೋ ಏನು ಮಾಡಲಪ್ಪಾ? ಈಗಾಗಲೇ ಅವನು ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ನನಗೆ ಏನೂ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಗೋಡಿ ಅವನ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡಿ, ಅವನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದೂ, ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದೆನಿಸಿತು. ನಿಜವಾಗಿ ನಿಸ್ಪರ್ಧಾಯ ಅಬಲೆಯೊಬ್ಬಳ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಹುಟ್ಟುದೇ ಅವನಿಗೆ? ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದೆ - ಆಗ ಅವನು ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಲು ಕ್ಯೆ ನೀಡಿದ್ದನಷ್ಟು.

"ಬಹಳ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನಾನು ಒರಲಿದೆ - 'ಮಹಾಶಯ, ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ನೀವು! ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಗರತಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕರ್ತೆಗಳು

ಹೆಂಗಸು, ಮುದುವೆಯಾದವರು. ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಯಂಕರ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ; ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನೆಂದು ಭೃಮಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದದ್ದು. ಮಹಾಶಯ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಇಡಿರಿ.

"ಆ ಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತೆನ್ನುತ್ತಿ - ಆತ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ 'ಒಳ್ಳೇದು ನನ್ನ ನಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಈ ಚೆಕ್ಕು ಕತೆಯೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಿನಗೆ ಮುದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದರ ಬದಲು ಎರಡು 'ಲುಯಿ' (ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಪಂನು) ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಡೆ, ಒಳಗೆ ಹೋಗೋಣ.'"

"ಮತ್ತೆ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ದೂಡಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ. ನಾನು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಾ ಆತನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ನನಗೊಂದು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಆವನು ನನ್ನನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಒಳಸಿ, ಬೈರಕುಖಾನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ನಡೆದ -ಅದರ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿತ್ತು.

"ಮತ್ತಾತ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವನಂತೆ - 'ಒಹೋ ಇದು ಒಳ್ಳೇ ಸುಂದರ ಸ್ಥಳ. ನೀನು ಈ ಶಿಟಕಿಯ ಮಾಟದ ಆಟವನ್ನು ಹೂಡಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಅಲ್ಲಾವೇ?" ಎಂದ.

"ನಾನು ಪುನೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಹತಿದೆ. 'ಹೊರಟುಹೋಗಿರಿ ಮಹಾಶಯ, ಹೋಗಿರಿ! ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆಯಿಡಿ. ನನ್ನ ಗಂಡ ಈಗಲೇ ಬಂದಾರು! ಆವರು ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ದಮ್ಮಿಯ್ಯಾ!'"

"ಆವನು ಶಾಂತನಾಗಿಯೆ ಇದ್ದಾ: 'ನೋಡು ನನ್ನ ಹುಡುಗಿ, ನಿನ್ನ ಈ ಹರಟಯೆಲ್ಲ ಸಾಕು. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಬರುವನೇ ಆದರೆ, ಆವನಿಗೆ ಇದು ಘ್ರಾಂಕು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಬಾಟ್ಟಿ ಕುಡಿದು ಬರಲಿ!" ಎಂದ.

"ಆವನು ಆ ಮೇಲೆ ರಾಮುಲನ (ಆಕೆಯ ಗಂಡ) ಪ್ರೋಟೋಮನ್ನು ನೋಡಿ ಕೇಳಿದ :

" 'ಆತ.... ನಿನ್ನ.... ಗಂಡನೇ?'

" 'ಹೊದು, ಅವರೇ.'

".... ಚೆಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ! ಆಗಲಿ, ಇದು ಯಾರು? ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿ ಅಲ್ಲವೇ?"

"ಅದು ನಿನ್ನ ಚಿತ್ರ, ನೀನು ಸಾಯಂಕಾಲದ ಉಡಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತೆಗೆಸಿದ್ದು. ನನಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂಬುದರ ಅರಿವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಒರಲಿದೇ:

" 'ಹೊದು, ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯದು.'

" ' ಅವಕು ಭಾರೀ ಚೆಲುವೆ. ಅವಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವಿಯಾ?'

"ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಂಟೆ ಏದು ಹೊಡೆಯಿತು. ರಾಹುಲ ಬರುವುದು ಏದೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಹೋರುಹೋಗುವ ಮುಂಚೆ ಆತ ಬಂದರೆ? ಯೋಚಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ತಲೆ ತಿರುಗಿತು....ಯೋಚಿಸಿದೆ.... ಯೋಚಿಸಿದೆ..... ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೆಳಸದೆ ಗ್ರಹಿತರವಿಲ್ಲಿಂದು... ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದು ಮಗಿಯಿತೋ... ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೇದು... ಗೊತ್ತಾಯಿತಲ್ಲ,... ಅದು ಆಗಲೇಚೇಕಾಯಿತು.... ಅದು ಆಗದೆ... ಆತ.... ಹೋಗಲೋಪ್ಪಲಿಲ್ಲ... ಆದರಿಂದ ನಾನು... ನಾನು... ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಆಗಳಿ ಹಾಕಿದೆ ಮತ್ತೆ..... ಆತ..."

▲▲▲

ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ ರೆನೆಡನ್ನಿಂದು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನಗಹತ್ತಿದಳು. ತಡೆಯಲಾರದೆ ನಕ್ಕಿಂತು. ತಲೆಗಿಂಬಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಇಡೀ ಮಂಚವೇ ಅಲುಗುವಂತೆ ನಕ್ಕಿಂತು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿದಳು -

"ಅಂತೂ... ಅಂತೂ..... ಆತ ಸುಂದರ ಯುವಕೆ" ಅಲ್ಲವೇ?

"ಹೊದು."

"ಆದರೂ ನಿನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ?"

"ಹಾಗಲ್ಲ ನೋಡೆ... ಆದರೆ...ಆತ..... ನಾಳೆಯೂ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ.. ಏನು ಮಾಡಲಿ?... ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ.....ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳು

ಆಗುತ್ತದೆ.... ಅವನು ಎಂಥಾ ಹಟಮಾರಿಯೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ... ಏನು ಮಾಡಲಿ?.."

ರೆನೆಡನಳು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಹತ್ತಿದಳು. ಕೊನೆಗೆ ನಿಶ್ಚಯದ ದನಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.

"ಅವನನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಿಸು."

ಗ್ರಂಗೇರಿಗೆ ಸಿಡಿಲುಬಡಿದಂತಾಯಿತು.

"ಏನು? ಏನಂದಿ? ಏನು ಎಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ? ಕೈದು ಮಾಡಿಸುವುದು ಯಾವ ನೆವದಿಂದ?"

"ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಿದೆ. ನೀನು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸು. ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು, ನಿನ್ನ ಆವ ನಿನ್ನ ಮನಗೆ ಆಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆಂದು. ಅವರು ನಿನಗೆ ಇಬ್ಬರು ಕಣಾಸ್ಟೇಬಲರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅವನನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ."

"ಅದರೆ..... ಅವನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಬಿಟ್ಟರೆ..."

"ಅವನನ್ನು ಯಾರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ? ನೀನು ಗರತಿ ಹೆಂಗಸು. ಸಂಶಯದಿಂದ ದೂರವಾದವಳು. ನಿನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಬಿಟ್ಟರೆ ತೀರಿತು."

"ನನಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತೆ?"

"ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ವನಾಶ."

"ಅವನು ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದ ತೆಗೆದು ಮಾತಾಡಿಯಾನು, ಕೈದು ಮಾಡಿದರೆ...."

"ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.... ಅವನಿಗೆ ದಂಡನೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು."

"ಎಂಥಾ ದಂಡನೆ?"

"ನಿನಗೆ ಮಾನನಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತೆರಬೇಕೆಂದು. ಇಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ

ನಿದರ್ಶಕ್ಕಣ್ಯವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ."

"ಹಣದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ ನೇನಪಾಯಿತು. ಅವ ಮೇಚಿನ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಲುಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ."

"ಎರಡು ಲುಯಿಗಳು?"

"ಹೌದು."

"ಅಷ್ಟು?"

"ಹಾಂ."

"ಅದೇನೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ನಾನಾದರೆ ನನ್ನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇರಲಿ."

"ಆದರೆ..... ಆ ಹಣವನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ ನಾನು?"

ಮಾರ್ಕೆಸಳು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಅನುಮಾನಿಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು.

"ನೋಡು ನೀನು..... ನೀನು.....ಅದನ್ನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಒಂದು ಕಣಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಅವನಿಗದು ಸಲ್ಲತೆಕ್ಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ."

(ಮಾಪಾಸರ Signal ಕಥೆಯ ಆಧಾರದಿಂದ)

ಝ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿ

ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ನನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ -- ಅವನನ್ನು ನಾನು ಕೊಂಡದ್ದಲ್ಲ; ಅವನ ಸಾವಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರನಾದೆ, ಅಷ್ಟೇ - ಎಂದು. ಆದರೆ ಪ್ರನೇ ಪ್ರನೇ ಅದೇ ಭಾರ್ಯಾ ಬಂದು ಪೀಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ತಿಂಬುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬಹುತ್ತಂತ್ರಿ ಉಳಿಯತ್ತಿದ್ದನೋ ಏನೋ, ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?

ಅವನೇನೋ ಹುಟ್ಟಾ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ - ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗ್ರಹಚಾರ ಕೆಟ್ಟು; ನನಗೇಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು, ಅವನನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹಂಚುವ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ? ನೋಡಿ, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಂದು ಫುಲಪೂರ್ವಂದು ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕಡೆಗೆ "ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಸಾಲದು" ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಗೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಉಪಕಾರಗಳ ಪರಿಣಾಮ. ನನ್ನ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗವೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕೊರತೆಗೆ ಬುಡ.

ಹೇಳಿದನಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟಾ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಆತ - ಎಂದು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿ, ಮುಡುಗತನದಲ್ಲಿ ಸಹಪಾಲಿಯಾಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಅವನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಬಂದಿಯಾಗಿ ಅವನ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇನೆ : ಅವನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮದ ಬೀಜವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬರಿಯ ಬೀದಿಬಸವತನ ಬೇರೂರಿತ್ತು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಮ್ಮ ನೆರೆಮನೆಯ ಬಡ ವಿಧವೆ ಸೀತಮ್ಮನ ಮಗ. ಒಡವೆಯಾದರೂ ಕೈಕಾಲು ಗಟ್ಟಿಯಿದ್ದುದರಿಂದ, ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯ ಮುಸುರೆ

ತೊಳೆದಾದರೂ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನಾದ ಶೀನೂಗೆ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮಗ ಒಬ್ಬರ ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಮನೆಮಾರು ಕಟ್ಟಬೇಕು, ಸಂಸಾರ ಹೂಡಬೇಕು; ತನು ಒಧ್ವಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ; ಇದು ಹೆಂಗಸಿನ ಹಾಸಿ ಹಂಬಲ. ಈ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆ ಬೆವರು ಹರಿಸಿದ ದುಡಿಮೆಯ ಹಣವನ್ನು ಮಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಸಿದಿದ್ದರೂ ಮಗನ ಗಂಟಲು ಒಣಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆತ್ಮಸಂತೋಷದಿಂದ ತಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಈ ಎಲ್ಲ ತ್ಯಾಗಗಳ ಹಣ್ಣಾನ್ನುಂಡು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ದೇಹವೇನೋ ಬೆಳೆಯಿತು. ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸೀತಮ್ಮೆ ಯಾವ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವಸುಖವನ್ನು ಬಲಿದಾನ ಮಾಡಿದ್ದರೋ, ಅವುಗಳ ಪಡಿಯಚ್ಚುಂತಿರುವ ನೆರಳು ಕೂಡ ಅವರ ಮಗನ ಸ್ವಭಾವದ ಮೇಲೆ ಬೀಳದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಗ್ರಹಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅದಲ್ಲಿದಿದ್ದರೆ ಆವನು ಆ ರೀತಿಯ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಲು ಬೇರವ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಿನ ಅವನ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ನನಗಿನಲ್ಲಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿವೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆ - ಮಲಿನತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳ ಅರಿವಾಗುವ ವಯಸ್ಸುದ ಮೇಲೂ ಅವನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಬರಗಳ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಂದಾದರೋಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗದರಿಕೆ, ಹುಡುಗರ ನಗೆ, ತಾಯ ಒತ್ತಾಸೆಗಳಿಂದ ವಸ್ತುವೋಗರುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೂ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಒಗೆದುಹಾಕುವ ಮೊದಲು ಅವನ ಒಡಮಟ್ಟಿದ ಆ ಸೋಮಾರಿತನ ಒಂದು ಮುಸುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಉಳಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಸಾಬೂನು ಕಣಾದೇ ಹಾಗೇ ಹಿಂಡಿ ಆಸರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿನೋಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದರೂ ಯಾರ ಪ್ರಾಯಾದಿಂದಲೋ ಶಾಲೆಗೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದ ಮೇಲಲ್ಲವೇ? ಅವನಿಚ್ಚೆಯಿಲ್ಲದೇ ಕೆಲವೊಂದು ಪಾಠಗಳು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕರ್ತೆಗಳು

ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕಷ್ಟದಿಂದಾದರೂ ತೇಗೆಡೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಹಾಗೇನೂ ಶೀನು ಮೆದುಳ್ಳದ ಮೊದ್ದು ಜಂತುವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸಮಯ ಮೊದಲು ಉತ್ತರಪತ್ರ (answer paper)ಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬಸ್ಥಿ ಹೋಗುವಾತ ಶೀನುವೇ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉತ್ತರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದೇ ಇದ್ದರೂ ಬರೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಚಪಲ ಬಿಡಬೇಕಲ್ಲ!

ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಕ್ಲಾಸಿನವರೆಗೆ ಶೀನೂ ನಾನೂ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತ ಇದ್ದವು. ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ನಲ್ಲಿ ಅವ -ನ್ಯಾಯವಾಗಿ -ಘ್ಯಲಾದ. ನಾನು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ವುಂಗಳಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರಮಾಡಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಹತ್ತಿದೆ.

ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಚಿ ದೊರೆತಾಗ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಶೀನೂನ ಸಮಾಜಾರ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಉರುಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದನುತ್ತೆ. ಒಂದು ಕಾಗದ ಕೂಡ ಬರೆಯತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಸೀತಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಮಗನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ನನ್ನ ಕೂಡೆ.

ನಾನು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ಶೀನುವನ್ನು ಕಂಡು ಸತ್ತರೂ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆ. ಕಾಲೇಜು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೋಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ಕಷಾಲ ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಶರಬತ್ತಾದರೂ ಕುಡಿಯೋಣ ಎಂತ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೋಟೇಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಹೋಟೇಲಿನ ಬಾಗಿಲ ಹೋರಗೆ ಇರಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ಮುರುಕು ಬೆಂಚಿನಮೇಲೆ ಒಡಕಲು ಮೈಯ, ಧೂಳು ತುಂಬಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಳ, ಎಣ್ಣೆಯ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದೆ ಕೆಂಚುಗಟ್ಟಿ ಕೆದರಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಕೂದಲುಗಳ, ಮಲಿನ ಮುಖದ ಮೂರ್ತಿಯಾಂದು ನಿರ್ವೇದಭಾವದಿಂದ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ನಾನು ಹೋಟೇಲಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಮೂರ್ತಿ ಕೊಂಚ ತಿರುಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೋ ಕಂಡ

ವುವಿ. ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಗುರುತೇ ಹತ್ತಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿದೆ -

"ನೀನು.... ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಅಲ್ಲವೆ?"

ಶೀನು ಕೊತಲ್ಲಿಂದ ಕದಲದೆ ಒಣಂಗೆಯೋಂದನ್ನು ನಕ್ಕಿ. ಅದು ಸಂಮತಿ ಸೂಚಕವೆಂದು ನೆನಸಿಕೊಂಡೆ.

"ಇಲ್ಲೇನು ಹೀಗೆ ಕೂಡಿದ್ದೀ, ಶೀನು?"

"ಹೀಗೆಯೇ!" ಶಿನೂನ ಉದಾಶೀನ ಉತ್ತರ.

"ಉಂಟ ಆಗಿದೆಯೇ?"

ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಮೂರುದಿನ ಅನ್ನ ಕಂಡಿಲ್ಲದಂತಿತ್ತು.

"ಇಲ್ಲ!"

"ಬಾ, ಒಂದು ಲೋಟ ಶರಬತ್ತು ಕುಡಿ, " ಹೋಟೆಲಿನೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಾ ಅವನನ್ನಾಮಂತ್ರಿಸಿದೆ.

ಶೀನು ತನ್ನ ಭದ್ರಾಸನದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದು ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ. ಶರಬತ್ತು ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ :

'ಏನಪ್ಪು, ಎಲ್ಲಿದ್ದೀ ಈಗ, ಏನು ವಾಡುತ್ತಿದ್ದು? ಒಹಳ ಸೊರಗಿಹೋಗಿದ್ದೀಯೆ, " ನಾನು ಸಹಜವಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

ಇಡೀ ಲೋಟವನ್ನು ಬಾಯೊಳಗೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಒಂದೇ ಗುಟುಕಿಗೆ ಪಾನಕವನ್ನು ಆಪ್ಯೋಶನೆ ಮಾಡಿ ಲೋಟವನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರಿಸುತ್ತಾ ಶೀನು ನುಡಿದ -

"ಹೀಗೇ ಇದ್ದೇನೆ ಸದ್ಯ!"

ಅವನ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಹಿಂಗದ್ದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು

"ಇನ್ನೊಂದು ಲೋಟ ಶರಬತ್ತು ಕೊಡಿಸಲೆ?"

"ಹೂಂ, ಇದ್ದರೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ."

ಇನ್ನೊಂದು ಲೋಟ ಶರಬತ್ತು ಕೊಡಿಸಿದೆ ನಾನು. ಶೀನು ಅದನ್ನು ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳು

ಹುಡಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟನೆಂದು ತೋರಿತು.

"ಏನಷ್ಟೂ, ಉರಿಗೆ ಬರುತ್ತೀಯಾ? ಸಂಚೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರುತ್ತೀಯಾದರೆ ನನ್ನ ಜತೆಗೆ ಬಾ," ಎಂದೆ.

"ಇಲ್ಲಿಷ್ಟು ಹೇಗೆ ಬರಲಿ? ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ, ಹೇಗೆ ಬರಲಿ? ನೀನು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಮಂಗಳಾರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಪರೆಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು ಮುಂದೆ ಸಾಗಲಾರೆ, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮರದಡಿ ಈ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ."

ತಾಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಪರಿಪೋಷಣೆಯಿಂದ ಶೀನೊನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಾಚನೆಯ ಮತ್ತು ಪರಾಶ್ರಯದ ಕಲೆಯು ಬೆಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರುದ್ದು ದ ಮೈಯನ್ನು ಗೇಣುದ್ದ ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡಲು ಅವನಿಂದಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಲೇ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದೆ.

"ಪರವಾ ಇಲ್ಲ ಬಿಡು. ಬಸ್ಸಿನ ಕಾಸು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉಪವಾಸ ಅಲೆದು ಯಾವ ಸುಖ ಹೇಳು? ಬಾ"

"ಸುಖವೆಂದು ಅಲೆಯುತ್ತೇನೆಯೆ? ನನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಹಾಗೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡಿ ಏನು ಫಲ?" ಕರುಣಾದರ್ಶವಾದ ಅಭಾವವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಶೀನು ನಸ್ಮೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕುತ್ತ ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿದ.

ಸೈಂಹಿತನೊಬ್ಬನಲ್ಲಿಗೆ ಅಹನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೀಯಿಸಿ ಉಟ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಉಟ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದೆ, ಅವನ ಕತೆ.

ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಸನಲ್ಲಿ ಘೇಲಾದ ಮೇಲೆ ಪುನೇ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸರ್ವಧಾ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಉರಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವು ದಿನ ಯಾತರ್ಯಾತ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದು. ಆದರೆ ಒಹಳ ದಿನ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉರಲ್ಲಿ ಪಥ ಸಾಗಲಾಗದೆ ಕಿಂಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂಟಿಯ ಜತೆಯನ್ನು - ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಏಕಮಾತ್ರ ಸೊತ್ತನ್ನು - ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ಪರವಾರಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು. ಯಾವೂರಿಗೆ ಹೋದರೇನು? ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಲಾರದ ಮನುಷ್ಯ

ಎಷ್ಟು ದಿನ ತಾನೇ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಯಾನು? ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹೋಟೆಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಂತ. ಆದರೆ ದಿನಚೆಳಗಾದರೆ ಹನ್ನರಡು ಗಂಟೆ ಹಗಲು, ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿ, ಒಂದೇ ರೀತಿ ಗಾಡಿಯೆತ್ತಿನ ಹಾಗೆ ದುಡಿಯುವುದು, ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಾಗದೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟೇಳಲರಿಯದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅಲ್ಲಿಂದೊಂದು ದಿನ ಓಟ ಕಿತ್ತು. ಆಪೂರು ಈಪೂರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲಕಡೆ ಅಲೆದ. ಚೊಂಬಾಯಿಗೂ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಆಫ್ಸೆಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲ್ಲ.

ಅವನ ಸಮಾಭಾರ ಕೇಳಿ ಕಡೆಗೆ ನಾನೆಂದೆ - "Rolling stone gathers no moss ಅಂತೆ! ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಾ ರುಚಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಂಚೆ ನೀನು ಅದನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಕೆಲವು ದಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು."

"ಅದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತು, ರಾಮು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಈಗ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅನುಭವವೂ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರದವ ಉಪವಾಸ ಬೀಳಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವ ನನಗೂ ಮಂದಷ್ಟುಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು? ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಸಹನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಕೆಲಸ ನನಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ಕಂಡಕೂಡಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಇದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯತ್ತುದೆನಿಸುವವರೆಗೂ ಸಹಿಸಿದ್ದೇನೆ... ಈ ಹಸಿವೆ, ನೀರಡಿಕೆ, ಈ ಪರಾಶ್ರಯ, ಈ ಕಾಲುನಡಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ.... ಸುಖವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರ್ಯಾ? ನಾನು ಪಟ್ಟ ಪಾಡನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ, ಈವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಬದುಕಿದೆನೆಂದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ... ಎಷ್ಟು ಉಪವಾಸ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರವಾಸ, ಎಂಥಂಥ ಅವಮಾನ... ಅಯ್ಯೋ..... ನನಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಶೀನೂ ಮರ್ಮಸ್ವರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರುತುಂಬಿದ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನದ ನಿಶ್ಚಯದ ಸೌಖ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಚಿತ್ರಸ್ವಭಾವದ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಂವ ಅರಿವಾಗಲಿ, ಇಚ್ಛಾಯಾಗಲಿ,

ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವೇ ಆಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ, ಅವನನ್ನು ದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಯತ್ನಿಸೋಣವೇನಿಸಿತು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಅವನನ್ನು ಉರಿಗೆ ಕರೆತೆಂದೆ.

ನನ್ನ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಹೀಗೆ ಹರಿಯಿತು: ಶೀಮು ಉದ್ಯೋಗಶತ್ರುವೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷ ದುಃಖಮಯ ಜೀವನದ ಕಟು - ಅನುಭವಗಳ ಉರಿಯಿಂದ ಕಾದು ಕೆಂಪೇರಿದ್ದ ಅವನ ಸ್ವಭಾವದ ಸಬಳ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಗ್ಗೆಸಿದರೆ ಬಗ್ಗೆಸಲುಬಹುದೆಂದು ಆಸ್ಯಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಬಗ್ಗೆಸುವ ಹೆಡಲ್ಲಿ ಸಬಳವೇ ಮುರಿದುಹೋದಿತೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ಅದೃಷ್ಟೇನ ಹಿಯಚ್ಚಕ್ಕಂ ನ ತಚ್ಚಕ್ಕಂ ಕ್ರಮ್ಯೇ" ಎಂಬ ನಾನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. "ದ್ಯೇವೇನ ದೇಯಮಿತಿ ಕಾಪುರುಷಾ ವದಂತಿ".

ಸರಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಾನು ಆರೆಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ವಿವರವನ್ನಿಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ತಲೆ ಸಿದಿಯಬಹುದು. ಅಂತೂ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಲ್ಲೇ - ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕೆಲಸದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬೇಸಾಯ ಕೆಲಸದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ದೂರಕ್ಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಫಲವೂ ಒಂದೆ. ಪರಮಾವಧಿಯೆಂದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ಘ್ರನೆ ನಾಯಿಯ ಭಾಲ ಅಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಿಸಿದ್ದಂತೆ.

ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಸಹನೆಯೂ ಮೀರಿತು. ಅಂತಿಮ ಪ್ರಯತ್ನವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಬೇಸರಗೇಡಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಡಲಿ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ನಾನು ಅವನನ್ನು ಜ್ಯೇಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ -ಹೌದು, ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಜ್ಯೇಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ. ಅದೇ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ. ಚಿಲ್ಲರೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲಂದು ನನಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೇ ಈ ಮಹಾಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಿಳಿದಿದ್ದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಬಿಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನುವೀಗೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಸಾಗದು. ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಉರುಬಿಟ್ಟು ಓಡುವುದೇ ಪರಿಣಾಮ; ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ ಆರು

ಶಿಂಗಳಾದರೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಸ್ವಭಾವ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದೆಂದನಿಸಿತು ನನಗೆ. ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವ ಆಸ್ತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೋ ನಡೆಯದ ಕಳೆವಿನ ಸುಳ್ಳು ಆರೋಪಮನ್ನು ಅವನ ತರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಆರು ಶಿಂಗಳು "ದೊಡ್ಡಮನೆ"ಯ ಆತಿಘ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಕಳಿಸಿದೆ. ಇದೊಂದರ ಸುಳಿವೂ ಅವನಿಗೆ ಹತ್ತಿದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೆ.

ಅವನನ್ನು ಕನ್ನಾನೂರಿಗೆ ಕಳಿಸುವಂದು ನಾನೂ ಬೀಳೊಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಕಂಬನಿಗಳು ತುಂಬಿರಲು, ಆರು ಶಿಂಗಳ ಬಂಧನವಾದರೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆಕವಾದ ಸ್ವಭಾವ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲೆಂದು ಬಯಸಿದೆ. ಪಾಪದ ಶೀನು! ನನ್ನ ಪಿತಾರಿಯ ಗಾಳಿಯಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಹತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ನನ್ನ ಜೀವವನ್ನು ಹೊರೆಯುವ ಸಂಗತಿ.

▲▲▲

ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಾಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಹದಿಮೂರು ಶಿಂಗಳ ಸಚೆಯನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅದೇ ಕನ್ನಾನೂರು ಜೀಲಿಗೆ ನಮ್ಮೆನ್ನೂ ರವಾನಿಸಿದರು.

.....ಶೀನು ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ಲಾ ಕೈದಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಅವನು ಮಾಡದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಕೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಕನ್ನಾನೂರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗಲೇ ನಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ. ಆ ಅಮಾನುಷ "ಇಡ್ಲಿ" ಮತ್ತು 'ಪಚ್ಚೆಕರಿ'ಯ ಆಹಾರದಿಂದ ಮೃಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸೊರಗಿದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಯವಾಗಿ ಶೀನುವೂ ಸೊರಗಿದ್ದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟಿದ್ದು ಆದಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಖ, ಅವನ ನಿಸ್ತೇಜ ದೃಷ್ಟಿ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಇರತ್ತೊಡಗಿ ಏರಡೇ ಶಿಂಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂಥ ಭಯಂಕರ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿವೆಂಬಂಥ ನಿರಾಶೆಯು ಮನಮಾಡಿತ್ತು ಅವನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ.

ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಸೋಡನೆ ಮಾತನಾಡುವ ಆವಕಾಶವೂ ದೊರೆಯಿತು. ಅಂದಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದವೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೆಳಿಯದೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರಗೆ ಮೌನವನ್ನೊಡೆಯುವುದು ನನ್ನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.

"ಎನು ಶೀನು? ಹೇಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಜೀವನ?"

"ಸಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ - ಎಳೆಯುತ್ತಿದೆ.... ಅಷ್ಟೇ... ನನ್ನ ಜೀವನದ ಮುಂದಾಳು ನಾನಲ್ಲ ಈಗ... ಈ ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತರು.."

ಮುಂದೇನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿ ಒತ್ತಾಯದ ಆಶಾವಾದದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ.

"ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟಗಳೇ ಇರಲಿ.... ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಇದೊಂದು ಸುಸಂದರ್ಭ ಆರು ತಿಂಗಳ ದುಃಖೋಗದಿಂದ ನಿನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಬೆಳಕು ಬರುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ..."

ನಿಜವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಜ್ಞಾನೆಯ ನಾಲಗೆಯೊಂದು ನೀಲಚಾಂಡಿಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿತ್ತಷ್ಟೇ!

"ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು... ನನ್ನ ಹೃದಯ.... ಇಲ್ಲ.... ಅದು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ."

"ನಿರಾಶನಾಗಬೇಡ ಶೀನೂ... ಈ ದುಸ್ಸಂದರ್ಭದ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೋ. ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ತಿದ್ದಿಕೊ" ನನ್ನ ಉಪದೇಶವಿದು.

"ನಾನೇನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿ... ಬ್ರಹ್ಮತಿದ್ದಿಕೊಂಡಾನು... ನಿಜವಾಗಿ ಇದು ಅವನಿಗೊಂದು ಸಂದರ್ಭ...."

"ಜ್ಯೇಂದ್ರಿಯ ಮಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅದು ಹುಲಿಯನ್ನು ಇಲಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು... ನೀನೇ ನೋಡು. ಜ್ಯೇಂದ್ರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂದು ನೀನು ಹೇಗೆ ಮಾರಾಡು ಹೊಂದುತ್ತೀರುಂದು." ಇಲ್ಲದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ನಾನೆಂದೆ.

"ಈ ಜ್ಯೇಲನ್ನು ನಾನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ರಾಮೂ! ಇಲ್ಲಿಯನ್ನು ಗೋಣಯೋಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಹೊಲಿದಿಡಬಹುದು?"

▲▲▲

ಆ ಮೊದಲೇ ಜ್ಯೇಲಿನ ಸುಖಿದ್ಯಃಖಿಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಶೀನುವಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಯೇಲು ಜೀವನ ಚರ್ಚಿತ ಚರ್ಚಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದದ್ದು ಬೇರೋಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ಪುನಃ ಅವೇ ಮುಖಿಗಳ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಜನೆ ಏಳು ಹೊಡೆದೊಡನೆ ಎಲ್ಲ ಕೈದಿಗಳೂ ಬಟ್ಟಲು ತಂದಿಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ಆಕಾರದ ಅಕ್ಷಯ "ಇಡ್ಲಿ", ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹುಳು ಹುಳುಹುಪ್ಪಡಿ ಬೆರಸಿದ 'ಪಟ್ಟೆಕರಿ' ಒಂದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸಂಜೀಯಾಗುತ್ತಲೇ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಕೋಣೆ ಸೇರಿಸಿ ಬೀಗ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಹೋಟೆಲಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದಿದ್ದ ಶೀನು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಜ್ಯೇಲು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಾನು? ಅವನ ಸಂಕಟ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬರುವಂಥದಲ್ಲ.

▲▲▲

ಶೀನೂನನ್ನು ಹಗ್ಗಿ ಹೊಸೆಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಅವನ ಅದ್ಯಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅಂಥಾ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತೋ ಏನೋ. ನಾವು ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳು "ಅರಸನ ಅತಿಧಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮಿನಲ್ಲಾ ಕೈದಿಗಳು ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿಯಬೇಕು - ದುಡಿಯಲೇ ಬೇಕು. ದುಡಿಯದಿರಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇಡವೆಂದರೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲಾಸ್ವದವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ಅನಿವಾರ್ಯ ಉದ್ದೋಜ ಶೀನೂನ ಅನಂತ ಚಿಂತೆಗೆ ಮೂಲ.

ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದ ನಮ್ಮ ಜ್ಯೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳ ಮಾನಸಿಕ ಭಾವನೆಗಳ ಕುರಿತು ಯಾರು ಲಕ್ಷ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ? ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಏಳುವುದರಿಂದ ತೊಡಗಿ ಸಂಜೆ ಲಾಕಪ್ಪಿಗೆ ಸೇರುವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಯಂತ್ರದಂತೆ...ತಪ್ಪದೆ ಆಗಬೇಕು. ಉಂಟ ಮಾಡಬೇಕು - ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು- ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು.

ಅದು ಜ್ಯೇಲಿನ ಶಿಸ್ತು. ಈ ಶಿಸ್ತೇ ಶೀಮಾನ ಬಾಳಿನ ಬೀಳನ್ನು ಹರಿದುಹಾಕಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೈದಿಗಳ ಕೋಣೆಯ ಬೀಗ ತೆಗೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಲಭೆಯೆದ್ದಿತು. ವಿಚಾರಿಸುವಾಗ ಕೈದಿ ನಂ. ೯೧೫ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ನನಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು.

ಕನ್ನಾನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳು ಮಲಗುಪುದಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗದ ಚಾಪೆ. ಶೀಮಾ ಆ ಚಾಪೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕಣ್ಣಹೊಸೆದು ಜ್ಯೇಲಿನ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಅದನ್ನೆ ನೇತುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಎಂಥ ಭಯಾನಕ ದೃಶ್ಯ.

ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಧೂಳನ್ನು ಬೆರಳಿಂದೆತ್ತಿ ಬಿಳಿಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದ -

"ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯಮದೊಡನೆ ಜೀವನವನ್ನುಳೆಯಲು ನನ್ನಿಂದಾಗದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ. ಯಾರೂ ಮರುಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ."

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಬರೆಹ, ಜ್ಯೇಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತ... ಇವು ಅವನ ಕೊನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ನಿರಂತರವಾದ ಉದ್ಯೋಗವು ಅವನನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಬಲಿಗೊಟ್ಟಿತು.

ಈಗ ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಅಪರಾಧಕ್ಕೇನು ಶಿಕ್ಷೆ?

□

೬. ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್

ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರದ ಕಳವಳವು ಹಬ್ಬಿದಂತಿತ್ತು. ಜನರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಸಂದೇಹ ಚೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿನರು, ಪರಸ್ಪರ ವರ್ತ ಚೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡು, ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಕಣ್ಣ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತಿತ್ತತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಳಯದ ಬರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಅಸಹ್ಯ ಶಾಂತಿಯಂತೆ ತಣ್ಣಿಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಹೀಗೇಕೆ? ಯಾರಿಗೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ ತಿಳಿದುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಹೇಳುವುದರೆ, ಯಾರಿಗೂ ಇದರ ಮೂಲ ಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಗೊಡಮೊರುಹಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಳವುಳವಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಆದನ್ನು ಅಲ್ಲಾಗಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರ ಗುಂಪುಗಳು ನಿಂತು, ಒಳದನಯಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೋ ಅಭೇದ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಂತಿದ್ದುವು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ, ಒಂದರೆಡು ದಿನಗಳೊಳಗೆ, ಭಯಂಕರ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ದಂಗೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೊಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮುಸ್ಲಿನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ನೂರಾರು ಕಥೆಗಳು ಹಬ್ಬಿದ್ದವು. ಕೆಲವರಿಗೆ ವರ್ತಮಾನವಾಗಿತ್ತು, ಏನೆಂದರೆ ಮೊಹರಂ ಹಬ್ಬಿದ ಮೇರವೆಂಗೆ ಹೊರಟು ಹಿಂದೂ ಗಲ್ಲಿಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಿಸುಡಲಿರುವರೆಂದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತ, ಏನೆಂದರೆ ಹನುಮಾನ್ ಗಲ್ಲಿಯ ಪುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಖಾಲಿ ಕಟ್ಟೊಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೆಣಚುಕಲ್ಲುಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಲಾಲಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೊಹರಂ ಮೇರವಣಿಗೆ ಅತ್ತಿರುಗಿದ ಕೂಡಲೇ, ಮುಸಲ್ಲಾನರನ್ನು ಬಡಿಯುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ, ಮೊಹರಂ ದಿನ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹಂದಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು, ಮೇರವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಸುಡುವ ತೈಯಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವರು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಒಬ್ಬನಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹಿಂದೂ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲೇನೂ ವಾತ್ತೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊಹರಂ ನೆವನದಿಂದ ಗೋವಧೆಮಾಡಿ, ಹಿಂದೂ ಹನುಮಾನ್ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ, ಅದರ ರುಂಡವನ್ನು ಕೆಡವಲಿರುವರೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಂಬೋಣ. ದೇವಾಲಯದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ, ಗೋಮಾಂಸವನ್ನು ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಗಳ ಜಾತಿಭೃತ್ಯ ಮಾಡುವರೆಂದು ಕೆಲವರ ಗುಣಿಗಾಟ. ಮತ್ತೇದಿಯ ಕಂಪೊಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಗೂಡೆವಿದೆಯೆಂದು ಇನ್ನುಳಿದವರ ಅಭಿಮತ.

ಮತ್ತೆ ಮುಸಲ್ಲಾನರ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಶಂಕರಕೃಷ್ಣ ಜೋಯಿಸರ ಮಗಳನ್ನು ಮುಸಲ್ಲಾನ ಪುಂಡರು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದೂ, ಬಲಾತ್ಮಾರದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಜಾತಿಗೆಡೆಸಿದರೆಂದೂ ದಟ್ಟವಾದ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಸತ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮೀನಾಕ್ಷಿ, ಮುಸಲ್ಲಾನನೊಂದಿಗೇ ಅಲ್ಲ, ಕರುಣೆ, ಆಶೆ ತೋರಿಸುವ ಯಾವ ಮತದವನ ಕೂಡೆಯೂ ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧಳೇ ಆದಂಥ ಅಬಲೆ ವಿಧವೆ. ಏನೋ, ಕರ್ಮಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದ, ಮುಸಲ್ಲಾನನೊಬ್ಬ ಆಕೆಗೆ ಗಂಟುಬಿದ್ದ. ಅದರ ವಿಷಯ ಕೋಟಿಗೆ ದೂರು ಹೋಗಿ, ಆಕೆ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಹಮದ್ ಕರೀಮನೊಡನೆ ತಾನು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿಯೂ ಇದ್ದಳು. ಆದರೆ ಜಾತೀಯತೆಯ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಬ್ಬಿವ ಮೂಡ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ಇದೊಂದೂ ಬೇಕೆದ್ದಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷ ಭಾವವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಲೀಲೆ.

ಇತ್ತು ದೋಸ್ತು ಮಹಮ್ಮದರ ಮಗಳು ಉನ್ನೀಸಾ, ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಕರೀಂಖಾನನ ಮೇಲಿನ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಹಿಂದುಗಳೇ ಅವಳನ್ನು ಕಡ್ಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಮುಸಲ್ಲಾನ ಪುಂಡರು ಹಬ್ಬಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಮುಸಲ್ಲಾನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಅವಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಸೇಡನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತೀರಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಹತ ಅವರೆದೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿತ್ತು.

ನಗರದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಈ ರೀತಿಯ ವಾರ್ತೆ-ಪ್ರತಿವಾರ್ತೆಗಳು ಗಳಿಯನ್ನು ಹೊಗೆಯಂತೆ ಮುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಹಾಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ದೃಶ್ಯವೊಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಗರದೊಳಗೆ ಹಗೆತನದ ಹುರುಪು ಸೂಳೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಲಾನರು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ, ರಕ್ತ ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈ ಹಾಳುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಮುಸಲ್ಲಾನರೂ, ಮೂವರು ಹಿಂದೂಗಳೂ ಸೇರಿ ಗಹನವಾದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಾರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೊತ್ತಮೊದಲು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆರಣಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದರೆ, ಮುಸಲ್ಲಾನರ ಜಾತೀಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೆಬ್ಬಿಸಿ, ನಾಡಿದ್ದ ದಂಗೆಯಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಲಾನರ ಧುರೀಣತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಲಿದ್ದ ಜನಾಭಾ ರಹಿಮತುಲ್ಲಾ ಖಾನರು. ಉಳಿದ ಇಬ್ಬರು ಮುಸಲ್ಲಾನರು ಅವರ ಸಂಗಾತಿಗಳು.

ನಿಮಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಹಿಂದೂಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನೆಂದರೆ, ದಂಗೆಯಾದರೆ ಹಿಂದುಗಳನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಹೊಡೆದಾಡಿಸುವ ಸೇನಾಪತಿ, ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟರು.

ಪಾರ್ಯಶಃ ನೀವೆಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಅವರು ಈ ದಂಗೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಂದು. ಆದರೆ ರಹಿಮತುಲ್ಲಾರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, "ನನಗೆ, ಶೆಟ್ಟರೇ ಈ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಬೇಕಾದದ್ದೊಂದು. ಉನ್ನೀಸಾಳು ನನ್ನವಳಾಗಬೇಕು. ಅದು ಮೊದಲು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಷ್ಟೇಲ್ಲ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.... ನಾನು ಹಣಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಬಾಯಿಡುವುದಿಲ್ಲ."

"ಸಾಹೇಬರೇ, ನಿಮ್ಮ ಉನ್ನೀಸಾ ನಿಮಗೆ ಸಿಗಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಆಕ್ರೋಪವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ, ಮುಖ್ಯ, ದೊರಕುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆಷ್ಟು ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಎಂದು ನಿಣಾಯವಾಗಬೇಕು.....' ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟರ ಮಾತ್ರ.

"ಆ ಮುದುಕ ಶೇಷನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಏಳು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಗದಿ ಉಂಟು ಅಂತ ರಜಕ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನನಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಷ್ಟೇ ಕೂಡಾ ಬೇಡ. ಆದರೆ ರಜಕ್, ಅಬ್ಬಾಲ್ಲಾ ಇವರಿಗೆ ನೀವು ಒಂದೊಂದು ಸಾವಿರದಂತೆ ಕೂಡಬೇಕು....ಉಳಿದದ್ದು ಎಷ್ಟೇ ಇರಲಿ, ಅದು ನಿಮಗೇ....."

ಕೆಲಕಾಲ ಇದೇ ವಿಷಯ ಚಚ್ಚೆ ನಡೆದು, ಹಣದ ಒಂದು ನಿಣಾಯವಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ರಹಿಮತುಲ್ಲರು, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ, ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದರು.

'ಮೊಹರಂ ದಿನ ಸಂಜೆ, ರಹಿಮತುಲ್ಲಾಶಾನರ ತಮ್ಮ ಸೈಯದ್ ಹನುಮಂತ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟರು, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಮನ್ನು ಅವರೆಡುರು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅವನು ಸೈಯದರನ್ನು ನೋಡಿ, ನೇಲಕ್ಕೆ 'ಧೂ' ಎಂದುಗುಳಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಜಗತ್ವಚೀಸಿಕೊಂಡು ಹೊಡೆದಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೂಡಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂ -ಮುಸಲ್ಮಾನ ರೂಪ ಕೊಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇದಿಷ್ಟುದರೆ, ಉಳಿದದ್ದು ತನ್ನಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೊಡೆದಾಟ ಬಡಿದಾಟಗಳು ಹೆಚ್ಚುದಾಗ, ಹಿಂದೂ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೇಟ್ ಅಮಾನುಲ್ಲಾರ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಹೊಡೆದು, ಹಿಂದುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಮುದುಕ ಸೇಟರು ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ರಜಕ್ ಅವರನ್ನು ಕೊಂಡುಹಾಕಬೇಕು. ಗಲಾಟಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಹಿಂದುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದಾಗಿ, ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಗದಾಗಿರುವ ಏಳುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ದರೋಡೆ ಮಾಡಿ, ನಾವು ಈಗ ಹೇಳಿದ ಕಡೆ ಹೂತಿಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹಣದ ವಿಭಾರ.

ಇತ್ತೀಚ್ಚಿರುವ ಜನರು, ಈಗ ಹೇಳಿದ ಹುಡುಗಿಯೊಂದನ್ನು ಕಡಿದು, ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು, ಅವಳೇ ಉನ್ನೀಸಾ, ಹಿಂದೂಗಳು ಕೊಂಡರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಳ ತಂದೆಯ ತಲೆಗೆ ಹೊಗಿಸುತ್ತೇನೆ.... ಎಲ್ಲಾ

ಶಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ, ನಾನು ಮೇಲ್ಲನೆ ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಅಲಹಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಉನ್ನೀಸಾಕನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನ.....' ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮೊಹರಂನಂದು ಬೆಳಗಿನಿಂದಲೂ ವಿಶೇಷವಾದ ತಳಮಳವು ಹರಡಿತ್ತು. ರಹಿಮತುಲ್ಲಾರ ಯೋಜನೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬರಲು ಅಧ್ಯವೇ ಗಂಟೆ ಉಳಿದಿತ್ತಪ್ಪೆ.

ಮುಸಲ್ಲಾನರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಕೋಲಾಹಲಪೆದ್ದಿತ್ತು. ಸಾಯದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಹಟ್ಟಿಯ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿದ್ದು ಬಣ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಮುಂದೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಆರಿಸುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಧಗೆಯೆಡ್ಡು ಬೆಂಕಿ ಉರಿದು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಹೊರಗೋಡಿ ಬಂದು ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

"ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನ ಹೇಗಾದರೂ ಬದುಕಿಸಿರಬ್ಬಾ" ಎಂದು ಸಾಯದುಲ್ಲಾರ ಬೀಬಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. "ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗೆ ಮಲಗಿದೆ, ಯಾರಾದರೂ ಉಳಿಸಿರಬ್ಬಾ!"

ಎಲ್ಲರೂ ಕರುಣೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗೂ, ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಗುವನ್ನ ಬದುಕಿಸುವ ಧೈಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿ ಹೊರಬಾಗಿಲ ಸುತ್ತಲೂ ಚಾಚಿತ್ತು. ಹೆರವರ ಜೀವಪುಳಿಸಲು ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನ ಬಲಿಗೊಡುವವರಾರು?

ಬೆಂಕಿಯ ಶಾಪ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ, ಹೆಂಗಸಿನ ಬೊಬ್ಬೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವವರೇ ಹೊರತು, ಯಾರೂ ಮಗುವನ್ನಿಂದಿಂದ ತರುಣನೊಬ್ಬಿ. ಹೆಂಗಸಿನ ಕರುಣ ರೋದನವನ್ನ ಕೇಳಿ, ಅವನ ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬಂತೋ ಏನೋ. ತನ್ನ ಕೋಟನ್ನೂ, ಶಟನ್ನೂ ಕಳಚಿ ಒಗೆದು, ಅವನು, ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ ಉರಿಯುವ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದೂದರುತ್ತಿದ್ದರು. ತರುಣ ಕಿವಿಗೊಡದೆ, ಬಾಗಿಲನ್ನಾವರಿಸಿದ ಜ್ಞಾಲೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ, ಅಂಬಿನಂತೆ ಒಳ ಜಾರಿದನು. ಇಡಿಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವೃಂದವೇ ಬೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ, ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಹುಚ್ಚ ಹಿಂದೂ ತರುಣ, ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುತ್ತಾನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದರು.

ಒಂದೇ ನಿಮಿಷ. ಹಿಂದೂ ತರುಣ, ಮಗುವನ್ನು ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು, ಜ್ಯೋತಿಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಪುನಃ ಕಾಣಸಿಕೊಂಡ. ಭಯಂಕರವಾದೊಂದು ಮರದ ತುಂಡು, ಕೆಂಡ ಕೆಂಡವಾಗಿ ಕೆಳಗುರುಳುತ್ತಿತ್ತು. ಯುವಕ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಳುಕಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಹಾರಿಗೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದಾಟಿ ಹೊರಗೆ ಒಂದ. ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆ ಜ್ಯೋತಾಮಯ ಖಂಡ ಕೆಳಗುರುಳಿತು.

ಯುವಕ ಮಗುವನ್ನು ತಂದು ತಾಯಿಯ ಕೈಲಿರಿಸಿದ. ಆವನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಜ್ಯೋತಿ ಹೊಡೆದು ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲ ಸೇ ಸೇಯೆಂದರು.

ಸಾಯದುಲ್ಲಾ ಖಾನರು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಹೇಳಿದರು, "ಸ್ವಾಮೀ. ನಾನು.... ಮಂಟ್ಪಿಸಿದ ತಂದೆ, ಇವಳು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ - ನಾವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವಂಗುವಿಗಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ, ಅರಚುತ್ತಾ ಏನನ್ನೂ ವೂಡಲಾರದೆ ಜೀವದಾಶಯಿಂದಿರುವಾಗ, ನೀವು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ..... ನಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿದರೂ ಈ ಖಣ ಪರಿಹಾರವಾಗದು."

ಅಷ್ಟರೋಳಗೆ ಯುವಕ ಮೂಳ್ಳಿತನಾಗಿದ್ದ. ಒಹಳ ಉಪಚರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ.

ಈ ಒಂದು ಘಟನೆಯಿಂದ, ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಲಾನರಲ್ಲಿದ್ದ ಭಯಂಕರ ವ್ಯೇಮನಸ್ಯವು, ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಾಗಾಯಿತು. ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ದ್ವೇಷವು, ತ್ಯಾಗ ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ನಂದಿಹೋಯಿತು.

ರಹಿಮತುಲ್ಲಾರ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಶೈಟ್ಟರ ಕೆಲಸದವನಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲೂ ಹೊಡೆದ. ಆದರೆ ಯಾವ ದಂಗೆಯೆಬ್ಬಿಸಲೂ ಆ ಹೊಡತಕ್ಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮುಸಲ್ಲಾನರೇ ರಹಿಮತುಲ್ಲಾರ ತಮ್ಮನನ್ನು, "ತಿಂದು ಬೆಳೆದಿದ್ದೀ, ಹೋಣನ ಹಾಗೆ, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲ ಹೋಗಿದ್ದಿ" ಎಂದು ಬೈದು, ಹೊಡೆದು ಭಂಗಿಸಿದರು.

(1940)

2. ವಿನೋದದ ಪರಮಾವಧಿ

"ಫ್ - ಫ್ - ಫ್ - ಫ್ - ಫ್ -"

ನಾವೆಲ್ಲ ಕೈತಟಿದೆವು.

"ಹಾಂ, ಎಲೆ ಹೊರಗಿಟ್ಟಿತು,*" ರಮೇಶ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ.

"ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಶ್ರಾದ್ಧ ಮುಗಿದ ಹಾಗೆಯೇ 'ಪಿಂಡಾನುದ್ವಾಸ್ಯಿಷ್ಯೇ'
ಆದರೆ ಸರಿ, " ನಾನು ಸೇರಿಸಿದೆ.

"ಸಂಚೀವ,- ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೀನು ಕಾಭಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಪಿಂಡ ಹಾಕಿದರು
ರಮೇಶ, ನಾಣಿ ಕೂಡಿ, " ರಾಮು ಪಿಟೀಲ್ ಬಾರಿಸಿದ.

"ಘಾಟ, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇರಲಿ, ಹೆಂಡತಿ ಇನ್ನೂ
ಚೆಕ್ಕುವಳು," ನಂದು ಗಂಭೀರತೆಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕೆವು.

ಪುನಃ ರಮೇಶ ಸುರು ಮಾಡಿದ : "ಹೆಂಡತಿ ಸಣ್ಣವಳು ಅಂತ ಬೇಜಾರು
ಮಾಡಿಕೋ ಬೇಡ, ಸಂಚೀವ. ನಿನಗೆ ಪುರುಸೋತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಯಿ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿನ್ನ
ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಕೋದಿಲ್ಲ."

* ಸತ್ತವರ ಶ್ರಾದ್ಧ ದಿನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಎಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನವನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಕ್ಯೆ ಚಪ್ಪಳೆ ಹೊಡೆದು ಕಾಗೆಗಳನ್ನು
ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ 'ಎಲೆ ಹೊರಗಿತುವದೆ' ಎಂಬ ಪರಿಪಾಟಿಯಿದೆ.

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಗು.

ಮೊಡನ್‌ ರಸೋರೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಚೀವನ ಮದುವೆಯ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಹರಣೆ ಹೀಗೇ ಒಂದೊಂದೇ ಡಿಗಿ, ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಪಾಟೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾವನವರೂ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಮಾತ್ರ, ಈ ಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೇ ಅವರು ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದರು. ----

"ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮಗೆ ಅನಿಷ್ಟ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ? ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ತಪ್ಪು."

ದೇವರೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ವಾದಿಸುವ ನಮ್ಮ ಭಾವನವರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ರಮೇಶ ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು -

"ಓ - ಹೋ - ಹೋ! ಯಾವಾಗ ಇದು ಸನಾತನಿಗಳಾದದ್ದು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು?" ನಂದು ಸಂಚೀವನ ಎದೆಗೆ ಕೈಹಿಡಿದು "ಬದುಕಿದ್ದೀಯಾಪ್ಪ ಸಂಚೀವ!" ಎಂದು ನಂಜು ಮಾತಾಡಿದ.

"ನೋಡು, ಈಗಲೇ ಅರ್ಥ ಸತ್ತಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೀಗೆ 'ಅನಿಷ್ಟ' ಮಾತಾಡಿದರೆ ಉಳಿದ ಅರ್ಥನೂ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ, ನೋಡು "ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕುತಕ್ಕ ಮಾಡಿದ.

ಭಾವ ಇನ್ನೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನುಡಿದರು -

"ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಚೀವ ಸಾಯಾನೇಂತ ನಾನು ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹೀಗನ್ನೋದು ಯೋಗ್ಯ ಅಲ್ಲ ಅಂತಲೇ ನಾನು ವಾದಿಸೋದು. ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದ ಮಾತು.

"ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಅಜ್ಞ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. 'ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ಆಡಬಾರದು. "ಅಸ್ತು ದೇವತೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಸ್ತು ಅಸ್ತು ಅನ್ನತ್ತದೆ. ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೇ ಅಸ್ತು ಅಂದು ಬಿಡುವುದೂ ಉಂಟು' ಎಂತ. ಆಗ ನಾನೂ ಅಜ್ಞಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲವೆಂತ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅವರಿಗೆ

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿತ್ತು ಎಂತ ನಾನು ಈ ಹೊತ್ತೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಟ್ಟುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹುರುಳಿತ್ತೆಂದು ಆಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

"ಈ ಅನುಭವ ಆದದ್ದು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು - ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು - ಹನ್ನರಡು - ಮೂವತ್ತೆಂಟು - ಹೌದು, ಹನ್ನರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕೇಳಗೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

"ಆಗ ನನಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ನಾನು ದಿವಾಕರ ಪ್ರಸ್ನನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯಂಗ್ ಎಪ್ರೀಟಸ್ ಆಗಿದ್ದೆ. ದಿವಾಕರ ಪ್ರಸ್ಸು ವಿಚಿತ್ರ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಒಂದು ಕೂಟವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರನೂ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪುರುಷನಾಗಿದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅದರ ಮೇನೇಜರರೂ ಒಂದು ತರಹದ ಮನುಷ್ಯರು. ಅವರು ಮುಂದರಿದ ವಿಚಾರಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ ಇದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರೆಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರ, ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಲಸವೊಂದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ತೀರಿತು; ಮತ್ತೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಗೆ - ತಮಾಷೆಗಳು ನಡೆದರೂ ಅವರ ಸ್ನೇಹ.

"ದಿವಾಕರ ಪ್ರಸ್ನನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೂತೋಟವಿದೆ. ಕೆಲಸಗಾರರೆಲ್ಲ ಸಾಯಂಕಾಲ ಕೆಲಸ ತೀರಿದ ಮೇಲೆ ಆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಬೇಕಷ್ಟು ನಕ್ಕು ನಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಒಂದು ಶನಿವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಲೆತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವು. ಒಬ್ಬ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ, ಒಬ್ಬ ನೆಲದ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಒರಗಿದ್ದ - ಹೀಗೇ ಒಮ್ಮೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಾನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತೆಳ್ಳಿಗೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ದೂರ್ವ ಹುಲ್ಲು ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ.

"ನಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ನನ ಕೆಲಸ ಏದುವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಆರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಚ್ಚಾಟೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು.

"ಆರು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾಬ್ಜು ಹೊಡೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟವ ಅರ್ಥದಲ್ಲೇ ನಿಂತು - 'ಶೀನು ಕಲಾಸ್' ಎಂದ.

"ತಮಾಷೆ ಪನಂತೆ ನೋಡುವಾ ಎಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಎದ್ದು ನಿಂತೆವು. ಹೂದೋಟದ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವದಾರುವಿನ ಸಪ್ರಾರ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಶೀನು ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಿದ್ದ - ಕಣ್ಣು - ಬಾಯಿ ಅರ್ಥ ತರೆದಿತ್ತು, ಕ್ಯಾ ಎದೆಯ ಮೇಲಿತ್ತು.

'ನಿನ್ನ ಸಿನೆಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಅಂತ ತೋರುತ್ತದೆ,' ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾಬ್ಜು ಉಹಿಸಿದ.

ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಘಟ್ಕನೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು.

"ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡಬೇಡಿ; ಒಂದು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವಾ" ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಸಾ ಕಟ್ಟೋಣಾದೊಳಗೆ ಓಡಿ, ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಒಂದು ಸೂಡಿ ಮರಿಹಗ್ಗುವನ್ನೂ ತಂದೆ.

"ಶೀನೂಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಒಂದುಹೋಗಿತ್ತು. ಮೆಲ್ಲಾಗೆ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಹೊದಿಸಿದೆವು. ಅವನಿಗದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಗ್ಗುದಿಂದ ಕಾಲು ಎದೆಗಳಿಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲಾಗಿಯೇ ಅವನನ್ನು ದೇವದಾರದ ಹಲಗೆಗೆ ಬಿಗಿಯಲಾಯಿತು.

"ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಹಿಡಿದು ಹೇಣವನ್ನು ಎತ್ತಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿದೆವು.

"ಇಷ್ಟಾದಾಗ ಶೀನೂಗೆ ಘಟ್ಕನೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಏಳಹತ್ತಿದನು.

"ನೀನು ಸತ್ತಿದ್ದೀಯೋ, ಏಳಬಾರದು, ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿಕೋ," ತಲೆಯ ಕಡೆ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

"ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಬೇಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಮ್ಮೆ ನೆರೆಯ ಮನೆಯ ಮಡುಗಿಯರು ಗೊಳ್ಳಿಂದು ನಕ್ಕರು. "

▲▲

ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಟುಕು ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿದು ಭಾವ
ಮುಂದರಿಸಿದರು :

"ಮರುದಿನ - ಆದಿತ್ಯಘಾರ - ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ನಾನು ಪ್ರಸ್ನಿಗೆ
ಹೋದೆ. ಶೀನು ಒಬ್ಬನೇ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ
ಮದ್ವಾಸಿನಿಂದ ತಿಪ್ಪನು ತಂದ ನಾಯಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದು.
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆತ್ತು ಇತ್ತು.

ನಾನು ನೋಡುತ್ತು ನಿಂತೆ.

"ಬೆತ್ತುವನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು 'ಹೆಕ್ಕು' ಎಂತ ಆಜ್ಞೆ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ
ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬೆತ್ತುವನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿದ. ಕಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ
ಬೆತ್ತುದಿಂದ ಒಂದೇಟು ಹೂಡೆದ. ಒಮ್ಮೆ ಗುರ್ಜಂದು ಮತ್ತೆ ಸುಮ್ಮನೆ
ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು ನಾಯಿ.

"ಫುನ್ ಬೆತ್ತುವನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲಿಟ್ಟು 'ಹೆಕ್ಕು - ವನ್, ಟೂ, ಥ್ರಿ' ಎಂದು
ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು. ನಾಯಿ ಹೆಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎರಡೇಟು
ಹೊಡೆದುಬಿಟ್ಟು.

"ಬೇಟೆ ನಾಯಿಯ ಜಾತಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಸಿವೆಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಬೆತ್ತುದ ಏಟು
ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬಂತು ಅದಕ್ಕೆ - ಒಂದು ಹಾರು ಹಾರಿ
ಶೀನುವಿನ ಹೆತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ನಾಳವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಹೊರಗೆಳಿಯಿತು. ಕಂಠನಾಳವು
ಹೊರಗೆ ಬಂತು.

"ನೆತ್ತರು ಬಸಿಯಹತಿತು. ಪ್ರಸ್ನಿನಲ್ಲಿ ಬೇರಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗಾಬರಿಯಾಗಿ
ನಾನು ಒಂದು ಕೂಗು ಕೂಗಿದೆ. ನೆರೆಯವರು ಓಡಿಬಂದರು. ಒಬ್ಬರು
ಡಾಕ್ಟರರಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿದರು.

"ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಾಡಲಾದವು. ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.
ಕಾಲು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ಶೀನು ಶೀರಿಹೋದ.

"ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆಗ ಯಾವ ಯಾತನೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಹೇಳಿ. ಅದೇ
ಮೊದಲ ದಿನ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಹೆಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ತುಂಬಾ
ಬೀರ್ಬಾ-ಮುಸ್ಸಿಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕರ್ತೆಗಳು

ಸಂತೋಷ ಪಡೆದಿದ್ದೇ. ಆದರೆ ಇಂದು....? ಯಾರು ಬಗೆದಿದ್ದರು ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯ ಈ ರೀತಿ ಸತ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು?

"ಆದೇ ಸ್ಥಳ - ಆದೇ ಸಮಯ ಆದೇ ಮುಚ್ಚಂಜೆ- ಆದೇ ರೀತಿ ಅವನನ್ನು ದೇವದಾರು ಹಲಗೆಯಿಂದ ತ್ವಿಕೊಂಡು ಚಟ್ಟದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಕೊಂಡುಹೋಡೆವು: ನಾನು ಆದೇ ತಲೆಯ ಕಡೆ ಒಟ್ಟಿದ್ದೆ.

"ಆದರೆ ನಿನ್ನೆಯದು ರಕ್ಷಣೆ ಗೋಳು, ಅಂದಿನದು ನಿಜವಾದ ನೀರವಾದ ಕಣ್ಣೀರು."

"ಆದೇ ಬೇಲಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯರ ಕಣ್ಣಗಳು ಎರಡು ಬಿಂದು ಬಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದವು."

▲▲

"ಈಗ ಆ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗೋರಿ ಇದೆ. ಅದು ಶೀನೂನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ನಗೆ ಹೊಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೀರಿನ ಹನಿಯೊಷ್ಟೂ ಮೈ ಉದುರುವುದಿದೆ.

"ನಾವು ವುಂಬಿನ ದಿನ ತವಾಷೆ ವಾಡದಿದ್ದರೆ ಶೀನು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಆದರೆ...."

□

೮. ಎರಡು ಮಹಾ ಶಧೆಗಳು

ಬುದ್ಧಿ ವಂತ

ಶೀನೂಗೂ ಮೊಯ್ಯಿನ್‌ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಒಹಳ ಸೈಕಾಚಾರವಿತ್ತು. ಶೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊಯ್ಯಿನ್‌ ಸಾಹೇಬರ ಬೀಡಾ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಡಾ ತಿಂದು ನಗುತ್ತಾ ವಿನೋದ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವುದಿತ್ತು. ಮೊಯ್ಯಿನ್‌ ಸಾಹೇಬರೂ ಶೀನೂನಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಶೀನು, ಸಾಯ್ಯರ ಅಂಗಡಿಯ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಬೀಡಾ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬಳು ಚೆಲುವೆ ಹೆಂಗಸು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಾಯ್ಯರು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಹಜವಾದ ಹುಡುಗಾಟಕೆಯೊಡನೆ ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದರು.

"ನೋಡಿಯಯ್ಯ, ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೇ, ಎಂಥಾ ವೈಯಾರದ ಹುಡುಗಿ-

"ಹೌದು ಸಾಯ್ಯರೆ, ಭಾರೀ ರ್ಮೂಕೆ ಹುಡುಗಿ" ಎಂದು ಶೀನು ನಗುತ್ತಾ ಸ್ನೇಗುಟ್ಟಿದೆ.

ಶೀನೂ ಹೋದ ಕೂಡ್ಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಾಯ್ಯರು -

"ಕ್ಲೋಂ, ಬೇ, ಮೊಯ್ಯಿನ್‌, ವೋ ಲಡಕೀ ಹೈ ಉನ್‌ಕೇ ಬೈರತ್‌(ಅರೇ ಮೊಯ್ಯಿನ್‌, ಆ ಹುಡುಗಿ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ)" ಎಂದು 'ಸೂತ ಉವಾಚ' ಮಾಡಿದರು.

"ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ಯಾಕೆ ಮಾತಾಡಿಲ್ಲ?"

"ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಮಾಡ್ಯೋ ಕ್ಲೋಕೆ ಅವರು ನಿನ್ನಾಗೆ ಬೇವ್‌ಕೂಪ್‌ ಅಲ್ಲು."

ಮರುದಿನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೊಯ್ಲಿನ್ ಸಾಯ್ಣರಲ್ಲಿ ಬೀಡ ತಿನ್ನಲು
ಹೋದಾಗ ಸಾಯ್ಣರ ಮುಖ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು!

▲▲▲

ಶೆಟ್ಟಿ ಉಂಕಷಾಲೆಯಿಂದ

ತನ್ನ ಬಚ್ಚಾಲಿತನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿರು ಕಾಂತು
ಶೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಯಾವ ಯಾವ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮಾಡಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ದುಡ್ಡಿಗೆ
ತಿಷ್ಣತಿನಾಮ ಹಚ್ಚಿದ್ದರೆಂದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಅಂತೂ ಯಾರೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಫಿ
ತಿಂಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಶಂಕರ ಭಟ್ಟರ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಕಾಂತು ಶೆಟ್ಟಿ.
"ಒಂದು ಸಿಂಗಲ್ ಕಾಫಿ ಕೊಡಿ ಭಟ್ಟೆ". ದರ್ಜ ಸಹಿತ ಹೇಳಿದ.

"ಕಾನು ಕೊಡದೆ ಕಾಫಿ ಕೊಡ್ಡಿಕ್ಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ." ಎಂದರು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ.

"ದುಡ್ಡು ತಾರದೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನಯ್ಯಾ? ಇಕೊಳ್ಳಿ ನೋಡಿ
ಬೇಕಾದರೆ?" ಎಂದು ಅಂಗವಸ್ತುದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಅಧಾರಣೆಯನ್ನು
ತೋರಿಸಿದ. ಭಟ್ಟರು ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟಿರು.

ಕುಡಿದಾದ ಮೇಲೆ ಕಾಂತು ಸೆಟ್ಟಿ ಅಂಗವಸ್ತುದ ತುದಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ
ಸಂಭಾವಿತರ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಉರುಟಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಭಟ್ಟ ಮೇಚಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು.

ಭಟ್ಟರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ - ಅದು ಉರುಟಾದ ಒಂದು ರಟ್ಟಿನ ಚೂರು.
ಕಾಂತು ಶೆಟ್ಟರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆದು ಮಾರು ದೂರ.

□

೯. ಒಂದು ಅ-ನೀತಿ ಕಥೆ

ಕ್ರಿಸ್ತಾದಾಸ ಪಾದಿಗಳ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದವರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹತ್ತಾರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಿಗರು. ಕಿರಿಸ್ತಾನರು ಅವರನ್ನು ದೇವರೇ ಕಳಿಸಿದ ದೂತ ಅಂತ ಎಣಿಸುವರು. ನರಹರಿಗಳನ್ನು ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕುರುಬಿ ಅವರು ಎಂದು ಮುದುಕರು ಹೇಳುವರು. ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳುವವರು ಕಿರಿಸ್ತಾನರು ವೂತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಹೀಂದೂಗಳೂ ಅವರನ್ನು ವುಹಾ ಪುಣ್ಯತ್ವ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾದಾಸರನ್ನೇ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು "ಅಯ್ಯೋ ನಾನೆಂಥಾ ಕುರುಬಿ! ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇರುವವನು ಒಬ್ಬನೇ ಕುರುಬಿ. ಅವನೇ ಏಸು ಕ್ರಿಸ್ತ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬರಿ ಕುರಿಗಳು. ಇನ್ನು ಪುಣ್ಯತ್ವ ಅನ್ನತ್ತಿರಾ? ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯ ಅನ್ನವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡುವುದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನರಮನಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದು ದೇವರ ಅಪ್ಪಣಿ. ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಪುಣ್ಯ ಅನ್ನವ ಬೇರೆ ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಟ್ಟಿದು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ನರಮನಷ್ಯನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾ ಕುರುಬನಾದ ಏಸು ನಡೆದು ತೋರಿಸಿದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ," ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ದೇವರಿಗೆ ಕ್ಯಾ ಮುಗಿಯುವರು. ಅವರ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕರುಣೆಯ ತಿಂಗಳು ಬೆಳಕು ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವುದು. ಪಾಪಿಷ್ಟರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆ ಕರುಣೆ ಹಣ್ಣೆಮೆಯ ತಿಂಗಳು ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚು

ಆಳವಾಗುವುದು. ಅವರ ಸಹಾಯ, ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಎಷ್ಟೋ ಕಳ್ಳರು ಸ್ಥಿತಿಸ್ತೂಪಿದ್ದರೆ ಹಣಿಕ್ಕಿ ಒಕ್ಕೆಯಮೂರಿದ್ದರೆ ದೇವರಿಲ್ಲ ಎನ್ನಷ್ಟು ಭಕ್ತರಿಗಿದ್ದರೆ

ಅದರೆ ಶ್ರೀಸ್ತುದಾಸರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾರಿ ಭಾರ ಉಂಟು. ಅವರ ಇಗರ್ಜೆಯ ನೆರೆಯಲ್ಲೇ ಬಸ್ತ್ರಾಂ ಪೊಬ್ರು ಎಂದೂಬ್ಬ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಾದಿಗಳ ಯಾವ ಉಪದೇಶವೂ ನಾಟಲ್ಲ. ಅವನು ಶುದ್ಧ ನಾಸ್ತಿಕ. ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದ ನಂತರ ಅವನು ಒಮ್ಮೆಯೂ, ರವಿಷಾರ ಕೂಡ, ಇಗರ್ಜೆಗೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಅಂಥಾ ಕೆಟ್ಟಿವನಲ್ಲ. ಅತಿತ್ತಲವರಿಗೆ ಕೈಲಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವನೇ. ಅದರೆ ದೇವರು ಇಲ್ಲ; ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಸುಳ್ಳ -ಹೀಗೆಲ್ಲ ಬೋಗಳೆ ಮಾತಾಡುವ ಚಟು ಅವನಿಗೆ. ಒಂದೊಂದು ಆದಿತ್ಯವಾರ ಶ್ರೀಸ್ತುದಾಸ ಪಾದಿಗಳು ಇಗರ್ಜೆಯ ಒಳಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವಾಗ ಬಸ್ತ್ರಾಂ ಪೊಬ್ರು ಹೊರಗೆ ಹತ್ತು ಪೋಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಹರಕು ದೇವದಾರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಕೈಯೆತ್ತಿ ತಾನೂ ಉಪದೇಶ ಸುರು ಮಾಡುವ. ಪಾದಿಗಳು "ಓ ಕುರಿಜನಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ!" ಎನ್ನಿತ್ತಿರುವಾಗ ಪೊಬ್ರುವೂ "ಓ ಕುರಿ ಜನಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ!" ಎನ್ನಿವ. ಅವರು "ಶ್ರೀಸ್ತುವನ್ನು ನಂಬಿರಿ! ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಯಿರಿ!" ಎನ್ನಿತ್ತಿರುವಾಗ ಇವನು "ದೇವರನ್ನು ನಂಬಬೇಡಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! ಯಾವ ದೇವರೂ ನಿಮಗೆ ದಿನದ ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಡಲಾರ; ನಿಮ್ಮ ರಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿತು! ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಳು ಕೊಟ್ಟಾವು!" ಎಂದು ಬಾಯಿ ಮಾಡಿ ಕೊಗುವ. ಅವನ ಮಾತ್ರ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲ ಬಿಸಿ ನೆತ್ತರ ಜವ್ವನಿಗರು ಸೇರುವುದು ನೋಡಿ ಶ್ರೀಸ್ತುದಾರರಿಗೆ ತಾಳಲಾರದ ದುಃಖ ಆಗುವುದು.

"ದೇವರೇ, ಈ ವನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡು!" ಎಂದು ಶ್ರೀಸ್ತುದಾಸರು ದಿನಾ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ ಪ್ರಾಧ್ಯನೆ ಮಾಡುವರು. ಎಷ್ಟೋ ಸೆಲ ಅವರು ಪೊಬ್ರುವಿನ ಮನೆಗೂ ಹೋದಮ್ಮಂಟು. ಅವನು ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಕೊಂಡು, "ಏನು ಪಾದಿಗಳೇ, ಏನು ಈ ಪಾಬಿಯ ಮನೆಗೆ ಸಾರಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ? ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದರೆ ಕಡೆಗೆ ನೀವೂ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದೀತು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ!" ಎಂದು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವ.

"ಪ್ರೊಫೆ೦೧, ನಿನ್ನದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಸರಿ. ನೀನು ದೇವರನ್ನೊಂದು ನಂಬಿದರೆ ನಿನಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ಖಂಡಿತ ತೆರೆಯುವುದು. ನೀನು ದೇವರಿಲ್ಲೆಂದು ಯಾಕೆ ಹೇಳುವಿ? ದೇವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏನು ಅಥವ ಇದ್ದೀತು? ಒಳ್ಳೇದು - ಕೆಟ್ಟುದ್ದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆಲೆ ಇದ್ದೀತು? ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವುಂಗುದಾರ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀತು? ಮನುಷ್ಯ ಎನ್ನವವ ಬಹಳ ಬಲವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲವೆ? ದೇವರೇ ಅವನಿಗೆ ಬಲವಲ್ಲವೆ? ದೇವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಲವಿಲ್ಲದವನ ತಲೆ ಕಾಯುವವರು ಯಾರು?" ಎಂದು ವಾದಿಸುವರು. ಪ್ರೊಬು ಹೋಹೋ ಎಂದು ನಗುವ. "ಪಾದಿಗಳೇ, ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗ ಬೇಡ. ದೇವರನ್ನು ಹೈಬಿಟ್ಟರೆ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣ ಈ ಲೋಕವನ್ನೇ ಸ್ವರ್ಗ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ದೇವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಳಿತು - ಕೆಡುಕು ಯಾಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ? ರಾತ್ರಿ ಪಾಪ ಮಾಡಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ದೇವರೊಡನೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿ. ರಾತ್ರಿ ಮತ್ತೆ ಪಾಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಜನರಿಗೆ ಷ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ತಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂಗುದಾರ ತಾನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿತರೆ ದೇವರು ಯಾಕೆ? ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ದೇವರು ಇದ್ದೂ ಏನು ಲಾಭ? ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ ಪಾದಿಗಳೇ. ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಂಗಕದ ಕಸ ಹೋಲಸು ತಾನು ಗುಡಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿ ಕೂತರೆ ಅವನ ಬೆನ್ನ ಕೋಲು ಎಂದೂ ನೆಟ್ಟಿಗಾಗದು. ಅದು ನೆಟ್ಟಿಗಾಗದೆ ಅವನಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ!" ಎಂದು ಪ್ರೊಬು ಅವರ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ, ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಒಳ್ಳೇ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟು "ಹೋದಾ ಪಾದಿಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಲ್ಲ? ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಯೇ ಹೋದೇನು!" ಎನ್ನುವ, ಪಾದಿಗಳು ಇಗರ್ಜಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದು, ವೇದಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಮೊಣಕಾಲೂರಿ, ಕೂಜೆಯ ಗುರುತು ಮಾಡಿ, "ದೇವರೇ, ಈ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾತಿನ ಹೋಂಡದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಜಾರಿ ಬೀಳದಂತೆ ಕಾಪಾಡಬ್ಬಾ!" ಎಂದು ಪ್ರಾಧಿನೆ ಮಾಡುವರು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಾ ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಪಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಬಸ್ತುಂ ಪ್ರೊಬು ಆವೋತ್ತು ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ ಧಡ್ಡನೆ

ಬಿದ್ದು ಧಿಡ್ಡನೆ ಜೀವ ಬಿಟ್ಟನಂತೆ. "ಅಯ್ಯೋ! ಅವನು ಸಾಯುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಕೊನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಳೆಯುವಾಗಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಉಪದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರವಿತ್ರ ಜಲ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಒಳ್ಳೀ ಮನುಷ್ಯ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನಲ್ಲಾ!" ಎಂದು ಪಾದಿಗಳು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದರು. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ಉಯಿಲನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಾನು ಸತ್ತರೆ ನನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಒಯ್ದು ಮುಗಿದು ಬಿಡಬೇಕು. ಯಾವ ಪಾದಿಗಳೂ ಯಾವ ಮಂತ್ರ ಓದುವುದು ಬೇಡ!" ಎಂದು ಉಯಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಬರದಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಪಾದಿಗಳು " ಕಡೆಗೂ ಈ ಕುರಿ ನನ್ನ ಕ್ಯೇ ಮೀರಿ ಸ್ಯೇತಾನನೆಂಬ ತೋಳನ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿತ್ತುಲ್ಲಾ!" ಎಂದು ದುಃಖಿಸಿದರು.

ಒಹಳ ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ಪಾದಿಗಳ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಒಬ್ಬ ನಾಸ್ತಿಕನೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಪಾದಿಗಳಿಗೂ ದೇವರ ಕರೆ ಬಂತು. ಸಾಯುವಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಬಸ್ತ್ರಾಂ ಪೊಬುಂವನ್ನು ತಾನು ಬಚಾವು ಮಾಡದೆ ಹೋದನಲ್ಲಾ ಅನ್ನವ ನೋವು ಉಳಿದೇ ಇತ್ತು.

ಕ್ರಿಸ್ತಾದಾಸರನ್ನು ಸೀದಾ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬಗಿಲಲ್ಲಿ ಸಂತ ಪೇತ್ರರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಪಾದಿಗಳು ಮೊದಲು ಪೇತ್ರರಿಗೆ "ಸಂತರೇ, ನನ್ನ ಒಂದು ಆಸೆ ಉಂಟು. ಬಸ್ತ್ರಾಂ ಪೊಬುಂ ಅಂಬುವ ನನ್ನ ನೆರೆಮನೆಯವನೊಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿದೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ನರಕದಲ್ಲಾದರೂ ಅವನನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಂಡು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಕಡೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕು" ಎಂದರು. ಸಂತ ಪೇತ್ರರಿಗೆ ಸೋಚಿಗಬಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ನಗುವೂ ಬಂತು. "ಆಗಲಿ, ನೀವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇವರಿಗಾಗಿ ಒಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಆಸೆಗೆ ನಾನು ಅಡ್ಡ ಬರಲಾರೆ. ಹೋಗಿಬ್ಬಿ" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ದೂತನನ್ನು ಜತೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾದಾಸರನ್ನು ನರಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು.

ಕ್ರಿಸ್ತದಾಸರು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಹೊರಗಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಆತ್ಮಗಳು ನರಕವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡರು. ಆದರೆ ಆವರಿಗೆ ನರಕದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಡು ದಂಡನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಸ್ತ ದೇವರು ಹುಟ್ಟುವ ಮುಂಚೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸತ್ತದ್ವರಿಂದ ಸ್ತ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸೇರಿ ಬಬಾವಾಗುಪ್ರದಕ್ಕೆ ಆಸ್ತಿದವೇ ಸಿಗದೆ ನರಕದ ಹೊರ ಮಗ್ನಲಲ್ಲಾದರೂ ಇರುವ ಆವಸ್ಥೆ ಆವರಿಗೆ ಒದಗಿತ್ತು. ಪಾಪ, ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಇವರು ಹುಟ್ಟಲು ಸಾಯಲು ಅವಸರ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಎಂದು ಪಾದಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿತು. ಆದರೆ ಆವರಿಗೆ ಬಸ್ತ್ರಾಂ ಪೂರ್ಣವಿನದೇ ಧ್ಯಾನ. ಆವರಿಗೆ ನರಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನು, ದಾಖಿಲೆಗಳನ್ನು ತಿರುವಿಹಾಕಿ, "ಅಯ್ಯೋ ಪಾದಿಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಆತನ ಗೋಚರ ಯಾಕೆ? ಆವನು ಅತಿ ಕೆಳಗಿನ ಅತಿ ಭಯಂಕರ ನರಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಾಗಿ ಸುಮಾರು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅಪ್ಪು ಕೆಟ್ಟ ನರಕವೇ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾರೂ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ. ಪೂರ್ಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಮನುಷ್ಯರು ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ದೇವರೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಕಡೇತನಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಪಾಟಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ತಿಳಿಯಿತೆ?" ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದನು. ಪಾದಿಗಳು ಹಟ್ಟಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟ ಎಂದು ಆವನು ಆವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು.

ಒಳ ಒಳಗಿನ ಕೆಳ ಕೆಳಗಿನ ಸುತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೋದಂತೆ ಘೋರ ಸ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಪಾದಿಗಳು ಕಂಡರು. ಚುನಾತದಲ್ಲಿ ಮೂಗು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇರಲಿಕ್ಕೇ ಆಗದು ಎನ್ನುವ ಹಾಗಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಕಡೆ ಅಳಲುವ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸೆಕೆ ತಾಳದಂತಾಯಿತು. ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳಗಳು ದಾರಿಯನ್ನು ದುರ್ಗಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಪಾದಿಗಳ ಮೈ ಬೆವರಿತು. ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸೋರಿತು. ಮೂಗು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮುಂದುವರಿದರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಒಳಗೆ ಹೋದರೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಕವರಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶಾಕ ಮಾತ್ರ ಅಸಾಧ್ಯವನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ನರಕಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ಅಧ್ಯವಾ ಬಿಳಿ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯದೆ ಕಪ್ಪು ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯತ್ತದೆಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನು ವಿವರಿಸಿದನು. ನರಕವಾಸಿ ಆತ್ಮಗಳು ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳು

ತಾಳಲೂರದ ಆರ್ಥಿಕನಾಡ ಮಾಡುವುದು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾದಿಗಳ ಸಂಗಡ ಬಂದ ದೂತ, "ಇನ್ನ ಸಾರು ಪಾದಿಗಳೇ, ವಾಪಸು ಹೋಗುವ. ಇಲ್ಲೇ ಇರುವ ನನಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾಮಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸುತ್ತಿರಿ!" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತದಾಸರ ಮನಸ್ಸು ದೃಢವಾಗಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ಫ್ಲಾಟ್‌ಗ್ರಾಂ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ವಾತ್ರ, ಆ ನರಕದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗೇ ಭಾರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗತ್ಯಾಡಿತು. ದುಂಬತ ಕರ್ಮಿಯಾಯಿತು. ಮಸುಕುಮಸುಕು ಬೆಳಕು ಕಾಣಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಸೆಕೆ ಹೋಗಿ ತಂಪು ಹವೆ ಬಂತು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಗುಲಾಬಿ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ತಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೂ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಅಗಲವಾಗಿ ಸ್ವಾಚ್ಛಾವಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಾಲು ಮರಗಳು. ಎರಡೂ ಕಡೆ ಇಲ್ಲಿಕೂ ದೀಪಗಳು. ಅನಂತರ ಕಂಪೊಂಡಗಳು, ಹೂದೋಟಗಳು, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಮನೆ ಮರಗಳು, ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಪಿಟೀಲುಗಳು, ಗಿತಾರುಗಳು, ಪಿಯಾನೋಗಳ ವೃಂದಗಿರಿತಗಳು. ಹೋ! ಇದು ಮೊತ್ತಾಟ್‌, ಇದು ಬಾಕ್‌, ಇದು ವಾಗ್ನರ್ ಎಂದು ಪಾದಿಗಳು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಪಾರ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ ಚಂದದ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ವಿಹರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡರು.

ದೂತನೂ ಪಾದಿಗಳೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ದೂತನ ಪರಿಚಯದ ನರಕದ ಜವಾನನೊಬ್ಬ ಬರುತ್ತಿದ್ದು. ದೂತ, "ವಿನು ವಾರಾಯ! ಇದು ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯ ನರಕ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ? ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ತೋರದ ಅಂದಚಂದ ಸುಖಸೌಕರ್ಯ ಹೇಗೆ ಬಂತು?" ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ.

"ಅದರ ಕಡೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವು ಮಾರಾಯ? ಸುಮಾರು ಪಷ್ಟ ಆಯಿತು. ಭೂಲೋಕದಿಂದ ಬಸ್ತುಂ ಪ್ರೋಟ್‌ ಅಂಬುವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎಳುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿದರು. ಅವನು ಬಂದವನೇ, "ಇಸ್ವಿಸ್ವಿ ಇದೆಂಧ ಗಲೀಜು! ಇಲ್ಲಿರುವ ಯಾರಿಗೂ ಮೂಗು ಅನೋಡು ಇಲ್ಲವೇ! ಕೈಕಾಲು ಇಲ್ಲವೇ! ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆದುಕೊಂಡು ಯಾಕೆ ಕೂತಿದ್ದೀರಿ? ಬನ್ನಿ, ನಾನು ಹೇಳುವುದು

ಕೇಳಿರಿ," ಎಂದು ನರಕದ ಪಾಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು. ಹಾರೆ, ಗುದ್ದಲಿ, ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗೆ ತಂದರು. ಕಸ ಕೊಳಕು ಗೋರಿದರು. ದೂರ ಒಯ್ಯಾ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದರು. ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಗೊಂದು ಕಮ್ಮಿಯೆ? ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟಿರು. ಆಮೇಲೆ ನೆಲ ಸೆಮು ಹಣನು ಮಾಡುವುದು ಸುರು. ಹೆಣ್ಣು ಗುಡು ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪೋಬು ಮಾತು ಕೇಳಿ ದೆವ್ವು ಹಿಡಿದವರ ಹಾಗೆ ಗೆಯ್ಯಾರು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮಾಡಿದರು. ರಸ್ತೆ ಕಡಿದರು. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ತೋಟ ಬೆಳಸಿದರು. ಮರ ನೆಟ್ಟಿರು, ಬಾವಿ ತೋಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಪಂಪು ಅಂತೆ, ಅದನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರು. ಏನೇನೋ ಯಂತ್ರ, ಅಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪವಂತೆ, ಅದನ್ನು ಹಾಕಿ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸೆ ಇಲ್ಲ. ಪಿಟೀಲು, ಗಿಟಾರ್, ಹಾರ್ಟ್ ಪಿಯಾನೋ ಅಂತ ಏನೇನೋ ಸಷ್ಟುಳ ಮಾಡುವ ತಂತಿಯ, ಗಾಳಿಯ ಚರ್ಮದ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣೆಯುತ್ತ.....

ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಪಾದಿಗಳ ಬೆರಳು ಮೂಗಿಗೇರಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಎದುರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬರಬೇಕು ಅಂತೀರಿ! ಸ್ವಯಂ ಬಸ್ತ್ರಾಗ ಪೋಬು "ಅರರೇ ಶ್ರಿಸ್ತಿದಾಸ ಪಾದಿಗಳು!ನಮಸ್ಕಾರ ! ನಮಸ್ಕಾರ! ಈ ನರಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೇಗೆ! ಭೇ ಭೇ ಎಣಿಸದ ಘಟನೆ. ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ!" ಎಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಗಮಗಮ ಕಾಫಿ ಬಂತು. ಪಾದಿಗಳು ವಿಸ್ಕಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, "ಪಾದಿಗಳೇ ನನಗೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಕಾಫಿಯ ಹುಚ್ಚು ಜೋರು ಅಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ಹೇಗೋ ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಂಟು ಕಾಫಿ ಬೀಜ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ತಂದಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದರದ್ದೇ ಕಾಫಿ ಇದು. ರುಚಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ ಹೇಗಿದೆ!" ಎಂದನು.

ಶ್ರಿಸ್ತಿದಾಸ ಪಾದಿಗಳು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದರು. ನರಕದ್ದೇ ಆದರೂ ದಿವ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನದೆ ನಿವಾಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತರವೆ?

ಹೊರಡುವಾಗ ಪಾದಿಗಳು ಪೋಬುವಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. "ಪೋಬೋ, ನೀನು ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವೇ. ಆದರೂ ದೇವರನ್ನು ಧಿಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಇದೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ಸರಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ."

ಹೀಗಂದು ಪಾರಿಗಳು ಪೊರುವಿಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಸದ್ಯಾದ್ವಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಪಾರಧಿಸಲೆಂದು ಮೊಣಕಾಲು ಉರಿದರು. ಪೊರುವ ನಗುತ್ತ ಅವರ ಕೈಹಿಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ, "ಪಾರಿಗಳೇ, ಈ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ನಿಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಂಟು. ಆದರೆ ದೇವರಿಗೆ ಪಾರಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ, ಇಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧ!" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

□

ಈ ಕಥೆಯ ಸ್ವಾಲ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ನಲವತ್ತೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಯಜಮಾನರಾಗಿದ್ದ (ದಿವಂಗತ) ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಪಣೀಯಾಡಿಯವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೆಂದು ಪಣೀಯಾಡಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆ ಅಧವಾ ಬೇರೆ ಮೂಲ ಉಂಟೋ ಸ್ವತಃ ಪಣೀಯಾಡಿಯವರೇ ಅದನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೂ ನಾನರಿಯೇ. ಪಣೀಯಾಡಿಯವರು ತುಳು ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು. ಅದರಿಂದ ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದೆ. ಅದರ ಕನ್ನಡ ತಜ್ರುಮೆ ಇದು.

೧೦. ಶನಸು

'ಸಾಗರ ತನಯೆ'

ಟೀ-ಟೀ-ಟೀ-ಟೀ-ಟೀ! ಅವಳ ಮನಸಿನ ಒಂದು ಭಾಗ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿತು. ಆರು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದಿದೆ. Watch your steps! ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಸುಚೀತಾ ತತ್ತ್ವರಿಸಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು. ಕೆನ್ನು ಶಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಭಯದಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದಳು. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೋಡೆಯ ಗಡಿಯಾರದ ಕಡೆ ಕೆನ್ನು ಹಾಯಿಸಿದಳು. ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಮಾತ್ರ. ಅವಳಿಗೆ ಸೆನಪಾಯಿತು. ಗೋಡೆಯ ಗಡಿಯಾರ ತಪ್ಪಾಗಿ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸರಿ ಮಾಡಿ ಅಂತ ನಾಲ್ಕು ದು ದಿನಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸತೀಶ ಮರೆತೇ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದು. ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರರುಷ. ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಹಾ ಮೃಗಳು.

ಆದರೆ ತಾನು ಗಾಬರಿಬಿದ್ದು ಎಚ್ಚೆತ್ತದ್ದೇಕೆ? Watch your steps! ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಬರುತ್ತಾನೆ - ಈ ಮಾತುಗಳಷ್ಟೇ ಅವಳಿಗೆ ನೆನಪು. ಗಂಡ ಬಂದರೆ ಹೆದರತಕ್ಕದ್ದೇನಿತ್ತು? ಆರು ಹೊಡೆದಿತ್ತು - ಮೂರೇ ಗಂಟೆಯಾದರೂ. ಆರು ಹೊಡೆದು ಇದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಅವಳ ಗಂಡ ಬರುತ್ತಾನೆ ಯಾವಾಗಲೂ. ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಎಂದೆದ್ದು ಸರಿಯೇ, ಆದರೆ ಹೇಳಿದ್ದು

ಯಾರು? ತನ್ನ ತಾಯಿಯೇ? ಅಕ್ಕನೇ? ಆದರೆ Watch your steps ಯಾಕೇ? ಅವಳಿಗೂಂದೂ ನೆನಪಾಗಲೊಲ್ಲದು.

ಸುಚೇತಾ ಮಂಚದಿಂದ ಎದ್ದು ಬಾತ್ರೂರೂಮಿಗೆ ಹೋದಳು. ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಂದು ಬಿಂದು ತೊಟಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಸತೀಶನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಎಂಟು ದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಹೊಸ ವಾಶರ್ ತಂದು ಹಾಕಿ, ಸೇರು ತೊಟಕ್ಕುತ್ತು ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಸದಾ ತೇವವಾಗಿ ಪಾಚಿ ಬೆಳೆದು ಜಾರುತ್ತದೆ - ಅಂತ. ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವೇ ಬಾತ್ ಅವನೇ ತಂದು ಸ್ವತಃ ಥಿಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ? ಹೊರಗಿನ ಕಾಲಾಬೆಲ್ ಕೂಡ ಅವನೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾರುಚೂರು ಸಾಮಾನುಗಳಿಂದ ಸ್ವತಃ ತಯಾರಿಸಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದು. ಆದರೆ ವಾಶರ್ ಸುಮಾಗ ರಿಂದಿರಿ ಮಾಡಿಸುಕೂಡರೆ ಫ್ಲಾನ್‌ಎರ ಕಾಣಬೇ ಆಗಿಬೇಕು.

ಸುಚೇತಾ ಮುಖ ತೊಳೆದುಕೊಂಡಳು. ಎಪ್ಪಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ, ನಿದ್ದು ಮಾಡಿ ಎದ್ದಿದ್ದ ಅವಳ ಜಿತ್ತು -ಶರೀರಗಳ ಮಬ್ಬು ತಿಳಿಯಾದಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ಮೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಎಸೆಳಾದ ಕೆಂದುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣ ಹೋಯಿತು. ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪನದು ಸಂವೇದನೆ? ಆಗವಳಿಗೆ ಹತಾತ್ಮಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿತು - ಇಡೀ ಕನಸು. ಸುಚೇತಾ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ, ಆತ್ ಜುಗುಪ್ಪೆಯಿಂದ ತಬ್ಬಿಬಾಧಿತು.

ಹೊಡು. ಅವಳಿಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮುತ್ತಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗಂಡಸು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಗಂಡನಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಯಾಕೇ? ಅವಳ ಗೆಳತಿ ಅನುಪಮಳ ಗಂಡ ವಿಲಾಸ. ಅನುಪಮಳ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ವಾಟ್‌ಎಶನ್ ಆಚೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಮಾಡಿದ ಸಂದಿಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎರಡೂ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಅಂಗ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿಯಾದ ಮುತ್ತನ್ನು ಒತ್ತಿದ್ದು.

ನೆನೆದು ಸುಚೇತಾ ನಾಚಿ ಹೇಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳಿಗೆ ಯಾರೋ ಮುತ್ತಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗಂಡಸು. ಗಂಡನಲ್ಲ. ಪರಪ್ಪರುಷ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವಳು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದಳೇ? ಕೂಗಿದ್ದಳೇ? Kiss me, stranger ಎಂದು

ಮೃದುವಾಗಿ ಹೇಳಿದುತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಯಾರು? ತಾನೆಯೋ? ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಲಾಸ ಅಂಗ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಾಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವಳ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣ ನೆಟ್‌ಬ್ರಾಗ ಖಂಡಿತ ಆ ಶಬ್ದಗಳು, ಹೆಣ್ಣು ದನಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿದ್ದವು. ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೇನಾಯಿತು. ಅವಳಿಗೆ ಆ ಕಷ್ಮೇರ್ಟೆ, ಆ ಬಿಸಿಯಾದ ಮುತ್ತು ಚೆಡ್‌ವಾಗಿರಲ್ಲ.

ಭಿ! ತನಗಿದೇನಾಗಿದೆ? ಆ ಸ್ವಷ್ಟ ಚುಂಬನದ ಅನುಭವ ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಸಿಯಾಗಿದೆ. ಸುಚೇತಾ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಗ್ಯಾಯಿಂದ ಒರಸಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಅಳಿಸಲಾರದ ಮಸಿಯ ಮುದ್ರೆಯ ಹಾಗೆ ಅದು ತುಟಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂತಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅಸಹ್ಯವೆಂದರೆ, ತನಗೆ ಆ ಅನುಭವ ಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಆದರ ನೆನಪು ಹಿತವೇಸುತ್ತಿದೆ.

ಬಿಸಿಯಾದ ಮುತ್ತನ್ನು ಒತ್ತಿದ್ದು. ಆ ಕ್ವಾಕ್ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಆರು ಹೊಡೆದಿತ್ತು. ಯಾರೋ ಅವಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ಗಂಡ ಬರುವ ಹೊತ್ತುಯಿತು. Watch your steps. ಹೆದರಿ ಎಚ್ಚತ್ತಿದ್ದಳು. ಅನುಪಮಳ ಹಾಸಿಗೆಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲಲ್ಲ, ತನ್ನದೇ ರೂಮಿನಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಮೂರು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತಷ್ಟೇ. ಮೂರಕ್ಕೇ ಆರು ಹೊಡೆದಿತ್ತು.

ಯಾಕೋ ಸುಚೇತಾಗೆ ಗಡಿಯಾರದ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಇದಕ್ಕೆ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವ ಅವಸರ ಏನಿತ್ತು? ಅನಂತರ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನೇ ಕೋಪದ ಅಥವ ಹೊಳೆದು ತನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಫೂರವಾದ ಕೋಪ ಬಂತು. ನಿದ್ರಾಭಂಗ ಮಾಡಿದ ಗಡಿಯಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಳಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದದ್ದೇಕೆ? ಆ ಚುಂಬನ ಸುಖ ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದಲ್ಲವೇ? ಹೇಸಿ! ಹೇಸಿ! ತಾನು ಹೇಸಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ! ಉಗ್ರವಾಗಿ ಅವಳು ತುಟಿಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಳು.

ಸುಚೇತಾ ಆತ್ಮಜುಗುಷ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಬಾತ್ ರೂಮಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು. ಅಡಿಗೇ ಮನೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ನಿದ್ದೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವುದು ಅವಳ ವಾಡಿಕೆ. ಆಮೇಲೆ ಗಂಡ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿಂಡಿ ಮತ್ತು ಕಾಫಿ ವಾಡುವುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಅವಳಿಗೆ ತನಗಾಗಿ ಕಾಫಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಿಗೆ ಮನೆ ದಾಟಿ ಬೆಡ್ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದು ಕುಳಿತಳು.

ಅವಳ ಚಿತ್ತಶಾಂತಿ ಕಲಿಕೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮಂಚದ ತಲೆದೆಸೆಗಿದ್ದ ಟೇಬಲಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ತೆಗೆದು ಓದಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಇಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸು ಏಕಾಗ್ರವಾಗಲೊಲ್ಲದು. ಪುನೇ ಪುನಃ ಕನಸಿನ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯ ಗಂಡನಿಂದ ಅವಳು ಮುತ್ತಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಆತನ ತುಟಿಗಳು ಇನ್ನೂ ತುಸು ಹೋತ್ತು ತನ್ನ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಬಯಸಿದ್ದಳು.

ಎಣಿಸಿದಷ್ಟ್ಯಾ ಅವಳ ಬುದ್ಧಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವಳು ಮಾಡಿದ ಅಸಂಖ್ಯಾ ಗಳಿಗೆಗಳ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸತೀಶನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಇಂಥ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಆತ್ಮಾವಹೇಳನೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟ್ಯಾ ತೀವ್ರವಾಯಿತು. ದೇವಾ! ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರೊಡನೆ ವಿಲಾಸ ವಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕನಸಿನಲ್ಲೇ ಆದರೂ ತನಗೆ ಇಂಥ ಪಾಪಬುದ್ಧಿ ಏಕೆ ಬರಬೇಕು? ತನ್ನ ಕುಲದಲ್ಲೇ ಚರಿತ್ರ ಕೆಟ್ಟು ಹೆಂಗಸರಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸೀತಾದೇವಿಯ ಹಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿಗೂ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಕೂಡಲೇ ಗಂಡನ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಬೇರಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಕ್ಷನೋ! ಇಂರಲ್ಲಿ ಗಂಡ ತೀರಿದರೆ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯೇ ಮಾವ ತಂದೆಯರ ಮಾತೂ ಕೇಳದೆ ತಲೆ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು ಬಿಳಿ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಏಕಭುಕ್ತ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಗಂಡನ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಹೂವಿಡದೆ ಅವಳು ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೇಕೆ ಕೊಳಚೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ? ದೇವಾ! ನಾನು ನರಕಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೆ?

ಸುಚೇತಾ ಜಗ್ಗನೆದ್ದು ಹೋಗಿ ಟ್ರೀಕ್ ತರೆದು ಆದರಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಡನ ಪೋಣಮೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಅದರ ಮುಖಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡತೂಡಿದಳು. ಏನಾಗಿದೆ ಇವರಿಗೆ? ಇವರು ಅನುಪಮಾಳ ಗಂಡ

ವಿಲಾಸನಿಗಿಂತ ಏನು ಕಡಿಮೆ? ಮುಖ ಎಷ್ಟು ದುಂಡಾಗಿದೆ! ಹಣ ಎಷ್ಟು ಹರಿಹಾಗಿದೆ! ದೇಹದಾಢ್ಯ್ಯ ಎಂತಹುದು! ಗುಣವೋ! ಎಷ್ಟು ನಯ! ಎಷ್ಟು ದಯ! ತನ್ನ ಪ್ರತಿ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಉಡುಗರೆ - ಉರಲ್ಲಿ ತಾನು, ಚೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಇದ್ದಾಗ ಕೂಡ - ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದುಂಟೆ? ತನ್ನ ಮೈಮುಟ್ಟುವಾಗ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಮಾತು ಸ್ಪೃಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಆದರೇನಾಯಿತು? ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಸುರುಚಿ! ಎಷ್ಟು ಬೈಚಿತ್ಯ! ಈ ಪ್ರೋಟೋ ಪ್ರೀರಿ ಹಾಕಿಸಿ ಗೋಡೆಗೆ ತೂಗಹಾಕೋಣ ಎಂದಾಗ, "ನನ್ನ ಪ್ರೋಟೋ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತೂಗಹಾಕೋದು ಒಳ್ಳೇ ರುಚಿಯಲ್ಲ. ನಾಳೆ ನಾನು ಹೋದ ಮೇಲೆ, ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಗೌರವ ಉಳಿಯೋ ಹಾಗೆ ನಾನು ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಅವರು ನನ್ನ ಪ್ರೋಟೋ ತೂಗಹಾಕಲಿ, ಸಾಕು" ಎಂದರಲ್ಲ.

ಹೌದು! ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು! ಆದರೆ ಅವು ಬರುವ ಲಕ್ಷಣವೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಮಗು ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ತನಗೂ ನಿನ್ನೇವರೆಗೆ ಅನಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸಂಜೆ ಅನುಪಮಳ· ಮನೆಗೆ ಅವಳ ಮಗುವಿನ ವರ್ಣದ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ತಾನೇ ತನಗೂ ಒಂದು ಮಗು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅನಿಸಿತ್ತು ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ. ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದು ಮಗು. ಧೇರ್ ತಂದೆಯ ಹಾಗೆಯೇ. ಅಂಗಿ ಟೋಪಿ ಹಾರ ಕೇಯಾರ ಹಾಕಿ ವುಣೇ ವೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಆರತಿ ಮಾಡುವಾಗಲಾದರೂ ನನಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗೆಸ್ಟ್ ಎಲ್ಲ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸೆಕೆಯಿಂದ ಬೆಂದು ಬೆವರಿ ಹೋದ ಮಗುವನ್ನು ಬೆತ್ತುಲೆ ಮಾಡಿ ಮೈ ಒರಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ತಾನು ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೈಯಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ತೆಗೆದುಹೊಂಡು ಮುತ್ತುಗಳ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಕರೆದಿದ್ದಳು. ಅನುಪಮು, "ಮಂದೀ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟು ಹುಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ದು ಮಾಡುವ ನಿನಗೆ ಸ್ಪ್ರೋತ್ ದೊಂದು ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಿಯ" ಎಂದು ತನ್ನ ಪಕ್ಕೆ ತಿವಿದು, "ಸತೀಶಣಾಗೆ ಹೇಳಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಆಸೆ ಇದ್ದರೆ" ಎಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಗಳೆಯರನ್ನು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಗಂಡ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, "ಓ! ಸತೀಶನಾ! ಅವನು ಬಹಳ ದುರಾಲೋಚನೆಯವನವ್ವಾ. ಮಗನ್ನ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಸಜ್ಜನಾ ಮಾಡೋಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆದು ಸಾವಿರ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕರೆಗಳು

ಡಿಪಾಚಿಟ್ ಮಾಡಿಡದೆ ಅವನೇನು ಮಗನ್ನ ಹಡಿಯೋವನಲ್ಲು" ಎಂದ. ಸುಚೇತಾ ನಾಚಿ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದಳು.

ವಿಲಾಸನ ವಿಚಾರ ಬಂದೊಡನೆ ಸುಚೇತಾ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒರಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವನ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ Kiss me stranger ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿ ಇದ್ದದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ಸಹಸಾ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಆ ಮೇಲೆ ಗಂಡನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, "ಅಯ್ಯೋ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕನಸು ಯಾಕೆ ಬೀಳೋದಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆ ಬೀಳೋದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ತನ್ನಾಳಗೇ ಮರುಕದಿಂದ ಹಲುಬಿದಳು. ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ತಾನು ಫೋರ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ತಾನು ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ತಾನು ಹೃತ್ಯಾವರ್ಷಕ ಗಂಡನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವರು.

ಸತೀಶ್ ಇ ಹೊಡೆದು ಇ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವುನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಅವನಿಗಾಗಿ ಇಂದು ಕಾದಿದ್ದ ಆದರವೇ ಬೇರೆ. ಅವನ ಬೂಟಿನ ದಾರ ಬಿಚ್ಚಲು ಸುಚೇತಾ ಓಡಿಬಂದಳು. ಅವನು ಬಿಚ್ಚಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೈ ಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಬರುವಾಗಲೇ ಸುಚೇತಾ ಮುನ್ನಾಸೂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನು ಬರಸೆಳೆದು ಶೋರಳಿಗೆ ತಕ್ಕಬಿದ್ದು ಮುಖಿದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಮುತ್ತಿನ ಮಳೆ ಕರೆದಳು. ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಈ ಪ್ರೇಮವಣಣದಿಂದ ಹಣ್ಣಕ್ಕಿಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸತೀಶ, "ಏನಿದು, ಈವೊತ್ತು ಎಂದಿಲ್ಲದ ದಯೆ ಬಂದಿರೋದು ಬಡವನ ಮೇಲೆ?" ಎಂದ.

"ಏನೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದಳು ಸುಚೇತಾ. "ಯಾವಾಗಲೂ ನೀವು ಕೇಳಿದೆ ನಾ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ನಾನಾಗಿ ಕೊಡೋಣ ಅನಿಸಿತು ಅಷ್ಟೇ." ಆಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಬೋಂಡಾ, ಗಮಗಮಿಸುವ ಕಾಳಿ ಬಂತು. ಸುಚೇತಾ ಹತ್ತಿರವೇ ಕೂತು ತಿನ್ನಿ ತಿನ್ನಿ ಎಂದು ತಿನ್ನಿಸಿದಳು.

ಅವನು ಕೈ ತೊಳೆಯುವ ಪ್ರರಸೋತ್ತಿಲ್ಲದೆ, "ಏಳಿ, ಬೀಚ್ ಕಡೆ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಾ. ಈವೊತ್ತು ಹಾಲು ಬೆಳದಿಂಗಳಿದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾ. ಯಾಕೊ ಈವೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ತಿರುಗಾಡಲು ಹೋಗಲೇಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತುದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು" ಎಂದಳು.

ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಸತೀಶನಿಗೆ ಬಹಳ ಒತ್ತು ಕುಳಿತು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು ಸುಚೇತಾ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯವ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಯಾವ ಆರ್ಥಿಕಲ್ಲೋ ನಷ್ಟನಗು ನಕ್ಕೆ. ಏನೂ ಎಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ತನಗೇನು? ಬೀಚಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ನಡೆದಳು. ಸತೀಶ ಅಪ್ರತಿಭನಾಗಿಯೇ ಅವಲೋಡನೆ ಸಾಗಿದ.

ರಾತ್ರಿ, ಅವಳ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಯಾವುದೋ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಉಟ ಮುಗಿಸಿ ಮನಗೆ ಮರಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಒಳಗೆ ಬಂದವರೇ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವಳು ಸತೀಶನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದಳು. ಆ ಮೇಲೆ ಬಯಾರದಿಂದ "ಹೆಂಗಸು ಪ್ರೀತಿಸಚೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾಳೆ ಗೊತ್ತು ನಿಮಗೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

"ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ನೋಡಿದ್ದು ನೊಂಬ್ರಿಕ್ನೇ. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು ನನಗೆ" ಎಂದ ಸತೀಶ್
"ಹಾಗಾದರೆ ಇವೊತ್ತು ನೋಡಿ, " ಎಂದು ಅವಳು ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.
ಕೈಕಾಲು ತೋಳಿದುಕೊಂಡು ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗಹಾಕಿದ್ದ
ರಾಮಪಂಚಾಯತನ ಚಿತ್ರದ ಮುಂದೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ
ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಕೊನೆಗೆ "ದೇವಾ, ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ
ಗಂಡನನ್ನೇ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡು" ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

▲▲▲

ಇದು ಗಂಟೆಗೆ ಸತೀಶನಿಗೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವ ಸ್ವರ ಕೇಳಿ
ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಆತ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ. ಸುಚೇತಾ ಮಲಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುಳಿತು
ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಎಳೆದು ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಳ ಮೃದುವಾದ
ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ಸತೀಶ ಕೇಳಿದ : "ಏನು? ಏನಾಯಿತು? ಯಾಕೆ
ಅಳುತ್ತಿ? ಹುಚ್ಚೀ! ಕೆಟ್ಟು ಕನಸೇನಾದರೂ ಬಿತ್ತೆ?"

ಸುಚೇತಾ ಬಿಕ್ಕತ್ತೆ, "ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೋಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದು
ಹುದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನೆಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ! ಆದರೆ ನೀವು
ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದೂರ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ," ಎಂದಳು. □

೧೧. ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಶಢ್

ಒಂದೂರು

- ಯಾವೂರು?
- ಯಾವೂರಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ. ನಾನು ಹೇಳೋ ಕಥೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.
- ಹೋಗಲಿ ಯಾವ ದೇಶ?
- ಅದೂ ಅಷ್ಟೇ. ಆದರೂ ಈ ಪ್ರಾಭುಮಿಯಾದ ಭಾರತವರ್ಷೇ ಭರತವಿಂದೇ ಅಂತಿಪ್ರಮೀಕೋ ಬೇಕಾದರೆ.
- ಆಗಲಿ. ಭಾರತವರ್ಷೇ ಭರತವಿಂದೇ ಗೋದಾವರ್ಯದಕ್ಕಿಣೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾ.... ಒಂದೂರು.
- ಹೌದು ಆ ಉರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮತ.
- ಒಂದೇ ಮತವೇ?
- ಹಾಗೆ ಆ ಉರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮರಗಳು. ನಾನು ಹೇಳೋದು ಒಂದು ಮರದ ಸಮಾಜಾರ.
- ಯಾವಾಗಿನದು?
- ಯಾವಾಗಿನದಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಂದೇನು. ಆದರೂ ಇದು ನಡೆದದ್ದು. ಸುಮಾರು ನೂರ್ಯವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ.
- ನೂರ್ಯವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ?

- ಆ ಮರಕೊಳ್ಳಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿಗಳು.
- ಮರಕೊಳ್ಳಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿ ಇರಲೇಬೇಕಲ್ಲ, ನೂರ್ಯೆವತ್ತಿರಲಿ, ಮನ್ಮಾರ್ಯೆವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿರಲಿ.

- ಹೌದು, ಇದ್ದರು. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಏನಾಯಿತು ಅಂದೇ ,

- ಏನಾಯಿತು ?ದಿಗ್ನಿಜಯ ಹೋರಟರೆ?

- ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ದಿಗ್ನಿಜಯ ಹೋರಡುವ ಅಗತ್ಯ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಮಹಾಧಿಪತಿಗಳು ಗಳಿಸಿಟ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಧಾರಾಳ ಇತ್ತು.

- ಆದರೆ ಮತಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಂದ ಮೇಲೆ?

- ಅದರ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆದಿ ಗುರುಗಳು, ಪೂರ್ವಗುರುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮತಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪರಮತ ಖಿಂಡನೆಯ ಸ್ವಮತ ಮಂಡನೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರ ಮತದ ಹಾದಿ ನೀಶಲ್ಯಾವಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಹಿಂದಿನವರು ಬರೆದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಠ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಪ್ಪಿತಟ್ಟಿ ಯಾರಾದರೂ ವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದರೆ ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರಾಗಿ ಕಾಲುಕೆದರಿ ಯಾರನ್ನೂ ಕರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

- ಹಾಗಾದರೆ ಹಾಯಾಗಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಉಂಡುಟ್ಟು ಉಣಿಸಿ ಉಡಿಸಿ ಇರಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ. ಕಥೆ ಯಾಕಾಯಿತು?

- ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಯ್ಯ. ಸುಖಿವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವರಿಗೆ-

- ಹೋ! ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ ಹುಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಿತು. ಅಲ್ಲವೇ?

- ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳೋ ವಾರಾಯ. ನನಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನೀನು ಬಿಡೋದಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

- ಆಗಲಿ, ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪ.

- ಒಂದು ದಿನ ಏನಾಯಿತು ಅಂದೇ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮದುವೆ ನೋಡಬೇಕೂ ಅಂತ ಆಸೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು.

- ಎಲಾ ಇವರ? ಮದುವೆ ನೋಡಬೇಕು ಅಂದೆ ಅದೇನು ಮಹಾ? ಕಥೆ ಏನಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ? ಅಷ್ಟಿದ್ದರೆ ನೋಡಬಿಡಬಹುದಿತ್ತು -

- ಅದೇ ಈಗ. ಅವರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮದುವೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅಮಂಗಳ. ಈಗ ಹೂಡಾ ಹಾಗೇ ಇದೆ.

- ಒಳ್ಳೀ ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮದುವೆ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

- ಸತ್ಯ ಅಂದರೆ ಅವರು ಎಂದೂ ಮದುವೆ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನೋಡಿದ ನೆನಪು ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ.

- ಏನ್ ಹೇಳಿತ್ತೀರಾ? ಮದುವೆ ನೋಡದವರೂ ಉಂಟೇ?

- ನೋಡು, ಅವರಿಗೆ ಏಳು ವರ್ಷ ನಡಿತಾ ಇದ್ದಾಗ ಸನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಷಂದಿರು, ಅಣ್ಣಂದಿರು ಇರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮದುವೆ ನೋಡೋ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಶ್ರಮವಾದ ಮೇಲಂತೂ ಯಾವ ಮದುವೆಗೂ ಹೋಗೋ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

- ಪಾಪ ಪಾಪ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮದುವೆ ನೋಡುವ ಹುಟ್ಟು ಯಾಕೆ ಹಿಡಿತು?

- ಹುಟ್ಟು ಅಂಬೋದು, ಯಾಕೆ ಏನು ಅಂತ ಕೇಳಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನಯ್ಯ? ಮತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹಪಾಲಿಗಳು ಪರಿಚಾರಕರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಬ್ಬಿರಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತ್ತು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮದುವೆ ಅಂತ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಸಂಭರು, ಕಣ್ಣನ ಹೊಳಪು ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ. ಒಂದು ದಿನ ಅದು ಉತ್ತಣಿ ಹಂಬಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು.

- ಪಾಪ! ಆಮೇಲೇನಾಯಿತು?

- ಒಹಳ ದಿನ ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅನ್ನ. ಒಂದು ದಿನ ತಡೆಯಲಾರದೆ ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗ ಪರಿಚಾರಕನಿಗೆ ದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದರು.

- ಅಂದರೆ ಗಿಂಡೀಮಾಣಿಗೆ ಗಂಟು ಬಿಡ್ಡರು-
- ಗಿಂಡೀಮಾಣಿ ಗುಂಡೀಮಾಣಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಇಂಥಾ ಮತೆ ಅಥವಾ ಪಂಗಡದವರು ಅಂತ ಚೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ತೋರಿಸೋಕೆ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಕಢಿಗೆ ಅದು ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ.
- ಆಗಲಿ. ಮುಂದೆ?
- ಮಾಡಿಪಡಿ, ವಿದ್ವಾಂಸ ಅನಿಸಿಕೊಂಡ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪರಿಚರ್ಯೆಯವನ ಮುಂದೆ ತನಗೊಂದು ಮದುವೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂತ ಗೋಗರೆದರು. ಅವನು ಆಗಲಿ ನೋಡುವ ಅಂತ ಮುಂದೆ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ದುಡುಕುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅಮಂಗಳದ ಭಯ ಒಂದು ಕಡೆ. ಗುರುತು ಹಿಡಿದಾರೆಂಬ ಶಂಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ. ಪೈಕಿಯವರಲ್ಲಿನ ಮಧುವೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯೋದು ಅಪಾಯಕರವಾಗಿತ್ತು.
- ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ?
- ಕಡೆಗೊಂದು ದಿನ ಆರೆಂಟು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪರಿಚಯದ ಬಾರಹ್ಯಣರ ವುನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದ್ದ ಮಧುವೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋದೂದಾಂತಾಯಿತು. ಈ ಗುಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದೂಂತ ಪರಿಚಾರಕನಿಂದ ಮರದ ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಆಣ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ರಾತ್ರಿಯ ಮದುವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳೋ ಸಂಭವ ಕಮ್ಮಿ. ಇಂದಿನ ಹಾಗೆ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪದ ರುಗುರುಗ ಬಿಡು, ಗ್ಯಾಸ್ ದೀಪದ ಸುದ್ದಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲ ನೋಡು. ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ ದೀಪಗಳು.
- ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬೋಳುಮಂಡೆ, ಜನಿವಾರ ಇಲ್ಲದಿರೋದು ತೊಡಕು ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ?
- ಹಾಗೆ ಪರಿಚಾರಕ ಚರ್ತುರ. ಅವನು ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸೆ ಹಚ್ಚಿದ. ನವಿರಾದ ಕಾಶ್ಮೀರ ಶಾಲಿನ ಮುಂಡಾಸು ಸುತ್ತಿದ. ಕಚ್ಚೆಹಾಕಿ ಕಂಬಿ(ಧೋತಿ) ಉಡಿಸಿದ. ಜನಿವಾರಕ್ಕೂಂದು ನೂಲು ಹಾಕಿದ. ಭವ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿದ.

ಬೇಗ ರಾತ್ರಿ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಏವೆಂ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೇಷದಾರಿಗಳಾಗಿ ಹಿತ್ತಲ ಬಗಿಲಿನಿಂದ ಪರಿಚಾರಕನ ಸಂಗಡ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ಮದುಮೆಯ ಉರಿಗೆ ಗುಡ್ಡ, ಗದ್ದ, ಬಿಯಲುದಾರಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆದೇ ಹೋದರು.

- ಅವರು ಎಂದೂ ಅಷ್ಟು ದೂರ ನಡೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ?

- ಈಗಿನ ಹಾಗೆ ಆಗ ಕಾರು ಗೀರುಗಳು ಇದ್ದಿಲ್ಲವ್ವಾ. ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ಆಗ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ನಡೆದು ಅಭ್ಯಾಸ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ದೂರದ ಪ್ರಯಾಣಗಳಿಗೇನೋ ಡೋಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಈ ರಾತ್ರಿಯಾನ, ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳು ಮೆಟ್‌ಹೋದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಳ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು.

- ಆಮೇಲೆ?

- ಆಮೇಲೇನು? ಸರಿಯಾದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮದುವೆ ಮನೆ ಸೇರಿದರು. ಈ ಭಜರಿ ಅಪರಿಚಿತ ಯಾರಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಳೋದಕ್ಕೆ ಹೊದಲೇ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಪರಿಚಾರಕ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು. ಇವರು ಕಾಶೀ ಕಡೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಗುರುಗಳು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಇವರ ಹಿರಿಯರ ಸ್ನೇಹ ಆಗಿತ್ತಂತೆ. ಈಗ ಇವರು ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದವರು. ತಮ್ಮ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಮರಹ್ನಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಕಡೇ ಮದುವೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತೇ ಅಂತ ಕುತೂಹಲಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನನ್ನ ಜತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿದರು. ಕಾಶೀಭಾಷೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ. ಹೀಗೆ ಏನೇನೋ ಪಟಾಕೆ ಹಾರಿಸಿದ. ಹಿಂದೀ ಬಲ್ಲವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಲ್ಲವರೂ ಆ ಕೊಂಡೇಲಿ ಒಬ್ಬರೋ ಇಬ್ಬರೋ. ವೃದ್ಧ ಪಂಡಿತರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಮಾತಾಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಚಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಣ್ಣಗೇಡು ಅಂಚೋ ಗಾದೆ ನೆನೆದು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಿತಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಎನಿಸಿದರು. ಸಂಭಾಷಣೆ ಅವಾಯಕರ ಅನಿಸೋ ಹಾಗೆ ಬೆಳೀಲಿಲ್ಲ.

- ಅಂತೂ ಬಚಾವಾದರೂ ಅನ್ನಿ.

- ಹೊದು, ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ. ಆ ಉರಲ್ಲಿ ಕಾಶಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸೆಲ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರಂತೆ. ಅವರಿಗೇನೋ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಈ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಂದಿದ್ದರೆ ತಡ ಇಲ್ಲದೆ ಇವರ ಬಣ್ಣ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತ ಅನಂತರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಖಾಸಾ ಪರಿಚಾರಕ ಹೇಳಿ ನಕ್ಕನಂತೆ.

ಸರಿ. ಮಂಟಪದ ಹತ್ತಿರವೇ ಈ ಕಾಶೀ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಪೀಠ ಹಾಕಿ ಕೂರಿಸಿದರು. ಇವರು ಮದುವೇನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರು. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಕನ್ನೆ, ಹದಿನೆಂಟರ ವರ. ಮದುವೇನ ಸಾಂಗೋಪಸಾಂಗವಾಗಿ ನೋಡಿದರು. ಚೇರೇ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರು. ಮದುವೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ವಾಪಸ್ತು ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಬೆಳಗಾಗೋದರೋಳಗೆ ಅದೇ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿಂದ ಮತ ಸೇರಿದರು....

- ಸ್ಯೇ? ಇಷ್ಟೇನಾ?

- ಇಷ್ಟೇ ಆದರೂ ಸಾಲದೆ? ಇದು ಕಢೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ನಾನು ಮಿಕೆಮಿಕಿ ನೋಡಿದೆ.

- ಇಷ್ಟೇ ಆದರೂ ಸಾಲುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

- ಹಾಂ ಹೇಳಿ.

- ವಾಪಸ್ತು ಬರುವಾಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಗಾಡ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಇನ್ನೂಬ್ಬರ ಬಂದು ಗುಟ್ಟು ನಮ್ಮೆ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರ ಜುಟ್ಟು ನಮ್ಮೆ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಜುಟ್ಟು ಇಲ್ಲ ಅನ್ನು. ಆದರೂ ಅವರ ಆಪ್ತ ಸೇವಕ ಹೋಗುವಾಗಿಗಿಂತ ಬರುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಹಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಂಗಡ ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಅವರು ಮಾತ್ರ ಏಕಪದಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ಇದ್ದರು.

- ಮದುವೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದಿರ ಸ್ವಾಮಿ?

- ನೋಡಿದೆ.

- ಏನು ನೋಡಿದಿರ ಬುದ್ಧಿ?

- ನೋಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದೆ.

.....

- ಮದುವೆ ಸಭೇಲಿ ನೀವೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಸುಂದರ ಆಗಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಗಮನಿಸಿದಿರಾ?

- ನೀನೇ ಹೇಳಬೇಕು.

- ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವು ಅಂತ ಗಮನಿಸಿದಿರಾ?

- ಇರಬಹುದು.

- ಜವ್ವನಗಿತ್ತೇರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೆವದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮುಳಿದು ಕಣ್ಣಾ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲ?

- ಹೊದೇ, ಅವರೆಲ್ಲ ಗಂಡಂದಿರುಳ್ಳವರಲ್ಲವೆ? ಅವರಿಗೆ ನನ್ನಂಥ ಪರದೇಶಿ ಮೇಲೆ ಎಂಥ ಆಸಕ್ತಿ? ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು.

- ಹೋ! ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿ. ಮದುವೆ ಮನೇಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುತ್ತೇ. ಪರಗಂಡಸರ ಹತ್ತಿರ ಸರಸ ಮಾಡಿ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮೌನ. ದಾರಿ ತೀರ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸವೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಅನ್ನಿಸಿತು ಅಂತರಂಗ ಸೇವಕನಿಗೆ.

- ಒಂದು ಗಾದೆ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ ಬುದ್ಧಿ?

- ಏನು?

- ಮದುವೆ ಮನೇಲಿ ಮಿಂಡ ಸಮಾನ ಅಂತ?

- ಕೇಳಿಲ್ಲಪ್ಪ.

- ಅಂಥ ಸಮಾನ ಬುದ್ಧಿಯೋರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಲ್ಲವೆ? ಪರಿಚಾರಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕ.

- ಏನನ್ನೊಂದು ನೀವು? ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಗಡುಸಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

- ಹೌದು ಬುದ್ಧಿ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೇವದಿಂದ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿದು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಳ್ಲ ಚರುರೆ ಅವಳು ಯಾರು ಗೊತ್ತು?

- ಇಲ್ಲ.

- ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದರಲ್ಲ ಆ ಮುದಿ ಪಂಡಿತರ ಎರಡನೇ ಹೆಂಡತಿ ಅವಳು.

- ಹುಂ

- ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮದುವಣಿಗಿಗೆ ಮಂತ್ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಕೋಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಾಗ ಮಗ್ಗಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಬೇಕಂತೇ ಬಂದು ನಿಮಗೆ ಮೈ ತಗಲಿಸಿ ಹೋದಳಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡೋದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ. ಪರಿಚಾರಕ ನಕ್ಕೆ.

- ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಉಟ ಮಾಡೋಲ್ಲ ಅಂತ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಸನ್ನೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಹಣ್ಣಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದನಲ್ಲ. ಅವನು ಆಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇ ತಡ, ಅವಳು ಓಡಿಹೋಗಿ ಹಾಲು, ಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆ ತಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಳು. ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳಿದೆ ಮದುವೆ ಮನೇಲೀ ಅಂಚೋ ಗಾದೆ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮೊಳಗೇ ತಮ್ಮನ್ನ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಹಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಅಂತರಂಗ ಪರಿಚಾರಕ ಬೇಸರ ಕಳೆಯೋಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಚಟ್ಟಾಕಿ ಹಾರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಮರದಿಂದ ಗೂಬೆಯೊಂದು ಗೂಂ ಅಂತ ಕೂಗಿದಾಗ ಅವರು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಶಬ್ದ ಒಂದು ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ನಿಂತರು. ಮತ ತಲಪ್ಪವರೆಗೂ ಅವರು ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಸೇರಲಿಲ್ಲ.

- ಆಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತು?

- ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ. ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಆಯಿತು.

ಪರಿಚಾರಕನಿಗೆ ಮತ ಸೇರಿದ ವೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪುನೇ ಪುನೇ ಮದುವೆ ನೋಡಬೇಕು ಅಂದರೇನು ಗತಿ ಅಂತ? ಹಾಗೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

- ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು?

- ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತಮೂರ್ಖಿಗಳಾಗುತ್ತೇ ಹೋದರು. ಇತ್ತೆ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು. ಆದರೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಏನನ್ನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅವರು ಅಪ್ರಚೋದಿತವಾಗಿ "ನಿಗ್ರಹಃ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ" ಅಂತ ತಮ್ಮಾಳಗೇ ಅಂಚೋ ಹಾಗೆ ಅಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರ ಕಣ್ಣ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂತಲೂ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

- ಪಾಪ ಪಾಪ.

- ಒಂದು ಸಲ ಅವರು ತುಂಬಾ ಗಾಬರಿ ಆದರಂತೆ. ಅವರು ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮದುವೆಯ ವರನಿಗೆ ಕಸ್ತು ಕಾಯಿಲೆ ಅಂತ ಸುದ್ದಿ ಬಂತಂತೆ. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮನಃಶಾಂತಿ ಶೀರ ಕದಡಿತಂತೆ. ತಾನು ಮದುವೆಗೆ ಹೋದ ಅಮಂಗಳದಿಂದ ಹೀಗಾಯಿತೋ ಏನೋ ಅಂತ ಪರಿಚಾರಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಏನಪ್ಪಾ, ನನ್ನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆ? ಅಂತಲೂ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅವನಿಗೆ ಗುಣವಾಯಿತೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಾಗ - ನರಸಿಂಹಾ ಕಾಷಾಡಿದಿಯಾ! - ಅಂತ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟರಂತೆ.

ಅವರ ಅನ್ಯಮನಸ್ತತೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಮತ್ತೇನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೌದು, ಬರಬರುತ್ತು ಅವರು ಮೃದುವಾದರಂತೆ. ಮತದ ಪರಿವಾರದವರ ಸುಖಿದುಃಖಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ಐವತ್ತೆದನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಲವಾದರು.

.....

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಷ್ಟುಗಿನ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲ ಕಥೆಗೆ?

- ಹೌದು. ಸತ್ಯಕಥೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಷ್ಟುಗೆ ಅಂತ್ಯವಾಗೋದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳೋದು ಉಳಿಯಿತು.

- ಏನು?

- ಅವರು ಕಡೆಯ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಅಸ್ವಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಬಂಧುಗಳೂ, ಶಿಷ್ಯರೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಡಬೇಕೂಂತ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಕಡೆಗೂ ಯಾರಿಗೂ ತಲೆ ಬೋಳಿಸದೆಯೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಾಲವಾದರು.

ನಾನು ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ಕಥೆ ಹೇಳಿದ ಮುದುಕರ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತು ಕುಳಿತೆ. ಕಡೆಗೆ ಕೇಳಿದೆ.

- ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ? ಇದು ನೂರ್ಯಮತ್ತು ವರ್ಷ ಹಿಂದಿನ ಸತ್ಯಕಥೆ ಅಂದಿರಿ. ಅದಷ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಸತ್ಯಕಥೆ ಆ ಗಿಂಡಿಮಾಣಿಗೆ - ಅಥವಾ ಪರಿಚಾರಕನಿಗೆ ಹೊರತು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದು ನಿಮಗೆ ಹ್ಯಾಗಪ್ಪ ಇಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತು?

- ಅದೇ? ಆ ಪರಿಚಾರಕ ನನ್ನ ಮುತ್ತಜ್ಞ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕಾಲ ವಾಗೋವರೆಗೂ ಅವರು ಅದನ್ನ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೋ ನನ್ನಜ್ಞನಿಗೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ.

೧೨. ವಾರ್ತಿಂಗ್ ಸ್ವರ್ಕ್ಯಾನ ಪ್ರಕರಣ

ಲಿಪ್ಪರಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ದಿನ ಸಂಚೆ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ತಮ್ಮ ವಾರ್ತಿಂಗ್ ಸ್ವರ್ಕ್ಯಾನ್ (ಉರುಗೋಲು) ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಅದು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನವರು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲೇ ಮರೆತು ಬಂದಿದ್ದರು. ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಕಚೇರಿಯ ಸಾರ್ಥಕನ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ಬಿಟ್ಟುದ್ದಕ್ಕಾಗಿ. ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಮೇಚಿನ ಮೇಲೆ ಅವರ ಉಟ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆವಕಾಶ ಸಾಲಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನವರು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದೂಡಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ಆದರೂ ತುತ್ತಿಗೊಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉರುಗೋಲಿನ ನೆನಪು ಬರುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ತಮ್ಮಂಥ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನವರು ಅದಿಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟು ದೂರ ನಡೆತರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಲೇ ಅವರು ಉಟ ಮುಗಿಸಿದರು.

ಮರುದಿನ ಅವರು ತಮ್ಮೀ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರಿಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಹೊಟ್ಟೆಕೆಂಜ್ಞಿನಿಂದ ಪಚ್ಚೆಯಾದರು. ತರುಣ ಸದಸ್ಯರು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಚೇಗನೇ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮೊಳೆತು ಕೃತಕ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಖಂಡಿತ ಎಂದರು.

ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ವೂತ್ರ ಈ ವಿನೋದದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ

ತಿರುಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಸಭೆ ಆರಂಭವಾದ ತತ್ತಕ್ಷಣ್ಣ ಅವರು ವೇದಿಕೆಯನ್ನೇರಿದರು. "ಸಜ್ಜನರೇ, ಇತ್ತು ಚಿತ್ತವಿಸುವಂಥವರಾಗಬೇಕು. ನಾನೊಂದು ಸೂಚನೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಅವರು ಪುರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಲ ಸದಸ್ಯರು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವರು ಮುಖ ಸೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು. ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡತೋಡಿದರು. ಉಷ್ಣರಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಾಕಾರರು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು : "ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಅದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಮಹನೀಯರೇ, ನೀವು ಉತ್ತರಿಸುವ ಮೊದಲು ಜಾಗರೂಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿರಿ. ಮಿತ್ರರೇ, ನಾವು ತೆರಿಗೆ ಹೇರದೆ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ವಸ್ತು ಯಾವುದು? ತಮ್ಮ ಪೌರ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಮಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಿಗಳಿಗಳನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೇರಲು ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ಸದ್ಗುಹಸ್ಥರೇ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನಾದರೂ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕರಭಾರ ಹೇರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕರ ಹೇರಿದ್ದೇವೆ. ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಗಳು ಕನ್ನಡಕಗಳಿಗಂತ ಏನು ಮಹಾ ? ಕನ್ನಡಕಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ಕರ ಹೇರಿದ್ದೇವೆ. ಕೃತಕ ಹಲ್ಲುಗಳಿಗೂ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಗಳಿಗ ಕೃತಕ ಹಲ್ಲುಗಳಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯೇನು? ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚೇ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕು. ನನ್ನ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪೂರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀ ಕೂಡ ಒಂದು ಮನುಷ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಸರಹ; ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಸಾರಾಂಶ. ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವೇಕ ಚೆಚ್ಚಾತೀತವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಸಭೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚೆಚ್ಚೆಗೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದಷ್ಟೇ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ."

ಈ ಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಮೇಲೆ ಬರಸಿಡಿಲೆರಗಿದಂತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೂಚನೆಗಾಗಿ ಆ ಸದಸ್ಯ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ವೃಕ್ತಪಡಿಸುವ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬ್ಬಗ ಮಾತ್ರ ಅನೇಕ ನಿಃಸ್ವಾಹಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳಬಂದವು.

"ಕೊನ್ನಿಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಿರುವರಿಗೆ ಕೊನ್ನಿಲು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದಂತೆ. ಇದು ಎಂಥು ಅಥವಾಹೀನ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಶತಾಕ್ಷ್ಯಣ ಇಂಥ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಿರು ಹಾಕುವುದು ಯೋಗ್ಯ." ವಿರೋಧಿಗಳ ಈ ಆಕ್ಷೇಪ ಗಮನಿಸಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಿರು ಹಾಕಿಯೂ ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆವಳಿ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಆದ್ಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಯಾರಿಸಿದ ಕಾರಣವನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಬೇಕೆಂದಾಯಿತು.

ಅಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ಸ್‌ಗಳು ಇರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಕೆಸಂಖ್ಯೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಸಂಗಡವೇ ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲು ಅಥವಾಸ್ಟಿಗಳ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಕೂಡ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಕುಂಟರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಗಲುಗೋಲು(ಕ್ರಚ್‌ನ್)ಗಳನ್ನು ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ಸ್‌ಗಳೆಂದು ಗಣಿಸಬೇಕೇ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಟ್ರೀಕ್ಸ್‌ಒಂದು ಗಣಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಎರಡೆಂದೇ ಅಥವಾ ಕೃತಕ ಹಲ್ಲು ಇಲ್ಲವೇ ಕನ್ನಡಕಗಳಂತೆ ಒಂದೇ ಘಟಕವೆಂದು ಬಗೆಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಕೃತಕ ಹಲ್ಲುಗಳಂತೆ ತೂಕದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೇರಬೇಕೇ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಬ್ಬಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕ್ರಚ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಒಂದು ಉಪಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬೆತ್ತುವನ್ನು ಕೆಲಸದ ಉಪಕರಣವೆಂದು ಬಗೆಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಭೋಗ ಸಾಮಗ್ರಿ ಎಂದೇನೆಸಬೇಕೇ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೆಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತಮ್ಮ ಭಾತ್ರರನ್ನು ಬೆತ್ತುದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವ ಬದಲು ಬರೇ ಅಂಗ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಘೋಸ್ತಮಾರ್ಪಣದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಘಾದಗಳಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒದೆಯುವುದುಂಟು.

ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಯಸ್ಥಿತಿ ನಿಯಾಮಕ ಸಮಿತಿಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವು. ಆ ಸಮಿತಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಿತಿಗೆ ತನ್ನ ಶೀಮಾನಂಗಳನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸಿತು. ಆ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ಶೀಮಾನಂಗಳನ್ನು ಮಾಗೋಽಪಾಯ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿತು. ಆ ಸಮಿತಿಯಾದರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮಾಗೋಽಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿತು. ಹಾಗಾದೋಡನೆ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಶಾಸನಬಧ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ 'ವಾರ್ಕಿಂಗ್‌ಸ್ಟ್ರೋ' ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ನೂತನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೋರಹಿತರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಹಿತರು ಕೂಡ ಮರು ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಒಳಿಕೊಂಡರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕೆಲ ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೋಧಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉರುಗೋಲೋಡೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಂಭವಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ತಮಗೆ ಈ ಕೋಲುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭೋಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಕೈಯಾಸರೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕರ್ತವ್ಯಾಖ್ಯಾದಿಯಿಂದ ತಾವು ಕೋಲು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೋಗಳು ಅಪರೂಪವಾಗುತ್ತೊಡಗಿದವು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅವು ಪೂರ್ತಿ ಅದೃಶ್ಯವಾದವು. ಅವಿಲ್ಲದೆ ಓಡಾಡಲೇ ಆರದ ಅಂಗಹೀನರೂ, ಮುದುಕರೂ ಏನು ಮಾಡಿದರೆನ್ನುತ್ತೀರಾ? ಅವರು ತೆರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉರುಗೋಲುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಕೂಡೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೊಡಗಿದರು. ತನಗೆ ಬರುವ ಆದಾಯ ಖೋತ್ತಾ ಆದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಸರಕಾರ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾನೂನೂ ಜಾರಿಪಡಿಸಿತು. ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೋಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಬಿದ್ದೇ ಬೀಳುವುದೆಂದು ಅದರ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ನಡುವೆ ಕೆಲ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಉರುಗೋಲು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧವಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ತೆರಿಗೆಯ 6/7 ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಮನವಿ ಶಿರಸ್ಕಾರವಾಯಿತು. ಸಬ್ಬತ್ತು ದಿನದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೋ

ಹಿಡಿಯುವುದು ಬಿಡುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಪಟ್ಟಾಹಿಡಿಯಿತು. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಸರಕಾರ ಉರುಗೋಲು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಒಂದು ಪಡೆಯನ್ನೂ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿಗಾರರ ಇನ್ನೊಂದು ಪಡೆಯನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ರಾಜ್ಯದಾಖಿಲೆ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಲಿಪ್ಪರಿ ರಾಜ್ಯದ ಸರಕಾರಿ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಯುಕ್ತ ಪ್ರಶಂಸ ದಾಖಲಾಗಿತ್ತೇಂಬುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲೇಬೇಕು. ಈ ಮುಂದಾಳುಗಳು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬಹುದಾದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಗೊಣಗಾಟ ಪ್ರಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಯೊಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ವಕ್ತಾವಾಗಿತ್ತು. ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ ತೆರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೂ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದೂ ಈ ತೆರಿಗೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನವರು ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲವೇ? ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಗತ್ಯವಿರಲಿ ಬಿಡಲ್, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ ಖರೀದಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಶಾಸನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ ಉಳ್ಳವರಲ್ಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಬೇಡಿಕೆ ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯೇರಿಸಿದರು. ಕೊಂಡವರು ಕೊಂಡರು. ಬಿಟ್ಟವರು ಬಿಟ್ಟರು. ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ ಮಾರಾಟ ಇಳಿಮುಖವಾಯಿತು.

ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ತಲೆನೋವಾಯಿತು. ಅವರು ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ ಚೆಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಒಂದು ತಜ್ಜಂಷಣೆಯಿತಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಚೆಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾರುವುದನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಸಾರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿತು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಏನುಪಾಯ ಮಾಡಿದರು? ಅವರು ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಸ್ಟ್ರೀಕ್ ಮಾರಾಟನ್ನು ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಮಾಯ ಮಾಡಿ ಕಳ್ಳಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರತೊಡಿದರು. ಸರಕಾರ ಬಿಟ್ಟೀತೆ? ಉರುಗೋಲುಗಳನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಆವುದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಫೋಷಿಸಿತು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಗಾಬರಿಬಿದ್ದರು. ಉರುಗೋಲುಗಳಲ್ಲ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಮಾರಾಟದ ಶೆಲ್ಪುಗಳಿಗೆ ವಾಪಸಾದವು. ಚೆಲೆಗಳು ಕುಸಿದವು. ಎಂಥ ಬಡವರೂ ಅದನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಯಿತು. ಆದರೆ

ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಿಗೂ ಸ್ವಿಕ್ಕುಗಳೇ ಅಲಭ್ಯವಾದವು. ಈ ನಡುವೆ ಕೆಲವರು ಗೊಣಗತೊಡಗಿದರು. ತಮ್ಮ ಸ್ವಿಕ್ಕುಗಳು ತುಂಬಾ ತೆಳ್ಳಿದ್ದರೂ ದಪ್ಪನ್ನವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಷ್ಟೇ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳುವುದು ಉನ್ನಾಯವೇ ಸ್ಥೇ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಗಿಡ್ಡ ಪ್ರಚೆಗಳು ತಮ್ಮ ಚುಳ್ಳ ದಂಡದ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರ ಪ್ರಚೆಗಳ ಉದ್ದನ್ನ ಸ್ವಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಬೀಳುವಷ್ಟೇ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳುವುದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪೆಂದೂ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೇರಬೇಕೆಂದೂ ವಾದಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದು ಘಾರು ಎದ್ದಿತು. ಕೆಲವೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯ ಅಲೋಲೀಲ ಕಲೋಲೀಲವಾಯಿತು. ಲಿಪ್ಪರಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕರೆಯುವುದಾಯಿತು. ವಾರಿಗೂ ಸ್ವಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಅದರ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಹೊಗಳಿಯೇ ಹೊಗಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಭಾಷಣಗಳ ಪೂರ್ತಿ ಪಾಠಗಳು ಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚಿರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಒಂದು ನೀರ್ಬಾಯವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದೆಂದರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಖರೀದಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು. ವಾರಿಗೂ ಸ್ವಿಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಅದು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಮರಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಯಾಕೆಂದರೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟುಂತೆ ತಮ್ಮ ಅರ್ಬಾರ್ ದಿನಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಕದ್ದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಖರೀದಿಗೆ ಹಣವ್ಯೋದಗಿಸಲು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಹೊಂದಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅದಕ್ಕೆ ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ

ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಈಗ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಳೆದಿದೆ. ಅನುಭವವೂ ಬೇಳೆದಿದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರದವ ಉಪವಾಸ ಬೀಳಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವ ನನಗೂ ಮಂದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳಿ? ಶತಪ್ಯತ್ವ ಮಾಡಿ ಸಹನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಿಯವಾಗ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ದ್ವಾರಾ ನನಗೇ ನೇನಾಗಿದೆ. "ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಟ್ಟಿ ಮಾತು ಆಡಬಾರದು. ಅಸ್ತು ದೇವತೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಸ್ತು ಅಸ್ತು ಅನ್ನತ್ವದೆ. ಕೆಟ್ಟಿದ್ದು ಹೇಳಿದರೇ ಅದಕ್ಕೇ ಅಸ್ತು ಅಂದು ಬಿಡುವುದೂ ಉಂಟು" ಎಂತ. ಆಗ ನಾನೂ ಅಜ್ಞಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವೆಂತ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ. ಅವರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಯಿತ್ತು ಎಂತ ನಾನು ಈ ಹೊತ್ತು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಟ್ಟುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುರುಳಿತ್ತೊಂದು ಆವೇಳೆ ನಾನ್ನ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

ಶಾಂಗಾಲಾಜಾಯ್